

divadelní HROMADA

*upravují samostatných
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve východních Čechách,
na pomoci
Moravy a v části
Sudeta*

LXX *podzim - zima* **2014**

Divadlo je podivuhodná věc.
Režisér nechápe, co chce autor,
herci nerozumějí, co po nich chce režisér,
a diváci nevědí, co se děje na jevišti.

August Strindberg

- 4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)**
Zápis z jednání Rady VSVD
- 6 Jizerská oblast SČDO se představuje
- 7 Co se děje v Pojizeří, Pozvánka na Valnou hromadu VSVD
- 8 IMPULSY Z IMPULSU - bylo...**
Dramaturgicko-režijní dílna s Tomášem Jarkovským
bude...
Wolkrův Prostějov 2015
- 9 Nabídka praktických seminářů z divadelních oborů na rok 2015,
Zveme vás... Červený Kostelec 2015
- 10 VIDĚLI JSME**
Suchého Kytice podle Jireše
- 38 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU**
DS Zdobničkan dříve a dnes
- 13 Ve Vysokém n/Jizerou slavili, Ochotnický spolek v Nové Pace obnovil činnost
- 14 2x z Josefova Dolu
- 15 2x z pardubického Exilu
- 16 Stručně z divadelních prken v Potštejně
- 17 Společnost bloumající veřejnosti, U. F. O. neboli Unie Ftipných Osobností
- 18 Brněnec ve zkratce, Úpice má nové loutkové divadlo
- 19 Loutkáři dětem, Světlušky na zámku
- 20 67. Klicperův Chlumec
- 23 Zákresova Polička počtvrté, Meziměstské divadelní hry 2014,
Čtrnáct dnů proti totalitě 2014
- 24 Přehlídka ochotnických souborů v Mechanicích
- 25 Přehlídka Loutkových divadel Řezníčkova Libáň, Posed 2014
- s Edwardem Learem, Loutkářská přehlídka O cenu Matěje Kopeckého
v Libčanech, 190 výročí divadla v Úpici - a drama Konec dětí
- 26 Nebe na zemi v Červeném Kostelci
- 27 Co všechno vyšlo najevo, když..., Vicena chystá další premiéru
- 28 Turnovské divadelní studio, Orlická Thálie pošesté,
Vyhlášení VII. ročníku Orlická Thálie,
Postupová divadelní přehlídka v Ústí n/O. Orlická maska 2015
- 29 RAČTE VSTOUPIT...**
Klicperovo divadlo Hradec Králové
- 31 Divadlo DRÁK Hradec Králové
- 32 Východočeské divadlo Pardubice
- 34 VÝCHODOČEŠI...**
Dětská scéna Svitavy 2014
- 35 63. Loukářská Chrudim
- 36 Cenu festivalu Jiráskův Hronov získává Céčko Svitavy
- 37 FEMAD Poděbrady
- 38 Krakonošův divadelní podzim Vysoké nad Jizerou
- 41 Přelet nad loutkářským hnízdem, Národní přehlídka jednoaktovek Holice
- 42 Národní přehlídka seniorského divadla Miletín
- 43 Soubor Mikle ze ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř s loutkami v Albánii
- 44 OSOBNOSTI**
František Laurin
- 47 Ve službách thálie**
Slávka Motalová, Lída Honzová
- 48 Markéta Světlíková
- 49 Libor Štumpf
- 50 Karel Šefrna
- 51 Romana Hlubučková
- 53 Jaroslav Ipser
- 24 Smutné zprávy...
- 57 MIMO RUBRIKY**
Alexandr Gregar - Hrál jsem v Národěku aneb tak trochu (z)paměti

Uzávěrka příštího čísla:
30. května 2015

Příspěvky a foto prosíme zasílat na adresu:
IMPULS
Pospíšilova 365
500 03 Hradec Králové
e-mail:
divadlo@impulshk.cz
http://www.impulshk.cz

HROMADA č. LXX / 2014
PODZIM - ZIMA
+ Samostatná příloha

Vydává:
IMPULS Hradec Králové,
centrum podpory uměleckých aktivit
Pospíšilova 365
500 03 Hradec Králové
ve spolupráci
s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 2x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Alena Exnarová, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:
Pokud není uveden autor, pocházejí
fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
Tiskárna Grantis Ústí n/Orlicí

Registrováno na MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění MK ČR

Neprodejné!
Náklad 350 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

MINISTERSTVO
KULTURY

MÍSTO ÚVODNÍKU

Naše únorová valná hromada byla volební. Zvolili jsme radu, ale někteří letití „funkcionáři“ už cítí, že by bylo dobré střídání, čas se ob(čas) naplní. Já také už nějakou dobu cítím, že na postu předsedy by bylo dobré přepřahat, už jsem jím patnáctý rok. Takže připomínám, že následující valná hromada už zřejmě bude mou labutí písni. Nikdy jsem ale od „stavu“ neodcházel bez nedodělaného díla, proto stále častěji otevírám téma, kdo a jak v budoucnosti povede Volné sdružení východočeských divadelníků...

Což souvisí i se stavem našeho spolku. Určitě máme dost osobností, aby ho vedly či řídily. Navíc do konce příštího roku musíme zaregistrovat úpravu stanov podle Nového občanského zákoníku, který uznává jen individuální členství nebo členství (oprávněné) právnické osoby. Proto jsme hned po valné hromadě přistoupili k revizi členství: k lednu 2014 jsme měli celkem 141 individuálních členů a 12 členských souborů. Dopisem jsme se v červnu obrátili na všechny evidované a do konce listopadu dostali potvrzení jen 83 členů, ke „kolektivnímu členství“ se přihlásilo 13 divadelních spolků - nově U.F.O Týniště nad Orlicí a DS J.K. Tyl Meziměstí. Členství zrušil DS Heřman z Heřmanova Městce a DS Na tahu z Červeného Kostelce, podrobnosti a důvody si můžete přečíst v zápise ze schůze Rady VSVD.

V rámci působnosti VSVD komunikujeme s téměř stovkou divadelních souborů, v nichž spatřujeme potenciál budoucího vývoje naší organizace. Na všechny se obracím dopisem, který si můžete přečíst na následujících stránkách. Pomožte nám ho, prosím, šířit. Tu je jeho text:

„Už téměř 25 let je Volné sdružení východočeských divadelníků centrem aktivit amatérského divadelnictví ve východních Čechách, ale nejen tam. Spolek tvoří členové z Královéhradecka, Pardubicka, Liberecka a Vysočiny, mnozí i z jiných částí republiky. Posláním a činností VSVD je organizovat divadelní akce, postupové přehlídky amatérského divadla, vydávat bulletin Divadelní hromada, pořádat vzdělávací programy, kurzy, odborná školení i společenská setkání, většinou ve spolupráci s Centrem podpory uměleckých aktivit Impuls Hradec Králové i mnoha odborníky. Naš spolek má rovněž důležitý hlas při rozhodování o věcech amatérského divadelnictví

v rámci České republiky, své zastoupení má v odborných radách pražské Artamy i ve festivalových výborech, např. Jiráskova Hronova.

Každý spolek je tak silný, jak silný je jeho základní článek: v současné době VSVD tvoří necelá stovka individuálních členů a víc než deset členských souborů. Byli bychom rádi, kdyby náš hlas byl ještě silnější. A proto Vás, své kolegy a přátele, vyzýváme ke vstupu do Volného sdružení východočeských divadelníků - vždyť každoročně se jen postupových přehlídek účastní kolem padesáti divadelních souborů, což je polovina ze všech, které působí „na území“ VSVD, a na všech námi pořádaných divadelních akcích se ročně potkáváme s více než 1 500 členy divadelních spolků.

Váš osobní podíl na spolupráci s VSVD není náročný: individuální člen platí nevelký roční členský příspěvek a za něj získá zdarma bulletin Divadelní Hromada, má právo volit Radu VSVD a za výhodných podmínek možnost absolvovat vzdělávací i jiné naše akce. Kolektivní člen (právnická osoba, divadelní soubor jako zapsaný spolek) má podobné povinnosti a práva jako člen individuální, volební právo ale trojnásobné a dostává tři výtisky Divadelní Hromady. Výhodné podmínky pro účast na akcích VSVD platí pro všechny jeho členy.

Bližší informace o současné výši členských příspěvků a další získáte na adrese divadlo@impulshk.cz nebo tel: 773133743 (jednatelka VSVD Naďa Gregarová), další informace na www.impulshk.cz/vsvd, další na www.impulshk.cz/divadlo.

Věříme, že naši výzvu zvážíte a rozhodnete se pro členství ve Volném sdružení východočeských divadelníků. Bude-li nás víc, více zmůžeme a více se o sobě dozvíme. Volné sdružení východočeských divadelníků je přece prostorem, v němž uplatňujete své inscenace, své zájezdové ambice a svůj divadelnický život. Těšíme se na Vás a „Zlomte vaz!“

*Mgr. Alexandr Gregar, Ph.D.
předseda Rady VSVD*

D I V A D E L N Í

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky této Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky. Děkujeme.

okres Havlíčkův Brod:

ADIVADLO Havlíčkův Brod

okres Hradec Králové:

Agáta HAVLÍKOVÁ, Jiří ZAHÁLKA, Romana HLUBUČKOVÁ, Ilona MATOUŠKOVÁ, Saša a Nadia GREGAROVÍ, Vladimír HRUBÝ, Bohumila GYÖRGYOVÁ, DS KLICPERA Chlumec nad Cidlinou, DS SYMPOSION Třebechovice pod Orebem

okres Chrudim:

DS J. N. ŠTĚPÁNKA Chrudim, Jitka ŘEZÁČOVÁ, Milan ZLESÁK, J. D. O. Jaroslav Luže

okres Jičín:

Vladka a Jiří WILDOVI, Jiří POŠEPNÝ

okres Náchod:

Jarka HOLASOVÁ, Ivana RICHTEROVÁ, Dagmar ŽIDOVÁ

okres Rychnov nad Kněžnou:

Ondřej SEDLÁČEK, Marie ŠUBRTOVÁ, Helena PODOLSKÁ

okres Semily:

Jana OTMAROVÁ, Petr ZÁRUBA, Jaroslav IPSEK, Daniela WEISSOVÁ

okres Svitavy:

Blanka a Karel ŠEFRNOVI, Marie ŠOLCOVÁ, DS E. VOJANA Brněnec

okres Trutnov:

Martin TEPLÝ, Irena a Zdeněk VYLÍČILOVI, Petr LANTA

okres Ústí nad Orlicí:

Petr HÁJEK, Olga STRNADOVÁ, DS DOVEDA Sloupnice, Lenka SEMRADOVÁ

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlase na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme. **Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 stanovila výši ročního příspěvku:**

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně **ve výši 250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**

VSVD, Pospíšilova 365, 500 03 Hradec Králové
Bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ RADY VSVD

Sešla se na druhém povolebním zasedání, a to v sobotu 8. listopadu 2014 za účasti třinácti členů, ostatní byli omluveni, především zaneprázdněním zkouškami či představeními na zájezdech. Na programu schůze byla

1) příprava nové divadelní sezóny, kalendář přehlídek, propozice

ČINOHERNÍ DIVADLO: postupové přehlídky východočeského regionu v Červeném Kostelci, Lomnici nad Popelkou, Modrý kocour v Turnově a nová krajská (po České Třebové) v Ústí nad Orlicí. O jednání odborné rady pro činohru (ARTAMA, 20. září) informovala N. Gregarová: na jednání odborné rady padl návrh zrušit exkluzivitu činoherních přehlídek: „Soubor se může se stejnou inscenací zúčastnit pouze postupové přehlídky směřující k celostátní přehlídce amatérského činoherního a hudebního divadla. Zúčastní-li se jiné postupové přehlídky, která je postupovou na jinou celostátní přehlídku (např. Šrámkův Písek, Mladá scéna, Krakonošův divadelní podzim), bude tato inscenace vyloučena z jednání programové rady, respektive z programu Divadelního Pikniku Volyně.“ Soubory, které se hlásí k postupu na Krakonošův divadelní podzim, Šrámkův Písek či Mladou scénu by se mohli přihlásit i k postupu do Volyně, což by znamenalo nárůst už tak vysokého počtu představení a činoherních postupových přehlídek. (V roce 2014 bylo vypsáno 18 krajských postupových přehlídek, konalo se jich 17. Lektorské sbory jednotlivých přehlídek do programu Divadelního Pikniku Volyně 2014 nominovaly celkem 12 a doporučily 24 inscenací. Písku. V programu celostátní přehlídky Divadelní Piknik Volyně je dle propozic garantováno minimálně 16 hracích míst. Programová rada se proto domluvila na přijetí všech platných 11 nominací a zároveň na hlasování pro 5 dalších inscenací.) Z propozic platí: **Překročí-li celkový počet nominací z krajských postupových přehlídek 3/4 hracích míst na celostátní přehlídce, mění se všechny nominace na doporučení.** Zvýšený počet představení a přehlídek by jednoznačně vedl k tomu, že těžce prosazená možnost nominace by nemohla být uplatňována.

Rada VSVD doporučuje:

- zachovat ustanovení propozic DPV: Soubor se může se stejnou inscenací zúčastnit pouze postupové přehlídky směřující k celostátní přehlídce amatérského činoherního a hudebního divadla
- zachovat nominace z krajských postupových přehlídek
- v případě zvyšujícího se počtu postupových přehlídek přistoupit k jejich licencování

VENKOVSKÉ DIVADLO: Miletín, Sněhový Brněnec, Josefův Důl – propozice beze změn, přehlídky bez problémů

LOUTKOVÉ DIVADLO: V roce 2015 zůstávají postupové přehlídky v Královéhradeckém kraji – společná s Dětskou scénou, v Libereckém kraji Turnovský drakoham. Vzhledem k novému zastupitelstvu Chrudim a nejasnosti ohledně finanční podpory odstoupil LS Ahoj Chrudim od pořádání postupové přehlídky v Pardubickém kraji.

Zástupci Rady VSVD projednají v odborné radě pro loutky NIPOS-ARTAMA možnost doporučení loutkářských souborů z přehlídek Svitavský Fanda a Svitavský dýchánek.

EXPERIMENTUJÍCÍ A MLADÉ DIVADLO: zůstávají beze změny, mají své zastoupení ve všech třech krajích: Audimafor, Svitavský Fanda, Modrý kocour

Rada se zabývala i složením porot: pro Červený Kostelec prof. Císař, prof. Laurin, Vosecký, Szymiková, Zahálka; pro Audimafor prof. Císař, Hulec, Zemančíková, Zahálka, Žižka; pro Loutkářskou přehlídku a Dětskou scénu Tomáš Jarkovský, Jakub Hulák, Kamil Bělohávek, Anička Hrnecková (a možná Petr Hašek); pro Miletín prof. Laurin, Gregar, Vosecký. Rada doporučuje doplnit lektorský sbor Audimaforu o člena, který by se zaměřil speciálně na studentské divadlo.

2) program přehlídky Červený Kostelec

V letošním roce se do přehlídky přihlásilo celkem 15 souborů (Královéhradecký kraj 12, Pardubický kraj 3); účastnický poplatek člena hrajícího souboru zůstává ve výši 50,- Kč na osobu.

Seznam představení: viz. rubrika Impulsy z Impulsu

3) předávání ZO JKT

Zlatý odznak J. K. Tyla předali Saša a Naděa Gregaroví, v České Třebové panu Otokaru Dobrovskému a v Miletíně panu Stanislavu Friedrichovi. Předání ZO JKT Ivaně Novákové in memoriam se uskuteční v lednu 2015 v režii souboru Exil.

4) informace o připravovaném vzdělávání

Káťa Prouzová z letošního vzdělávací nabídky zvlášť oce-

Nositel ZO JKT Otokar Dobrovský z České Třebové

nila obě dílny dramatických cvičení podle metody J. Lecoq, připravuje se opět 1. pololetí 2015. Na základě zájmu o dílnu divadelního svícení (jednalo by se pouze o „základní abecedu“) oslovila Naděa Gregarová Martina Špetlíka, který vedl týdenní dílnu při Jiráskově Hronovu. Jednání o termínu probíhá. Seminář by mohl být Malé scéně v Ústí nad Orlicí, Divadle v Červeném Kostelci, v Hronově... Bude upřesněno.

5) Cenění se uskuteční v sobotu 13. prosince 2014 ve 12. 30 hodin v Labyrintu Divadla Drak v Hradci Králové. V programu vystoupí kontrabasové duo Pavly Šefrnové, na závěr uvedeme představení Hej, mistře Divadla Drak v režii Filipa Humla. Součástí cenění bude křest publikace, kterou připravil předseda VSVD A. Gregar, František Laurin: Divadlo mého života (Frant. Laurin oslavil životní výročí 80 let, *12. 11. 1934) na knihu jsme získali dotaci 30 000 Kč od MK ČR + 20 000 Kč od Královéhradeckého kraje. Saša Gregar zároveň informoval, že dokončuje svou vzpomínkovou knihu věnovanou především

Předseda VSVD předává ZO JKT Stanislavu Friedrichovi

divadlu a požádal radu VSVD o podporu tisku (Rada odsouhlasila příspěvek ve výši 5 000 Kč).

6) Revize členství VSVD

Volné sdružení Východočeských divadelníků už není od 1. 1. 2014 občanským sdružením, ale spolkem. I pro nás začal platit nový Zák. č. 89/2012, Občanský zákoník. Z toho důvodu musíme do 31. 12. 2016 upravit naše stanovy, k tomu je nutná aktualizace členské základny. V červnu se tajemnice obrátila dopisem na všechny evidované členy se žádostí o písemné potvrzení členství. Individuální členství potvrdilo do konce listopadu písemným potvrzením či uhrazením členského příspěvku 83 členů. Ke „kolektivnímu členství“ se písemně znovu připojili:

Divadelní soubor ADIVADLO Havlíčkův Brod
Divadelní soubor KLICPERA Chlumec nad Cidlinou
Divadelní soubor ERBEN Miletín
Divadelní soubor E. VOJANA Brněnec
Divadelní soubor VICENA Ústí nad Orlicí
Divadelní soubor J. N. ŠTĚPÁNKA Chrudim
Jednota divadelních ochotníků JAROSLAV Luže
Divadelní soubor SYMPOSION Třebechovice pod Orebem
Divadelní soubor DOVEDA Sloupnice
Kroužek divadelních ochotníků Dolní Dobrouč
Divadelní soubor EXIL Pardubice
Nově se k členství přihlásily:
U.F.O. – unie ftypných osobností, Týniště nad Orlicí
Divadelní soubor J. K. Tyl Meziměstí

Zatím nereagovaly soubory: Divadelní soubor SNO-OP Opatovice nad Labem, Dyvadlo Neklid Trutnov. Kolektivní členství zrušily soubory: Divadelní soubor HEŘMAN Heřmanův Městec (členství převedli na individuální členství Jitky Řezáčové), Divadelní soubor NA TAHU Červený Kostelec (soubor není právnickou osobou a zastupují ho individuální členové: Pavel Labík, Marcela Kollertová a Jiří Kubina)

V diskusi se hovořilo o možnostech získávání dalších členů: individuální členství je samozřejmě výrazem osobního postoje amatérských divadelníků a takové členství je vítáno, velmi důležité je ovšem členství souborů (spolků jako právnických osob), které by mělo mít zásadní vliv na poslání a činnost VSVD. V průběhu divadelních přehlídek, cenění atd. budou účastníci v tomto smyslu osloveni. S nabídkou členství se na soubory obrátíme i písemně.

(V inovovaných stanovách se uvede, že při valných hromadách bude soubor zastupovat zástupce členského souboru; na příští schůzi Rady budou inovované stanovy předloženy pro schválení následující valnou hromadou.) Příští jednání rady se uskuteční v sobotu 7. února, valná hromada 21. února 2015 v Divadle Exil v Pardubicích.

Zapsala N. Gregarová, ověřil S. Gregar

JIZERSKÁ OBLAST SČDO SE PŘEDSTAVUJE

V květnu 2014 bylo zvoleno nové vedení Jizerské oblasti - dlouholetý předseda Ladislav Novák a místopředseda Bohuslav Duša oznámili, že už nebudou své posty obhajovat a jejich rozhodnutí bylo respektováno. Volby přinesly nová jména do předsednictva i do vedení oblasti, novou předsedkyní se stala Vladimíra Koďousková a do týmu, který se bude následujících pět let zodpovídat za všechny aktivity, byli zvoleni Radek Šmíd jako místopředseda, Dana Hozdová jako hospodárka a Hanička Dohnalová se slečnou Kristýnou Hofericovou jako jednatelky.

Po pravdě řečeno, nemyslím si, že bych byla správný „funkcionář“. Příčinou mého zvolení zřejmě bylo, že jsem měla ke spoustě věcí výhrady. Takže jsem to dostala spíš za trest, než za odměnu. Stále se totiž snažím o setkávání souborů a jejich vzájemnou pomoc. Chci odbourat rivalitu, jde mi o to, abychom byli jedna velká divadelnická banda, ať už jsme odkudkoli. Proto se snažím být přítomna na všech premiérách a přehlídkách, zajímá mě, jak to dělají jinde, fandím všem a je mi fuk, jestli jsou členy nějaké organizace či nikoli. Ale chci, abychom o sobě věděli a fandili si. Musím říct, a to nechci podlezat, že Vaše VSVD je mi vzorem. Čerpám z Hromady a cítím z těch článků to, co bych ráda měla mezi soubory Jizerské oblasti. Vlastně nejen Jizerské. Hlavně chci odbourat takové to ohrnování nosu nad někým, kdo odvede slabší výkon. Slabší... V poměru k čemu? Ale to už se dostávám někam jinač. Ráda do Hromady i přispěji, pokusím se dodat něco

Vladimíra Koďousková, nová předsedkyně JO SČDO

o nových premiérách, abyste tam na východě byli trochu v obraze. A díky za oslovení a i já přeji hodně úspěchů. A nejen na divadle, protože osobní pohoda jde ruku v ruce s pohodou na jevišti.

Vladka Kodůusková

CO SE DĚJE V POJIZEŘÍ?

Jednou ze sedmi samostatných oblastí Svazu českých divadelních ochotníků je oblast Jizerská. Přestože jednotlivé oblasti SČDO se zpravidla vytvářejí nezávisle na územním uspořádání a členění, naše se rozkládá na území Libereckého kraje a sdružuje sedmnáct ochotnických divadelních souborů působících v okresech Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily - společným jmenovatelem je blízkost Jizerských hor, odtud název oblasti. Členskou základnu tvoří zástupci všech sdružených souborů, každý soubor má svého zástupce i v užším orgánu oblasti, předsednictvu, které se pravidelně schází a vzájemně se informuje o tom, co, kde a kdy se hraje a připravuje. Jizerská oblast sdružuje soubory z Desné v Jizerských Horách, Slané, Josefova Dolu, Tanvaldu, Lomnice nad Popelkou, Lučan nad Nisou, Semil, Železného Brodu, Jilemnice, Nové Vsi nad Popelkou, Nového Města pod Smrkem, Frýdlantu a Olešnice u Turnova. Součástí je také ctěný a vážený soubor Krakonoš z Vysokého nad Jizerou, kde se ochotnické divadlo bez větších přestávek hraje již od roku 1786. A za poslední dva roky se můžeme pochlubit třemi novými soubory, které v naší oblasti vznikly a připojily se k nám.

Posláním oblasti je podílet se na rozvoji činnosti divadla ochotnického a loutkového, uměleckého přednesu a dalších forem scénického projevu a přispívat k jejich uplatnění ve společenském životě. Realizujeme to tím, že vyhlašujeme a organizujeme postupovou přehlídku Josefodolské divadelní jaro a nově postupový Pohárek monologů a dialogů v Železném Brodě, pečujeme o vzdělávání členů sdružených souborů formou různých kursů, udělujeme ocenění a vyznamenání, popularizujeme veškeré divadelní aktivity. Daří se nám také předávat informace divákům a návštěvníkům kulturních akcí elektronickou cestou, což je důležitý předpoklad pro pořádání jakýchkoliv akcí a událostí.

Jizerská oblast SČDO se může pochlubit vysokou tvůrčí aktivitou napříč všemi soubory, což dává příslib další budoucnosti ochotnického divadla a kultury v tomto regionu. Např. v Josefově Dole je na začátku každého léta nová premiéra, letos to byla Shakespearova hra *Konec dobrý všechno spraví*, Lučanský spolek divadelní uvedl v září hru *Strašidlo Canterwillské* a soubor E. F. Burian Tanvald uvedl představení *Tah dámou aneb napřed trochu vína*. V Železném Brodě uvedlo Studio Hamlet hru *Všechna sláva polní tráva* při příležitosti Noci divadel a desenský soubor Mladá haluz chystá

hned po Novém roce premiéru hry pro děti *Zubatá story*. Druhý tanvaldský soubor Na scénu!, nejmladší jak založením, tak složením, se uvedl hrou *Žena v trysku století* a soubor ze Slané reprezentoval naši oblast s představením *Když se zhasne* i před diváky v Liberci a Pardubicích. Také další soubory v oblasti pilně pracují a připravují další premiéry či reprízy svých her, o čemž se téměř každý víkend můžete přesvědčit ve všech sálech křížem krážem od Lomnice po Frýdlant a od Jilemnice po Olešnici. Tak přijďte pobejt!

Radek Šmíd,
místopředseda JO SČDO

POZVÁNKA

**Přijďte na Valnou hromadu
Volného sdružení
východočeských divadelníků**

**v sobotu 21. února 2015
od 12. 30 hodin
v Divadle Exil v Pardubicích.**

**Jednání bude podle dobrého zvyku
zakončeno divadelně.**

D I V A D E L N Í

IMPULSY Z IMPULSU

bylo...

DRAMATURGICKO-REŽIJNÍ DÍLNA S TOMÁŠEM JARKOVSKÝM

Podzimní setkávání s dramaturgem Divadla Drak, absolventem KALD DAMU, hercem, lektorem, členem porot loutkářských přehlídek Tomášem Jarkovským je již tradicí.

Tradičně si předem pošleme nápady, záměry, předlohy, texty, scénáře... a potom se nad nimi diskutuje jak a co a proč a pro koho a s kým nebo s čím... Jde o společné přemýšlení a tak důležité rozkrývání předlohy, její pochopení a uchopení a v neposlední řadě vzájemnou inspiraci. Letos jsme se zabývali pohádkou B. Němcové *O dvanácti měsíčkách*, Shakespearovými tragickými postavami, pády a padáním v literatuře, ve fyzice i v životě a taky trochu komedií dell'arte. Byl to tvořivě strávený čas inspirující pro zúčastněné divadelní soubory.

Zaslechnuto:

- Je-li první krok špatný, je celá cesta mylná.
- *Dvanáct měsíčků* jako rituál...
- Dnes to tedy máme všechno v kroužcích...
- „Jmenuji se Richard a mám problém...“ „Jmenuji se Macbeth a mám ženu...“ „Jmenuji se Edgar a nikdo mě nemá rád...“
- Chůze je nepřetržitá řada pokusů zastavit pády za soustavného pohybu vpřed nebo vzad.
- Atraktivní – přitažlivé objekty způsobují pád.
- Je pravda, že to vyměšování ta gravitace celkem usnadňuje...

bude...

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2015

Vážení a milí přátelé uměleckého přednesu a divadla, nabízíme příležitost k setkání, ke konfrontaci tvůrčích výsledků a postupů, ke vzájemné inspiraci, výměně názorů a zkušeností a ke vzdělávání.

Přehlídka sólistů s možností doporučení k účasti na Wolkrově Prostějově v roce 2015 se uskuteční **20. února**

ra v Hradci Králové v Divadle Jesličky a je otevřená všem, kteří ukončili 9. třídu ZŠ nebo odpovídající třídu víceletého gymnázia. Horní věková hranice neexistuje. **Recitátoři se účastní pouze s jedním textem.** Tento text z poezie nebo prózy české či světové literatury může mít formu uceleného textu, úryvku či montáže. **Není vhodné použít divadelní text. Interpretace textu by neměla přesáhnout osm minut.**

Přehlídka souborů se uskuteční v rámci přehlídky **AUDIMAFOR 27. – 29. března 2015 v Hradci Králové v Divadle Drak. Více viz: vyhlášení přehlídek** Především recitátorům jsou určeny dvě první dílny z naší nové vzdělávací nabídky

NABÍDKA PRAKTICKÝCH SEMINÁŘŮ Z DIVADELNÍCH OBORŮ NA ROK 2015

Opět jsme pro zájemce připravili praktické dílny a semináře, které jsou určeny všem divadelníkům s chutí poznávat nové osobnosti a jejich prostřednictvím nové obzory. Připravený program bude možné upravovat či rozšiřovat na základě zájmu účastníků. Semináře budou probíhat v prostorách střediska Impuls v sobotu od 9.00 do 17.00 hodin. Termíny a lektory budeme postupně upřesňovat. Odborný garant: Jaroslava Holasová, jarka.holasova@seznam.cz

TÉMATICKÉ OKRUHY:

- **S PŘEDNESEM A O PŘEDNESU,**
dílna s Janou Machalíkovou
17. ledna 2015

MgA. Jana Machalíková, *lektorka, recitátorka, vedoucí studia uměleckého přednesu, organizátorka recitačních přehlídek, vedoucí dětských divadelních souborů, trenérka improvizace, improvizátorka, členka divadla ve výchově SPOLUPOSOLU, pedagog PedF UK a KVD DAMU.*

Půjde o praktickou lekci, budeme se zabývat výběrem a vhodností textu, jeho rozбором, tématem, výběrem výrazových prostředků, výstavbou interpretace...

- přípravný seminář pro účastníky krajského kola Wol-krova Prostějova (přehlídka uměleckého přednesu a divadla poesie).

- **HLASOVÁ VÝCHOVA,**
praktická dílna s Evou Spoustovou
7. února 2015

MgA. Eva Spoustová, *absolventka DAMU, věnuje se dabingu (jako herečka i režisérka), vyučuje jevištní mluvu na DAMU, je lektorkou hlasové výchovy na národních divadelních přehlídkách*

- praktická lekce nejen jevištní řeči – „pocítit a vědět jak správně na to“

Pustíme se do práce s hlasem, se způsobem, jakým mluvím, se způsobem, jakým o textu, který má říct má postava, přemýšlím, s tím, jak v sobě cítím, ctím a nesu svůj jazyk. Budeme pracovat zhruba v těchto okruzích: Co o nás řekne to, jak mluvíme a jak držíme tělo, jak dýcháme. Co znamená energie, pokud jde o hlas a řeč – jak se s ní lépe zacházet. Jak se rodí tréma a jak svazuje strach – jak se cítit líp v životě i na jevišti. Samohlásky a souhlásky – emoce a srozumitelnost – artiklace. Zvuky, slova, věty, sdělení – myšlenky.

- **TVORBA individuálních hereckých výstupů**
– monolog, dialog s Jonášem Konývkou
21. března 2015

MgA. Jonáš Konývka, *odborný asistent Ateliéru Divadlo a výchova Divadelní fakulty JAMU v Brně. V roce 2012 zakončil magisterský stupeň studia úspěšnou obhajobou diplomové práce „Dramaturgická rovina práce na individuálních hereckých výstupech“ a absolventského projektu „Tvorba individuálních hereckých výstupů s mladistvými“. Aktuálně student 2. ročníku doktorského studia JAMU. Má zkušenosti nejen s vedením procesu tvorby výstupu jednoho herce na jevišti, ale také s aktivní tvorbou v pozici herce.*

V průběhu dílny se zaměříme na monolog a dialog jakožto svébytný a samostatně stojící individuální herecký výstup. Postupně projdeme dramaturgickou rovinou tvorby (námět, téma; cesty ke scénáři; dialogičnost monologu versus monologičnost dialogu; divadelní prvky, na které je dobré myslet) až k rovině režijní (koncept výstupu, možnosti vstupu na jeviště), ve formě teoretické i praktické. V rámci jednodenní dílny bychom se tak v kostce měli dotknout hlavních problémů týkajících se tvorby s jedním hercem na jevišti.

- **HEREC v situaci, dílna s Kamilou Kostřicovou**
18. dubna 2015

MgA. Kamila Kostřicová, *absolventka Ateliéru Divadlo a výchova Divadelní fakulty JAMU v Brně, v roce 2009 obhájila magisterskou práci na téma „Proces inscenační tvorby v teorii i praxi“. V současné době je studentkou 4. ročníku doktorského studia JAMU (v rámci kterého se zabývá výzkumem mladého divadla) a zároveň interním pedagogem v Ateliéru Divadlo a výchova (vyučuje předměty z oblasti teorie divadla, recepce a reflexe dramatického umění a inscenační tvorby). Je zakladatelkou a vedoucí divadelního souboru Reverzní dveře, se kterým se zúčastnila řady významných mezinárodních festivalů v ČR i v zahraničí. Herecko-režijní dílna, ve které budeme postupně rozpracovávat nonverbální jednání herce v situaci. Budeme hledat odpovědi hlavně na tyto otázky: Co vše hraje na jevišti roli? Jak je možné pracovat s mizanscénou? Jak může režisér pomoci svému herci existovat v situaci? Jak brát do úvahy diváka? Dotkneme se tematizování situace, rozehrání situace, hledání hereckých překážek, kontinuity hereckého jednání, hry s významy a obraty v situaci.*

Zveme vás...

ČERVENÝ KOSTELEC 2015 4. – 8. BŘEZNA 2015

Pro ročník 2015 rada schválila zařazení celkem 14 přestavení. Návrh programu je připraven, není však zatím potvrzen a může dojít ke změně.

DS NA TAHU při MKS Červený Kostelec

J. Voskovec, J. Werich: **NEBE NA ZEMI**

Úprava a režie: Vlastimil Klepáček

D I V A D E L N Í

DS NA TAHU při MKS Červený Kostelec
na motivy J. Vrchlického: **NOC NA KARLŠTEJNĚ**
Úprava a režie: Marcela Kollertová

Divadelní Klub Vrchlabí

HOŘÍ, MÁ PANENKO

Režie: Václav Vondruška

Divadlo Jesličky Josefa Tejkla, Hradec Králové

Anton Pavlovič Čechov: **VIŠŇOVÝ SAD**

Úprava a režie: Josef Jan Kopecký

ĎYVADLO NEKLID TRUTNOV

Joan Shirley: **VRAŽDA SEXEM**

Úprava a režie: Petr Vanžura

U.F.O. – unie fipných osobností, Týniště nad Orlicí

Jindřich Bartoš: **SCHOPNOSTI ŽEN**

Režie: Jindřich Bartoš

Náchodská divadelní scéna, z.s. Náchod

Bengt Ahlfors: **POPEL A PÁLENKA**

Úprava a režie: Lída Šmídová

DS Zdobničany Vamberk

Agatha Christie: **DESET MALÝCH ČERNOUŠKŮ**

Úprava a režie: Alexandr Gregar

Divadlo A. Jiráskova

- Jednota divadelních ochotníků Úpice

Jaromír Ptáček: **KONEC DĚTÍ**

Režie: Miroslav Hetflejš

Ds Klicpera Chlumeck nad Cidlinou

Geroges Feydeau: **BROUK V HLAVĚ**

Režie: Jaroslav Málek

Divadelní soubor Vrchlický Jaroměř

Ray Cooney: **PEKLO V HOTELU WESTMINSTER**

Režie: Eva Urbancová

DS HÝBL při Kulturním centru Česká Třebová

J. Suchý, F. Havlík, K. J. Erben: **KYTICE**

Úprava a režie: Jiří Jireš

Divadlo Exil, Pardubice

Kelly McAllister: **PUTOVÁNÍ S URNOU**

Režie: Naďa Kubínková

TRIARIUS, Česká Třebová

Florian Zeller: **TEN DRUHÝ**

Úprava a režie: Josef Jan Kopecký

Porota by měla pracovat v tradičním složení: prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Regina Szymiková, Jaromír Vosecký, Michal Zahálka.

Přijďte si užít divadla a potěšit se přátelskou atmosférou a pohostinností místních pořadatelů.

SUCHÉHO KYTICE PODLE JIREŠE

„Obě představení Kytice byla vyprodána do posledního místa a řada dalších zájemců odešla domů s nepořízenou. Další repríza zatím není v plánu, důvody jsou zdravotní. Ale jistě budou, a byla by škoda nepřihlásit tuto inscenaci na některou divadelní přehlídku. Byl to triumf režiséra Jiřího Jireše a kolektivu, který vedl. Premiéře Kytice předcházely velké přípravy, oříškem bylo již herecké obsazení, technická příprava, hudební a taneční stránka díla, kostýmy. Vše se podařilo a diváci měli na obou představeních dokonalý dojem,“ to se píše na webových stránkách českotřebovského Kulturního centra. K reprízám však došlo, jednu z nich jsem viděl 18. října 2014. Před představením jsme na

jevišti českořebovského divadla předávali Zlatý odznak J. K. Tyla někdejšímu předsedovi spolku Hýbl, Otovi Dobrovskému. A mohu potvrdit, že zpráva o inscenaci nelhala.

Naposledy jsem od českořebovských, s nimiž mě poji léta mého mladistvého ochotnického nadšení, viděl *Revizora*, inscenaci velmi pečlivě nastudovanou také Jiřím Jirešem. Jiří je dnes jediný, ale neúnavný režisér souboru – za *Revizora* dostával za uši především kvůli „kontroverzní“ předloze, ale až na národní přehlídce v Děčíně, kam Hýbl doputoval. Soubor je považován spíše za konzervativnější, tzv. tradiční, i když jeho ambicí je hrát samozřejmě dobré divadlo dobře. Má k dispozici slušný herecký potenciál a lidi schopné smysluplně realizovat potřebnou jevištní strukturu. A také ochotnické nadšení, které bývá vděčně přijímáno. Především doma.

V případě *Kytice* má soubor něco navíc – mladé herce a herečky vybavené vitálním a nebojácným projevem, který bychom v dnešním „společenském prostoru“ nečekali. Dokonce byli vybaveni skvělou dikcí, hereckou přirozeností a smyslem pro timing. V *Kytici* září i několik výborných zpěvaček, především Zuzana Kupková. A všichni mají smysl pro kolektivní aktivitu.

Inszenace je spíše taneční férie, což scénář semaforské předlohy předpokládá. Režisér se ale nemohl vyhnout příběhu, několika dramatickým situacím, které jsou součástí každé ze šesti Erbenových balad – v případě českořebovského souboru vyprávěných, ale také zdařile zpívaných a tančených v duchu Suchého poetiky. Jirešovo nastudování plyne přirozeně, inscenace má napětí, je herecky nápaditá a přitažlivá. Hudební podklad (half play-back) šikovně pro Hýblovců zpracoval jediný z „přespolních“ Jakub Přibyl, mladý klavírista současného Semaforu a hudební pedagog. Vše ostatní je z domácí dílny. Choreografii ve spolupráci s interprety dohlédl sám režisér, o velmi dobré zpívání sólové i sborové pečovala se smyslem pro rytmus a tempo Zuzana Kupková, ještě o ní bude řeč. Jednoduchá výprava, nad hlavami herců visí strašidelní povětroni, s každou novou baladou se na prospektu rozsvěcí další květ erbenovské kytice.

Od začátku inscenace baví – i příjemným a nenásilným projevem celé „company“, kterou tvoří rovněž starší členové souboru. Kostýmy a barevné paruky významově sjednocují povahu každé z balad, sólové výstupy jsou hrané s urputností i přesvědčivou energií. V první půli je radost sledovat „skeč“ sedmnáctiletého gymnazisty Adama Pávka v *Polednici*, jeho dialog s Vlastou Kreuzovou (již „dlouholetou“ členkou spolku) má říz, napětí a spád. Podobně září jen o něco starší Marek Tomeš ve *Zlatém kolovratu* a *Vodníkovi*. Měl jsem velkou radost vidět plnokrevné, razantní a přitom nepodoblivé a racionální výkony, které měly daleko k rádoby předvádění či mrckování. Jo, něco talentu tam bude, moji milí. Stejně soustředěně a energicky hrají další postavy chóru, třeba Zuzana Soukupová a Magdalena Peterková, také Bedřich Ducháček, Miloš Beran a další,

nemohu vyjmenovat všechny... V jedné z nejnáročnějších balad, v *Bludičce*, se zúročí poctivý přístup k nastudování ve velmi citlivém a bohatě rozvinutém obraze, který je spíše baletním výstupem před voice-bandovým sborem, číslo je náročné pěvecky i pohybově, zvláště sólo Zuzany Kupkové.

Přál bych českořebovským, aby je tato inscenace dlouho těšila. Dotýká se totiž v dnešním prostředí amatérského divadla jeho nekonvenčních, méně vídaných podob, především jako protiklad k frekventovaným zábavným konverzačkám, jichž je na českém ochotnickém venkově stále plný žebříňák. Stylizovaný obrazivý tvar českořebovské inscenace stojí a padá na věrohodnosti a přesnosti. Pokud se nerozpadne, bude určitě ještě dlouho přinášet radost, stejně jako divákům reprízy, na niž jsem byl.

Saša Gregar

Vlasta Kreuzová jako Polednice

PRKNA PRAŠTĚLA

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

DS ZDOBNÍČAN DŘÍVE A DNES

Historie divadelního souboru sahá do roku 1803, může se tedy pochlubit již více než 200 let starou působností ve Vamberku. Začínalo se, jako ostatně v mnoha jiných městech a vesnicích, hrami na náboženské motivy převzatými z bible, texty her se dochovaly v pozůstalosti vambereckého měšťana Dominika Víška. Jsou mezi nimi například *Komedie o sv. panně mučednici Barboře* a *Komedie o sv. Janu Nepomuckém*, které jsou datovány rokem 1805. Mimo náboženské náměty se zachovala i fraška *Roztržití* a *Komedie o lesních lotřích*, tedy již skutečné veselohry s tématy světskými.

Při silnici z Vamberka do Rychnova stále stojí bývalá hospoda Na Milence a tam bylo první jeviště zdejších divadelníků. Což o to, hospody byly, jsou a budou všem ochotníkům vždy blízké, ale hrát v místnosti, která sloužila pro ustájení koní, to by se dnes nechtělo ani těm nejskromnějším. Později se divadlo přestěhovalo – ze stáje do stodoly. Protože hrozilo, že při silnějším potlesku celé patro stodoly spadne, museli se ochotníci opět stěhovat, tentokrát do domu č. 2. na vambereckém náměstí vedle radnice, kde jim poskytl přístřeší pan Kareš. Tam hráli až do roku 1843 a poté se přesunuli do sálu hospody směrem na Žamberk. Tam působi-

Z představení
Honza a kouzelnice Bambulína

li až do té doby, než získali zázemí v Sokolovně. A tady působí dodnes.

Ve 20. století byly v repertoáru Zdobničanu i klasické operety např. *Na tý louce zelený*, *Uličnice*, nebo klasické hry *Lumpacivagabundus*, *Každý něco pro vlast*, *Jedenácté přikázání*, *Krysař*, *Matka*, *Vítr ve větvích sasafrasu*, *Balada z hadrů*, *Naše drahé děti*, *Charleyova teta*, *S pistolí na manžela* a také aktovky, třeba *Sudí na římse* a další. V klasických hrách pokračuje soubor i ve 21. století, připravil např. hru *Dědeček aneb musíme tam všichni*, *Podivné odpovědi dr. Zvonka Burkeho*, *Rozmar-*

ný duch, *Past na osamělého muže*, *Manželka se nepůjčuje* či poslední titul *Na správné adrese*.

Tradicí souboru je premiéra vždy 26. prosince. A stejnou tradicí je také uvést každý rok pohádku pro děti. Hráli jsme např. hry *Královna koloběžka*, *Čert a Káča*, *Byl jednou jeden drak*, *Ježibaby z Babína*, *Vodnickou pohádku*, *Vodníka Mařenku* a mnoho dalších.

Každý rok se účastníme přehlídky Miletínské divadelní jaro a Dospělí dětem v Havlíčkově Brodě, soubor si z nich odvezl mnoho ocenění. S hrou *Rozmarný duch* jsme byli nominováni na Národní přehlídku venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou a několikrát již na onu přehlídku získali doporučení.

Letos náš soubor uvedl pohádku *Honza a kouzelnice Bambulína* v režii Pavly Nekvindové, mezi další režiséry patří Oldřich Doležal a Miroslava Sojková a aktivní režisérkou je nyní Alena Joachimsthalerová. V současnosti soubor připravuje novou inscenaci, detektivní hru od Agathy Christie *Deset malých černoušků* (ve spolupráci s Alexandrem Gregarem).

Důležitou osobností souboru je Otakar Jeníček, zajišťuje zvuk a osvětlení a je přítomen na každém představení, podobné je to i u mnoha herců Zdobničanu, celkem je jich asi dvacet. Mnozí hrají jak v pohádkách, tak v inscenacích pro dospělé. Hrajeme cca 30 až 35 představení během kalendářního roku, a to znamená mít opravdu velikou lásku

k prknům, co znamenají svět. I velkou pokoru a úctu k Zdobničanu. Jsme rádi, když do našeho souboru přicházejí noví mladí členové. Ale také jsme vděční za stálou přízeň domácího publika ve Vamberku i v širokém okolí. Pevně věřím, že náš soubor DS Zdobničan bude těšit diváky i v budoucích letech.

Miroslava Sojková

VE VYSOKÉM N/JIZEROU SLAVILI

A rozhodně bylo co. Protože **Loutková scéna DS Krakonoš** slavila 90 let své činnosti. Oslavy se konaly 18.- 19. července. Když mě Svatka Hejralová zavolala, jestli bych nepřijela zahájit výstavu k jubileu, ráda jsem přijala. Výstava na „půdičce“ divadla byla průřezem činnosti souboru – zajímavé fotografie i texty, několik loutek. Soubor v pátek zahrál představení *Vodníčku, vrať se* a pak už se zahajovalo a povídalo (a pochopitelně baštilo a popíjelo). Vysoká loutková scéna patří rozhodně k nejstarším stále pracujícím loutkářským souborům v republice. V roce 1983 vydal SAL SČDO publikaci o nejstarších stále pracujících loutkových divadlech (autor Jan Novák). Tehdy byla tato scéna šestnáctá nejstarší a to nevím, jestli stále všechny soubory, které tehdy byly starší než ona, stále pracují. Ale co je především potěšitelné, že je ve Vysokém dost mladých lidí, kteří se snaží v činnosti souboru pokračovat. Tak jim držím palce!

V sobotu odpoledne oslavy pokračovaly představeními hostujících souborů (LS Rolnička Nová Paka, Vozichet Jablonec n.N. a Bažantova loutkářská družina...), ale to už jsem tam nebyla. Ale i tak se domnívám, že se oslavy vydařily!

Alena Exnarová

OCHOTNICKÝ SPOLEK V NOVÉ PACE OBNOVIL ČINNOST

Na podzim roku 2012 přišla od vedení MKS V Nové Pace nabídka na obnovení ochotnického spolku. Jelikož jsem před lety byla v pozici režisérky, rozhodla jsem se opět to zkusit. Během podzimu 2012 jsme začali rozjíždět činnost spolku, ale bylo nás málo, jen jedna žena, tři muži a já jako režisérka. Na počátku jsme dělali různá cvičení, zvažovali, co se vlastně v této sestavě dá dělat a hrát. Nakonec jsme se rozhodli obnovit kdysi nazkoušenou a divácky úspěšnou pohádku *Kterak Kačenka Honzu zachránila* (text Lenka Mikysková, písničky Kamila Jandová). Požádali jsme také maminku Jakuba Trnky, aby s námi do toho šla a hrála roli babice. Udělala nám velkou radost, protože souhlasila.

V lednu 2013 jsme se v sestavě Jakub Trnka - Honza, Alžběta Militká - Kačenka, Martin Lukáš - čert, Ladislava Trnková - babice, Martin Krause - Krakonoš a Lenka Mikysková - režie pustili do zkoušení a na

jaře vystoupili pro veřejnost. Během podzimu jsme odehráli několik představení pro školy a školky. Pak jeden z členů odešel a tak jsme znovu museli řešit, že potřebujeme více členů a hlavně ženy. A MKS Nová Paka vytisklo poptávku, že hledáme další nadšence a podzim se vedl v duchu hledání nových členů.

Rok 2014 byl ve znamení seznamování a průpravy nových členů, také obnovení pohádky v tom smyslu, že nový člen Luboš Zavadil se učil roli Krakonoše. Roli zvládl velmi dobře a díky celkem velkému zájmu o tuto pohádku jsme vystupovali v různých městech pro školky, ale i o víkendech jako odpolední vystoupení pro veřejnost. Mezi tím jsme se s novými členy domluvili, že začneme zkoušet středověké frašky. V současnosti máme 9 členů, přišli k nám ještě Martina Matějčková, Nina Rulfová, Martina Sedláková, Luboš Zavadil, Karel Nálevka. Paní Trnková sice hraje v pohádce, ale další věci zkoušet nehodlá, necítí se na to. Je to škoda, protože v pohádce je moc dobrá. Ale doufáme, že se k nám časem ještě někdo přidá.

Zkoušíme *Frašky*, s nimiž plánujeme vystoupení pro školy a veřejnost na přelomu leden-únor 2015. Během listopadu 2014 jsme třikrát

V Nové Pace se sešla velmi dobrá parta

hráli pohádku *O Kačence* v Polsku, v Nové Pace a v Semilech. Už dnes přemýšlíme, co budeme zkoušet po *Fraškách*, zda novou pohádku nebo divadelní hru.

V Nové Pace se sešla velmi dobrá parta, která táhne za jeden provaz a kromě hraní např. Jakub Trnka má velmi dobré nápady a je schopný realizovat spoustu efektů, Martina Matějčková je schopná přešít či upravit kostýmy, Nina Rulfová je zdatná v malování, Martin Lukáš tvorba kulis, kreativní uvažování, atd. Když se to všechno spojí, je náš soubor schopný nejen hrát, ale i si něco napsat, vytvořit kulisy a kostýmy, takže jsme ochotní se vším všudy.

Lenka Mikysková

Z inscenace DS Josefův Důl *Vajíčko*

2X Z JOSEFOVA DOLU

Josefodolský divadelní soubor v polovině sezóny...

Soubor je v polovině sezony 2014 a jeví se prozatím, že je úspěšná. Členové spolku ve své činnosti nepolevují, dá se říct, že pracují velmi intenzívně. Kromě toho, že pravidelně zkoušíme další inscenaci, zveme do našeho divadla i další amatérské soubory. Vrcholem činnosti se každoročně stává pořádání Josefodolského divadelního jara. S nastudovaným repertoárem jezdíme rovněž do okolních obcí a stává se pravidlem, že na začátku léta připravujeme novou premiéru. Letos jsme hostili v zimním období soubory z České Lípy, z Bystřice u Benešova, pravidelným hostem je soubor z Rokytnice nad Jizerou a na konci zimní sezony k nám zavítali ochotníci z Jilemnice. V letošním ročníku, kromě domácího spolku, vystoupilo dalších šest souborů. Josefodolští ochotníci s inscenací *Vajíčko* navštívili Lomnici nad Popelkou, Desnou, Tanvald,

Rokytnici nad Jizerou a Železný Brod a na podzim se rozjedeme s tímto titulem i na další šťace.

S *Vajíčkem* spolek získal při JDJ 2014 nominaci na Národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou, náš spolek se zúčastnil této vrcholné přehlídky venkovských ochotnických souborů po čtrnácti letech.

Pro místní i přespolní diváky členové spolku připravili na začátek prázdnin další novou inscenaci. Tentokrát jsme sáhli do klasického repertoáru a vybrali jsme si komedii Williama Shakespeara *Dobrý konec všechno spraví*. Nebylo jednoduché dostat se Shakespearovi na „kobytku“, text je pro amatéry trochu komplikovaný, při zkouškách jsme museli opravdu nasadit značnou dávku soustředění, ale snad se dílo podařilo a diváky jsme potěšili i tímto kusem. Nastudováním Shakespeara jsme se připojili k oslavám 450 let narození tohoto světoznámého dramatika. Premiéra byla v sobotu 5. 7. 2014 v divadle v Josefově Dole.

Spolek nezahálí, od počátku roku 2008 jsme vystoupili na divadelní prkna s různými divadelními inscenacemi 83x a k tomu musíme přičíst hodiny zkoušek, hodiny šití kostýmů a jejich navrhování, výroby jednotlivých scén, studium textů

a jejich úpravy, výběr hudby a její zpracování, konzultace s odbornými poradci apod. Odměnou za tuto pouť k dokončení divadelní inscenace je nám spokojený divák a zaplněný sál josefodolského divadla. Děkujeme všem, všem sponzorům, kteří nám věří a přispívají spolku na jeho činnost finančně i dary, děkujeme divákům, kteří přijdou do divadla na ochotníky a děkujeme i svým členům, že mají stále chuť hrát divadlo.

Hana Stuchlíková

... a také na Kuksu

Ochotníci z Josefova Dolu se po náročné sezoně odměnili a vyrazili na výlet. Byl to výlet částečně pracovní, ale ve všech směrech vydařený. Na jaře jsme se přihlásili na festival barokního divadla, opery a hudby Theatrum Kuks, jenž probíhal ve dnech 19. - 24. 8. 2014.

Byl to od našeho spolku tak trochu čin odvážný, ale jak se říká - odvážnému štěstí přeje. Je samozřejmé, že se nelze na barokní slavnosti přihlásit se současnou inscenací, že se pořadatelé zaměřují jen na období baroka. Spolek má již dva roky na repertoáru Moliérovu

komedii *Zdravý nemocný* a to bylo to pravé představení, které dobou svého vzniku „pasovalo“ na zmíněné slavnosti.

V pátek 22. 8. vyrazil ráno autobus z Josefova Dolu se členy spolku směrem na Kuks, což je věhlasný areál Hospitalu, který nechal postavit hrabě František Antonín Sporck. Kukský hospital je bývalý zaopatřovací ústav pro vojenské vysloužilce se špitálem a konventem milosrdných bratří u Nejsvětější Trojice. Kuks se nachází v údolí Labe nedaleko městečka Jaroměř. Na začátku 18. století nechal postavit hrabě Fr. Ant. Sporck lázeňské budovy se zámekem a panským hostincem a to díky léčivému pramenu, který zde vyvěral. O zašlé slávě Kuksu dodnes svědčí největší galerie barokní plastiky pod širým nebem. V Kukském hospitalu se nachází barokní lékárna Českého farmaceutického střediska Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové. Zaslouhou Doc. Stanislava Bohadla, hlavního organizátora, festival navazuje na výjimečnou kulturní tradici této lokality. Divadelní a hudební dějiny Kuksu připomíná nedávno otevřené Rentzovo muzeum barokního tisku. Bohužel budovy hospitalu byly do začátku září uzavřené pro celkovou rekonstrukci areálu. Ale slavnosti to neovlivnilo, počasí se vydařilo a tak jsme v omezené míře mohli celý venkovní areál procházet, obdivovat sochy Matyáše Bernarda Brauna, zúčastnit se i dalších produkcí v rámci programu slavností.

Odehráli jsme svou komedii v netradičních prostorách tzv. Co-moedien Haus - upravené stodoly na divadelní sálek. Festival se zrodil společně s hereckou společností Geisslers Hofcomoedianten pod vedením režiséra Petra Haška, se zaměřením na „nový barokní styl“. Josefodolští ochotníci tímto vystoupením - dá se říci i stylově - zakončili v krásném prostředí Kuksu derniérou Moliérovu komedii *Zdravý nemocný*. Výlet se vydařil a my máme na vzpomínat, máme mnoho zážitků, které jistě budeme ještě

Z inscenace Zdravý nemocný

dlouho probírat na zkouškách i mimodivadelních setkáních.

Hana Stuchlíková

2X Z PARDUBICKÉHO EXILU

Komedianti na cestách

Divadelní sezona našeho souboru začíná v půlce září a končí v půlce června. Tři měsíce žlutnou programy na vratech v průjezdu a vypadá to, že se nic neděje. Letošní

prázdniny to tak rozhodně nebylo. Víkend co víkend jsme se snažili do našich rodinných aut nacpat scénu, rekvizity a kostýmy a vyráželi na cesty.

První letošní zastávkou byl červnový Open Air v Hradci Králové. Do dvora staré radnice jsme přivezli z Pardubic postel, dvě lavičky, popelník, dvě přepravky rekvizit, láhev vína a zeleninový salát. Tak málo stačí k inscenaci *Zdravotní vycházka*. Ačkoliv se začínalo až po desáté večer, hlediště bylo plné. A odezva výborná. „Open Air je festival, který vy z jižního předměstí obdivujete a lidem z civilizovaného centra závidíte. Na druhou stranu je fajn, že se do dějiště festivalu dostanete vlakem ze stanice Hradec Králové – jižní předměstí, v současnosti nepochopitelně pojmenovaného Pardubice. Cesta vlakem trvá 28 minut. Na cestu je dobré si udělat schnitzle; schnitzl je německy řízek. Během cesty jste schopni sníst jeden řízek s chlebem a okurku. V budoucnu je plánována výstavba U-Bahn, aby pro obyvatele jižního předměstí byla doprava příjemnější. Do té doby se musíte smířit s plánovaným zdvoukolejněním trati. Možností je jet také autem,“ říká příznivec Divadla Exil pocházející ze sousedního, poněkud fádního a konzervativního Hradce Králové. Open Air je ovšem výjimkou

Věra Zapletalová, Radka Chladová a Aleš Dvořák v *Maryše* Divadla Exil

a Hradci Králové ho opravdu závidíme. Desítky divadelních představení přes den i v noci v centru města na několika scénách. Ulicemi proudí o půlnoci davy lidí a nikdo si nestěžuje na rušení nočního klidu. Snad se někdy podobného festivalu dočkáme i v Pardubicích.

Se *Zdravotní vycházkou* v sestavě Kateřina Prouzová, Josef Jan Kopecký a Tomáš Klement jsme ještě v srpnu zavítali na mezinárodní přerovský Dostavníček s divadlem. Mají tam nádhernou venkovní mi-ni scénu u zámku a hlavně prý dohodu s někým tam nahoře, aby jim nepršelo. Další zastávkou této romantické komedie z prostředí psychiatrické léčebny byl Festival mladého amatérského divadla v Poděbradech FEMAD. A v říjnu Zdravotní vycházku viděli diváci ze Slané na Semilsku.

Další inscenace z repertoáru Exilu, která vyrazila ze „sklepa“ na vzduch byla *Maryša*. Nejprve jste ji mohli vidět na festivalu Zrcadlo umění na Přihrádku během jednoho horkého červnového večera. V červenci pak drama bratří Mrštíků dorazilo na přehlídku Košumberské léto v Luži na Chrudimsku, kde ho sledovalo plné hlediště. A *Maryša* dorazila v září také na FEMAD v Poděbradech. „Za svůj život jsem viděl na jevišti nejvíce právě *Maryšu*. A musím říct, že tohle bylo pro mě nejlepší zpracování,“ řekl o naší inscenaci starosta Luže Radek Zeman. Na Košumberské jezdíme rádi. Festival má dobré pořadatelské zázemí, místní lidé plní jeviště do posledního fleku a je to místo se svým geniem loci. V minulých letech jsme tady zahráli např. *Baladu pro banditu*, *Limonádového Joa* nebo *Dámskou šatnu*.

Cestovat začala i naše nová komedie *Dovolená po česku*. V srpnu pobavila diváky na festivalu Košumberské léto. A pak jela do Chrasti. Divadelní prázdniny trvají většinou dva měsíce. V přírodním divadle v Chrasti se ale pauza trochu protáhla - na rovných 35 let. K životu se amfiteátr probudil 19. září

a považujeme si toho, že to bylo právě Divadlo Exil, které přerušilo dlouhou přestávku. Mimochodem je to amfiteátr s působivou atmosférou a skvělou akustikou. Poslední akcí, která se tam konala před pauzou, byl koncert skupiny Plavci v roce 1979.

Kateřina Prouzová

Kolik premiér bude mít letos Divadlo Exil?

Pardubický soubor vstoupil letos do své 14. sezony. Už během divadelních prázdnin se plnil ferman. Nastala doslova bitka o jeviště. V této chvíli má první inscenace po premiéře a další dvě se zkouší. Nejaktivnější byla během léta debutující režisérka Lucie Křivčiková. Díky tomu se 24. října odehrála premiéra situační komedie *Amant*. Pokud máte maminku, která to s vámi vždycky myslí dobře a tím vám ztrpčuje život, bude vám tato hra připadat jako ze života. Na jevišti uvidíte Lucii Haškovou, Vojtu Líkaře, Zuzanu Hýskovou, Renatu Šťastnou, Milana Zlesáka a Petra Kubíka.

V procesu zkoušení je také kabaret, který nás vtáhne do doby černobílých filmů. Název *Mravnost* – *marnost* napovídá, že se režisérky Zuzana Nováková a Marie Kučerová inspirovali snímkem *Mravnost* nade vše. Nezůstane ale pouze u této komedie Hugo Haase, Otakara Vávry a Martina Friče. Dozvíte se, jaký život vlastně vedly prvorepublikové filmové hvězdy. Jaké byly jejich začátky, vzlety i pády. Herecké obsazení je široké. Jen prozradíme, že s námi bude na jevišti stát Alexandr Gregar. Premiéru plánujeme na prosinec.

Nezbyde po nás nic než kolečko hnoje na záhon - připadá vám někdy, že jste jen součástí rozehrané karetní hry? Někdy se partnerské soužití změní v peklo na zemi. Jak to přežít? Berte to jenom jako hru. *Play Strindberg* – to je hra, kterou napsal jeden z nejvýznamnějších světových dramatiků 20. století Friedrich Dürrenmatt na podkladě slavného

dramatu Augusta Strindberga *Tanec smrti*. Strindberg vytvořil model vztahu dvou lidí, kteří nedokáží být spolu, ani bez sebe. Stejně jako u *Maryši* jsme si v tom našli vlastní téma. Snad to s divadelními znalci nesečne.

Pomalu se začíná zkoušet i hra *Perfect Days*. Tentokrát režíruje Naďa Kubínková, která si ke spolupráci pozvala také několik pardubických kapel. Těšíme se na vás ve sklepních prostorách v Havlíčkově ulici 841.

Kateřina Prouzová

*** STRUČNĚ Z DIVADELNÍCH PRKEN V POTŠTEJNĚ

Právě skončila šestá divadelní sezóna obnoveného ochotnického divadelního souboru v Potštejně. A jako každoročně, tak i letos, jsme hodně hráli pro nejmenší - pro děti místní i z okolních obcí. Dětské představení *Jak čarodějnice Popleta čarovala pohádku* mělo něco přes deset repríz. Mohlo jich být více, zájem o pohádky je ze strany pořadatelů obrovský, ale bohužel jsme divadlo neprofesionální a všichni máme i jiné povinnosti, než jen hraní. Pro nadcházející sezónu připravujeme pohádku další, zbrusu novou. Jmenuje se *O rádci nerádci, princezně Luisince a jinochovi Jurovi* a jde o naši šestou autorskou pohádku, jako pokaždé s originální výpravou našich hereček a původními písničkami, scénář a písničky napsal Ondřej Sedláček, který také režíruje a je principálem souboru OČB Orlice.

I dospělým jsme letos nabídli novou hru z vlastní dílny. Premiéra proběhla na zahajovacím večeru letního festivalu Divadelní Potštejn 2014 na hradě. Kus se jmenuje *Chlapi jsou divní aneb Jak to vidí ženy* (scénář a

DS Potštejn hraje po děti

režie Ondřej Sedláček) a podtitul zní *Jednoaktovka pro tři herečky a (ne-) pánské publikum*. Kdo hru viděl, jistě dá podtitulu za pravdu, hra se velmi líbila a tak plánujeme reprízy i pro příští sezónu, kdo ji letos nestihli, nemusí truchlit...

Novinkou letošního roku byly zcela originální kostýmované noční hrané prohlídky hradu Potštejn, postavené na historických faktech i mýtech, které se k hradu a Potštejnu vážou. Podařilo se realizovat jen červencový termín, v srpnu jsme kvůli nepřízní počasí museli akci zrušit. Ohlas byl pozitivní a tak počítáme, že příští rok zkusíme prohlídky opět připravit. A na podzim jsme kromě repríz pohádky připravili netradiční večer *Divadlo vzpomíná, vážně i nevážně*, téma bylo veselé - *Herci se smějí...*

A nakonec ještě: rozhodli jsme se soubor posílit, především ze strany herců. Zájemci se objevili, tedy se můžete těšit na nové (i staronové) tváře. A těšit se můžete na 21. února 2015, na 5. potštejnský Divadelní bál na téma *Celebrity všeho druhu*, takže takové kostýmy určitě nebudou chybět. Vše další o naší činnosti minulé, současné i budoucí najdete na našem webu:

www.divadlo.potstejn.cz.

Divadlu zdar, potštejnskému zvláště!

Ondřej Sedláček

SPOLEČNOST BLOUMAJÍCÍ VEŘEJNOSTI

Sdružení s tímto poněkud zavádějícím názvem vzniklo v roce 1996 v Turnově. Turnov, jak mnozí vědí, má co se divadla a kultury týče na svou velikost obdivuhodnou základnu – je tu i několik středních škol, které mladými lidmi plní i jeho ulice. Společnost bloumající veřejnosti (SBV) pořádala ve městě různé koncerty, divadla, festivaly, umělecké happeningy či výstavy. Postupem času

se ansámbl sdružení různě měnil, až nakonec vykrytalizoval v roce 2007 ve dvě klíčové postavy - Jana Marka a Petra Hofhans. Od té doby je SBV výhradně divadelním souborem: na turnovských prknech uvedla od té doby čtyři hry: *Biloxi blues* od Neila Simona (2007, tehdy ještě pod záštitou Turnovské bohémy), *Vařené hlavy* od Marka Horoščáka (2008), hru Johna Steinbecka *O myších a lidech* (2010), *Černou noc* Romana Sikory a Lukáše Hajna (2012) a konečně v roce 2014 od Katalin Thuróczy *Klozet*. SBV se zaměřuje především na činoherní divadlo s důrazem na herectví. Jan Marek i Petr Hofhans absolvovali řadu hereckých seminářů pod vedením ruského režiséra a uměleckého šéfa Divadla U mostu v Permi Sergeje Fedotova, u něhož si osvojili hereckou metodu Michaila Čechova (vnitřní herectví, psychologie a fyziognomie postavy, tvorba atmosféry). Témata her, která si SBV vybírá, vždy odkrývají mnohovrstevnatost duše obyčejného člověka, ale také jeho komičnost, o kterou jde především. Např. v aktovce Kataliny Thuróczy *Klozet* se děj odehrává na neobvyklém místě - na opuštěných toaletách činžáku. Rozvíjí se hodinový duel, kde oba protagonisté, houmlesáci, brání stezku svého vztahu a prostor nenávisti mění v krajinu porozumění a tolerance. Hra měla premiéru 25. května. 2014 v Turnově.

Jan Baron Marek

U. F. O. NEBOLI UNIE FTIPNÝCH OSOBNOSTÍ

Zakladatelem a iniciátorem U.F.O., nové formace divadelníků z Týniště nad Orlicí, je Jiří Proche, sám zkušený ochotník, jenže touha dělat divadlo po svém ho dovedla k sestavení vlastního souboru. Proche přináší náměty k budoucím

Soubor U.F.O. si letos zahrál na Open festivalu v Hradci Králové

hrám a díky jeho angažovanosti a schopnosti umět se pro věc nadchnout přicházejí z jeho strany podněty k působení skupiny, tento rok si vzal za své prosadit U.F.O. k účasti na Open air v rámci Mezinárodního festivalu divadla evropských regionů v Hradci Králové – nešlo pouze o zahrání jedné hry, ale o čtyřdenní program nabitý divadlem, hudbou a tancem. Ze záměru účinkovat na festivalu se vyklubal vícedenní projekt představující týnišťskou kulturní scénu reprezentovanou ZUŠ Týniště nad Orlicí, Mladým týnišťským bigbandem, kapelou Black Buřňos a Band-a-ska.

Divadelní spolek vznikl v létě roku 2013 a za dvouletou existenci má na kontě dvě autorské hry. Jejich tvůrcem je dvacetiletý student pardubické univerzity Jindřich Bartoš, nadaný scénárista, režisér i herec. Zakladatele doplňuje Veronika Pulpánová coby režisérka a velmi talentovaná herečka s ambicemi na dráhu profesionálky. Dnes tvoří soubor patnáct lidí a oficiálně je zapsaným spolkem. Letos v dubnu představili mladí herci na domácí scéně svou prvotinu *Schopnosti žen*. Premiéru druhé hry *Den blbec* zhlédli týnišťští diváci tento podzim. Obě komedie se nás snaží pobavit tragikomikou partnerských vztahů. *Schopnosti žen* pojednávají o nesnázích dnešních mladých žen a dříve najít si vhodného partnera, *Den blbec* je o pohledu na ženy

z mužské perspektivy.

V příštích měsících U.F.O. plánuje zájezdová vystoupení ve východních Čechách a tímto zve na svá představení všechny milovníky divadla i všechny ty, kteří se chtějí dobře pobavit a zasmát. Aktivitu a činnost tohoto občanského sdružení můžete sledovat na Facebooku, kde mají vlastní profilovou stránku.

Karolína Fischerová

BRNĚNEC VE ZKRATCE (SITUAČNÍ ZPRÁVA)

Do letošního ročníku se nám podařilo vstoupit vydařenou komedií Stefana Vögela *Dobře rozehraná partie*. Ale jak se říká, člověk mění a Pán Bůh (nebo někdo) mění. Kolegovy zdravotní problémy nás malinko zaskočily, hráli jsme jen v lednu v Lažanech a nastala dlouhatánská pauza, nemohli jsme se zúčastnit ani domácího Sněhového Brněnce coby soutěžící. Ale jako pořadatelé jsme vše zvládli. Naše diváky jsme po Sněháči potěšili hned v květnu, kdy u nás hostovali **Vysočtí** s *Malovaným na skle* a měli velikánský úspěch. Už v březnu jsme, rovněž

velmi úspěšně, přivítali **Divadlo Ve středu Lanškroun** s představením Roberta Thomase *V pasti*. A v září jsme pro děti připravili *Africké povídky - vypravěčskou dílnu Martina Haka* s doprovodným programem. Od září už zase cestujeme s *Dobře rozehranou partií* a máme dokonce termíny na duben a srpen příštího roku. Termíny zájezdových představení se i na venkovská prkna dojednávají dlouho dopředu.

Velkou radost nám před prázdninami udělala část našeho Vojana, říkají si „**Přípravka**“. Někteří mladíši souboru, pár nových členů a pár nás starších se rozhodlo představit divákům dosud novou formu představení – scénické čtení a věříme, že i tahle představení si diváky najdou. Jen jsme stále nuceni odkládat premiéru, buďto není volný Lidák nebo někomu se termín nehodí. Ale určitě brzy po Novém roce se tak stane a podaří se nám mezi plesy nacpat. Představíme knihu Evžena Bočka *Poslední aristokratka*.

Závěrem: 16. listopadu jsme měli premiéru hry Viliama Klimáčka *Komunismus* v Lidovém domě Moravská Chrástová. A zveme vás na náš tradiční divadelní bál, maškarní, bude v sobotu 31. ledna 2015. A také přejeme hodně úspěchů, nápadů a sil všem zvoleným zastupitelům z naší ochotnické rodiny.

Milada Pavlasová

ÚPICE MÁ NOVÉ LOUTKOVÉ DIVADLO

V roce 1994 jsme končili svou činnost v domě č.p. 36 na náměstí s nadějí, že se v budoucnu přece jen najde v Úpici prostor, kde bude jednou stálá loutková scéna. Tenkrát jsme si pronajali tři místnosti v podkroví v továrně Pálenka a pečlivě sem uložili všechno důležité in-

ventář, například oponu, divadelní křesla, reflektory, látkové vybavení, loutky i kulisy. A tady jsme zkoušeli nové hry a hráli je pak v Divadle A. Jiráska. V roce 2002 jsme i odtud dostali výpověď a znovu se stěhovali, město nám dalo k dispozici dvě uvolněné místnosti Pod Městem po odstěhované Městské knihovně. A tahle situace přetrvávala dodnes. Dvacetileté provizorium z nás udělalo „zájezdové divadlo“.

Stále jsme hledali, jak z problému ven, několik dalších možností ztroskotalo, až na podzim 2012, když jsme se zástupci vedení města procházeli možnou nabídku, najednou jako z nebe spadla myšlenka, kterou vyslovil místostarosta, pan Miloš Holman: „A co takhle v přízemí Městského penzionu?“ Nápad to nebyl marný, dům je v majetku města. Následovalo jednání a schválení v zastupitelstvu města, stavební přestavbu na sebe vzalo město a po vypracování projektu začaly na podzim 2013 stavební práce, které zakončila v dubnu 2014 kolaudace.

A tady konečně začala i náročná práce pro členy Klubu loutkářů, přestěhovat inventář, udělat vlastně celé hlediště - upravit, vyčistit a namontovat divadelní křesla, opravit staré tematické obrazy a hlediště vyzdobit. Musela se postavit nová jevištní konstrukce pro loutky, pořízena byla už v roce 2012 z finančních prostředků Nadace ČEZ a ze sponzorského příspěvku firmy KASPER – Kovo a. s. Vyčistit a upravit se musela i velká a malá opona a látkové vybavení jeviště. Museli jsme pořídit několik nových reflektorů, novou oponovou dráhu a spoustu všelijakých doplňků a maličkostí. To vše si vyžádalo od členů Klubu loutkářů desítky a desítky hodin práce a také hodně finančních prostředků. V posledních letech se nám podařilo je našetřit zejména z našich zájezdových představení. Práce to nebyla marná, protože kromě loutkových představení se tady mohou konat i přednášky, besedy apod. Protože kapacita hlediště je jen 80 míst, budou se muset hrát představení pro děti dvakrát denně,

ve 14,00 a 16,00 hodin. Ale to jsme vlastně kdysi zažili už i v divadélku na náměstí.

<http://loutkari.jiriknet.cz/>

LOUTKÁŘI DĚTEM

V loňském roce se akce *Loutkáři dětem* ze zámku Hrubý Rohozec úspěšně přesunula na Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova. Volba to byla šťastná, i letos byla návštěvnost velice slušná. Jak náš pořadající soubor **Na židli Turnov**, tak i soubory pozvané byly s návštěvností i přístupem pracovníků muzea Českého ráje - statku velmi spokojeny. Děk patří i ředitelce muzea paní doktorce Jakoubčové.

Také prázdninové pohádkování

proběhlo přesně podle programu, nejen akce Loutkáři dětem, ale i *První turnovské železniční loutkové divadlo*. Na statek o devíti prázdninových nedělích (27 představení) přišlo 1603 diváků, což je o 290 diváků méně než vloni, ale loni se hrálo 31 představení o deseti prázdninových nedělích. Ve vláčku se hrálo po čtyři prázdninové soboty 12 představení pro 588 diváků. Nově jsme odpoledne jezdili do Bakova nad Jizerou a hrálo se jen jednou. V předchozích letech se jezdilo do Semil a byla dvě odpolední představení (16 představení pro 679 diváků). Prázdninové pohádkování navštívilo celkem 2 191 diváků (evidujeme i neplatící diváky do 3 let a postižené děti).

Akce Loutkáři dětem na Dlaskově statku byla zařazena do týdenního programu Regionálního turistického informačního centra Turnov a prezentována na společných plakátech Turnovského kulturního léta. Děk patří i Kulturnímu centru Turnov, které nám bezplatně zapůjčilo jeviště. První turnovské železniční loutkové divadlo se opět těšilo velikému zájmu diváků. Slyšeli slova obdivu nad tímto nápadem a chválu našich pohádek.

Petr Záruba

SVĚTLUŠKY NA ZÁMKU

Zázraky umí Hanka Voříšková udělat z leččehos, stačí ji k tomu kousky papíru, korálky, větvičky. Do ruličky stočí pergamen, na dně zapálí svíčku a lampionky zavěsí na stromy v parku. Září do tmy a tvoří iluzi nočního snu. Poutníka ten přelud vede od kmínku ke kmínku a nabízí usebrání, kontemplaci, neobvyklé poznávání, vnitřní modlitbu – nebo jen estetický, silný vnitřní zážitek. Hanka už své lampionky – světlušky rozvěsila na mnoha místech: při Audimaforu v Hradci Králové v parku kolem divadla Drak, podobně na

stín pluje oblohou, nic víc. Pro odpověď kudy, jak a s kým, vyhledej svůj stín a nech se vést, nic víc... V lotosovém květu otevřu se světu a do hlíny zapustím kořeny, já pro lásku stvořený prorostu se do kostí a pak dál až k věčnosti, a tam v tom tichu ucítím hlinu, oheň, vítr i vodu. Nic víc, nic víc...

Saša Gregar

67. KLICPERŮV CHLUMEC

postřehy, poznámky a glosy
z první divácké řady

Je nemožné dát všechno všem, neboť všech je mnoho a všeho je málo. Nelitujte ničeho, co děláte dobrovolně pro radost a při svobodné vůli. Mějte vždy dobrý pocit a osobní uspokojení, z toho, že jste svým konáním potěšili alespoň někoho.

Tak jsme se opět po roce dočkali a jistě si to náležitě a naplno užili. 67. ročník Klicperova Chlumce se konal od 3. října 2014 do 8. listopadu 2014. Tato přehlídka má dlouhodobou tradici a je dokladem toho, že zájem o amatérské divadlo nezapadl v zapomnění, že žije a stále se rozvíjí. Tato soutěžní přehlídka je i oslavou a svátkem amatérského divadla a holdem všem nadšencům, kteří se tomu náročnému koníčku věnují. A potlesk a spokojený divák jsou zásadní a jedinou odměnou pro ochotnické divadelníky. Je tradicí chlumeckého divadelnictví, že jméno nejslavnějšího rodáka a prvního skutečného dramatika národního obrození Václava Klimenta Klicpery se včlenilo do názvu této přehlídky, v letošním roce jsme si mohli připomenout i jedno polokulaté výročí spojené s touto osobností, právě před 155 léty (15. září 1859) ukončil svoji životní pouť.

V pátek 3. října 2014 v podvečer se v Malém sále Klicperova domu podával tradiční umělecký předkrm

letošním Jiráskově Hronovu. A na začátku října na svém „pracovišti“, v sálkách ZUŠ na zámku v Chocni, kde s dětmi rozvíjí své dramatické hry a hříčky.

Lampiónky září prostorem, na každém si pozorný účastník dokonce může přečíst drobný text, fragment nějaké básničky. Pokud na sebe necháte působit nejen světelné zdroje, ale i texty básní, je váš pocit silnější. Světelné body na větvích přitahují jemnou imaginaci - buď v totálním pohledu na takto proměnnou krajinu, nebo detailem, který, každý sám i vcelku nese poslání. Do intimity zámeckých sálků Hanka rozvěsila poselství řady básníků, českých, japonských, čínských, indických, vedle veršů Oldřicha Mikuláška, Bohuslava Reynka, Wang Weje nebo Rabíndranátha Thákura jste mohli narazit, pokud vás zaujalo podrobnější prohlížení lampiónku, i na zlomky básní Ivana Martina Jirouse, Vladimíra Hulce či samotné autorky projektu. A aby toho nebylo dost, akce nazvaná *Světlušky – večerní chvilka poezie* měla i rozměr hudební, pěvecký a vlastně i „divadelně syntetický“.

Hanka ke spolupráci vyzvala své přátele, aby z básniček padesáti (!) autorů, jejichž verše se objevily na lampiónkách, vybrali nejbližší jejich srdci a zhudebnili je. V úvodu večera jsme slyšeli Kateřinu a Milana Duspivovy (kytara a violoncello),

Pavlu Šefrnovou a Zuzanu Vocáskovou (kontrabasové duo), potom také Aničku Příkrylovou, která zvolila country sound a nakonec Karla Šefrnu, s neodolatelným osobním šarmem zpívajícího – recitujícího do svého jazzového piána. Do koncertního sálu, který vyplňoval celý sad ozářených lískových stromů, přivedla Olinka Strnadová ze Žamberka svůj Prozatímní zpěvácký spolek. Její velmi mladí svěřenci (technicky znamenitě vybavení) přednesli s neobyčejným soustředěním a podporou nejrůznějších hudebních a zvukových prostředků veršované texty natolik sugestivně a vtípně, že stovka posluchačů tajila dech – Vladimír Javorský, herec Národního divadla, který měl vystoupit na závěr, prohlásil, že už nemá co dodat, a raději pojede domů.

Což by ovšem byla škoda. Poslední částí „večerní chvilky poezie“ bylo totiž právě Javorského vystoupení: potmě, jen s čelovkou na hlavě a za svitu lampiónků, přečetl několik „osvícených“ autorů. A pak se jako hráč na nejrůznější perkuse přidal ke zpívaným příběhům a glosám znamenitého akordeonisty a písničkáře Mirka Kemela (známe ho také jako karikaturistu z mnoha novin a časopisů). Myslím, že text jedné z jeho písní náladu „voříškového“ večera přiblíží nejvíc – *Nad řekou přeletěla volavka, její stín po hladině pluje. Nic víc. Pod hladinou zalovila štika, její*

před soutěžním divadelním kláním. Proběhla vernisáž a zahájení výstavy fotografií „Podzimní variace“, jejíž námět zapadl do současného ročního období, autorem fotografií je pan Antonín Fibinger, „dvorní“ chlumecký fotograf, jehož bystré oko nechybí u žádné významné akce ve městě a okolí.

Letošní ročník Klicperova Chlumce byl oficiálně zahájen následující sobotu v Klicperově domě. Festivalové fanfáry otevřely přehlídku a také první soutěžní večer. Diváci potleskem přivítali vzácného hosta, místopředsedkyni Senátu Parlamentu ČR paní Miluši Horskou, za město se zúčastnil starosta Miroslav Uchytíl, ředitelka Klicperova domu Marcela Přerovská a členky Divadelního spolku Klicpera, Chlumec nad Cidlinou, které zastupovaly pořadatele Klicperova Chlumce – DS Klicpera. Na pódiu nechyběla režisérka a herečka hostujícího DS J. K. Tyl Meziměstí paní Irena Kozáková. Všem přítomným dala dobrou radu z děje připravené inscenace: „Nikdy si do stejného hotelu neberte životního partnera a milence - milenku společně“. Přítomné hosty a diváky také pozdravila z minulých ročníků známá populární moderátorská dvojice Jitka Surová a Barbora Petrovická.

Letošní soutěžní přehlídka měla

na programu celkem pět inscenací plánovaných na pět sobotních večerů. Zahájil **DS J. K. Tyl z Meziměstí**, který se po loňské odmlce vrátil na chlumecká prkna představením *Peklo v hotelu Westminster*. Ochoťníci z Meziměstí měli při výběru inscenace šťastnou ruku. Hned v prvním kole amatérského divadelního souboje nasadili laťku hodně vysoko a silně ovlivnili divácký zážitek. Těžko říci, který z hlavních představitelů byl lepší, ani bych si takový verdikt troufnul jednoznačně vyslovit. Všichni odvedli poctivou, srdcem i osobní chutí naplněnou práci, což je u ochotníků příjemná tradice. Udělali maximum pro zdárný průběh celého představení a excelentně pobavili zaplněné hlediště velkého sálu Klicperova domu. K prvnímu soutěžnímu večeru si ale dovoluji poznamenat, že skvělý, fyzicky nejnamáhavější byl herecký výkon Aleše Kučery v roli tajemníka Pigdena, takže speciální poděkování patří jemu (bylo vidět, jak si pohybové vypětí, četnost převleků a náročnost textu vyžádaly značnou kalorickou spotřebu energie, pan Kučera ale vše zvládl lehce, se ctí a na výbornou).

Sobota 11. října 2014: po tradičním uvítání pod taktovkou dámského moderátorského dua začal druhý soutěžní večer. Patřil **Divadlu**

Jesličky Josefa Tejкла z Hradce Králové. Byla to jeho druhá účast v rámci Klicperova Chlumce, v loňském roce se představilo hrou J. K. Tyla *Paní Marjánka matka pluku aneb ženské srdce*. V letošním roce hradečtí divadelníci vsadili opět na českého autora, tentokrát si vybrali hru Arnošta Goldflama. Zaplněnému divadelnímu sálu s natěšeným publikem se představili hrou *Marionety aneb malá sonda do duší, nejen hereček*, která vychází z původní Goldflamovy hry s názvem *Dámská šatna*. Zhlédnutá inscenace nebyla, jak se říká „k popukání“, i když jistou dávkou humoru nepostrádala. Z diváckého pohledu byla její negativní stránkou snad jen krátká doba jejího trvání, cca hodina a čtvrt. Byla to ale reálná sonda do obyčejných lidských starostí i radostí a také do existenčních problémů i osobních vztahů. Výkony všech účinkujících byly zajímavé, přesvědčivé a lidsky opravdové. Postava Mišáčka v podání pana J. J. Kopeckého vnášela do děje potřebné odlehčení a divácký smích. Pozitivní a záslužnou skutečností u DS Jesličky je to, že cíleně vychovává a dává příležitost mladé herecké generaci. Byl to příjemný kulturní zážitek, jistě i s trochou osobního zamýšlení. Díky Vám, Hradečtí.

V sobotu 18. října 2014 se po obvyklé slavnostní znělce v Chlumci představil „**KOS**“ (**Kytlický ochotnický spolek**), divadlo na Půdě. Kytlickí připravili inscenaci *Hodinový hoteliér* od Pavla Landovského. Shodou okolností a řízením smutného lidského osudu bylo toto představení jakýmsi neplánovaným, ale herecky i divácky jistě důstojným rozloučením s osobou autora. Pavel Landovský právě před pár dny zemřel. *Hodinový hoteliér* nastudovala s Kytlickými paní Helena Albertová, v letech 1962 – 1973 druhá manželka Pavla Landovského. Paní režisérka, přestože se osobně zúčastnila oficiálního rozloučení v Praze a v den konání představení i uložení ostatků zesnulého do rodinného hrobu v obci Leština na Havlíčkovodsku, byla osobně večer přivítána

Divadelní soubor J. K. Tyl z Meziměstí, *Peklo v hotelu Westminster*,
foto Ivo Mičkal

i na jevišti Klicperova domu, dokonce řekla i několik osobních vzpomínek na autora, člověka, kterému byla tak blízko. (*Hodinový hoteliér* byl poprvé uveden v roce 1969 v pražském Činoherním klubu v režii Evalda Schorma a v letošní sezoně je na repertoáru Divadla Na Vinohradech v Praze.) Inscenace kytlických vedla více diváky k zamyšlení, než aby poskytla prostor pro zábavné uvolnění mysli. Výkony představitelů jednotlivých rolí byly přesvědčivé až drsně realistické. Troufám si tvrdit, že celé pojetí inscenace by si po stránce režijní i herecké vůbec nezašlo s profesionálním zpracováním a se ctí by obstálo. Jedinou kritickou poznámku bych měl: z pohledu nekuřáka se domnívám, že na scéně bylo přespříliš „realisticky nakouřeno“. Předpokládám, že to nebyl nápad ani přání herců, ale součást autorské předlohy, možná tento „dýmový nešvar“ autorovi nepřípadl nijak nenormální, že jím chtěl podtrhnout vnitřní napětí a rozháranost v duších i myslích postav, ale to jen na okraj, vše ostatní bylo skvělé.

Čtvrtý soutěžní večer připadl na sobotu 25. 10. 2014. Vystoupil **DS Havlíček z Neratovic**, který si pro letošní chlumeckou soutěž připravil divadelní představení *Odjezd nejistý* od Jean-Marie Chevrete (hra měla premiéru 29. dubna 2004). Tentokrát se diváci v hledišti nemuseli příliš zamýšlet nad hloubkou textu, v inscenaci bylo víc prostoru pro zasmání a uvolnění. Malou zajímavost na závěr: divadelní manželé Marmionovi jsou ve skutečnosti opravdoví manželé Živní a na rozdíl od divadelní předlohy mají v rodině oboustrannou lásku k divadlu. Před začátkem představení požádal režisér Milan Šára (86!) diváky o shovívavost nad pamětí herců s ohledem na jejich věk. Mohu ale konstatovat, že to byl planý poplach. Výkony všech aktérů byly bezchybné a bez tápání v textu. A divácké hodnocení bylo pozitivní a pochvalné, všichni se dobře pobavili.

„Všechno jednou končí, aby něco dalšího mohlo zase začínat“ - v sobotu 1. listopadu 2014 se na-

plnila první polovina předchozího rčení s tím, že začátek dalšího lze očekávat příští rok. Pátý a současně poslední soutěžní divadelní večer patřil domácímu mužstvu – ochotníkům **DS Klicpera Chlumec nad Cidlinou**. Po loňském grandiózním finálovém představení a jednoznačně zaslouženém vítězství s inscenací *Brouk v hlavě* si chlumečtí ochotníci připravili představení *Agentura Drahoušek – sňatky všeho druhu*, jehož autorem je Rudolf Trinner (jedná se o činoherní zpracování původní hudební komedie). Chlumečtí ochotníci měli i letos šťastnou ruku, i tím, že se poohlédli po hře, která není tak notoricky známá jako ta loňská. A všichni aktéři odevzdali velký kus poctivé herecké práce i velkou dávku zábavy, na závěr se dočkali i dlouhé řady „opon“. Byl to na 67. KCH potlesk nejdelší. Musím upozornit na výkon pana Vojtěcha Nováčka jako Kurta Šutrštajna, který bavil diváky „roztomilou“ německou češtinou a představení si osobně užíval, což mu vydrželo i v průběhu děkovačky. Chlumečtí, díky za dobrou zábavu.

Další osud uvedených inscenací už byl v rukou divácké poroty, diváci po každém představení vkládali žeton ve prospěch úspěchu právě zhlédnuté inscenace. (První místo získala inscenace *Peklo v hotelu Westminster*, **J. K. Tyl Meziměstí**, druhé *Agentura Drahoušek* **DS Klicpera Chlumec** a třetí *Odjezd nejistý*, **DS Havlíček Neratovice**. Odborná porota také udělila řadu cen. Cenu Antonína Lauterbacha získal *Hodinový hoteliér*, DS KOS Kytlice, cenu za nejlepší ženský herecký výkon Marie Živná jako Odile Marmionová ve hře *Odjezd nejistý* a za nejlepší mužský výkon Vít Vejražka jako Fána ve hře *Hodinový hoteliér*, další ceny získali Aleš Kučera a Jaroslava Chaloupková, *Peklo v hotelu Westminster*, Mária Etrichová a Vojtěch Vodochodský, *Marionety*, Karel Krejčí a Helena Albertová, *Hodinový hoteliér*, Marie Fárová, František Živný a Milan Šára, *Odjezd nejistý* a Michaela Suchánková, Stanislav Dašek a Vojtěch Nováček, *Agentura*

Drahoušek (přehled ocenění z adresy www.ds.klicpera.eu; pozn. redakce.).

Kromě soutěžních představení organizovali pořadatelé Klicperova Chlumce i letos doprovodný program, zhlédli jsme jen dvě akce, ale nedá mi, abych se o nich zmínil: ve středu 15. října se v Malém sále KD konal *Vzpomínkový večer* na herce, režiséra a kabaretiéra Milana Ettela, k výročí jeho nedožitých osmdesátých narozenin. Důstojně byla vzpomenuť známá osobnost Chlumce nad Cidlinou a její záslužná činnost nejen pro chlumecké ochotnické divadelnictví, mj. byly vzpomenuť Ettelovy zásluhy o vzkříšení divadla, které v jisté době v Chlumci skomíralo, jeho zásluhy o podchycení zájmu dětí a práce nejen na poli divadelních aktivit. S ukázkami jeho tvůrčí činnosti vystoupila skupina členů DS Klicpera Chlumec nad Cidlinou pod vedením režiséra a také herce pana Jaroslava Mála - s několika parodickými písněmi a anekdotami. Další středu se konal benefiční pořad *HuHu koktejl aneb s Josefem Vosáhlem nejen o divadle*, což bylo živé vystoupení dalšího osmdesátiletého jubilanta pana Josefa „HuHu“ Vosáhl z Chlumce nad Cidlinou. Ve společnosti tří divadelních kolegů pan Vosáhl temperamentně vyprávěl o svém životě, o divadle i cestování, o lásce k přírodě a chovu králíků a slepic (je také dlouholetým předsedou místní organizace chovatelů). Aktivním členem DS Klicpera Chlumec nad Cidlinou je už půl století.

Na závěr tohoto glosování bychom společně s manželkou chtěli upřímně a s nadšením poděkovat všem, kteří se na zdárném průběhu letošního 67. ročníku Klicperova Chlumce podíleli a již se těšíme na ročník příští. Prejeme pořadatelům šťastnou ruku při výběru soutěžních inscenací, vstřícný a štědrý přístup sponzorů a hladký průběh přípravy dalšího ročníku. V neposlední řadě DS Klicpera Chlumec nad Cidlinou také hodně úspěchů, nadšení a trpělivosti při studování nové další

soutěžní případně i jiné inscenace.
„Zlomte vaz“ a „Čert Vás vem“.

*František Holík s manželkou,
Přepychy-Praha (redakčně kráceno)*

ZÁKREJSOVA POLIČKA POČTVRTÉ

Ve velkém sále Tylova domu v Poličce se letos opět sešly divadelní amatérské soubory z nedalekého okolí Poličky. Organizace se ujalo vedení Tylova domu, nesoutěžní přehlídka nabídla divákům šest představení. Při zahájení dne 4. 10. 2014 krátce promluvil o významu této přehlídky dlouholetý herecký matador přítel Jarmil Feltl. V zahajovacím představení uvedli členové **DST Polička** autorskou hru Petra Erbese ml. *Svatojanské elegie*. Herecké zkušenosti sbírali již v létě při kočování obcemi poblíž Poličky. V dramatickém pojetí se uplatnili jak zkušení „kočovníci“, tak ti, co na divadelních prknech stojí jen občas. Za svůj výkon sklídili potlesk asi osmdesáti přítomných diváků.

O týden později se představil soubor ze sousedního kraje „**Vířina**“ z Víru. Uvedli známou hru V. Blažka a Z. Podskalského *Světáci*. Nejméně stovka diváků v sále se při solidních hereckých výkonech pobavila. A v nedělním pozdním odpoledni vystoupili s veselohrou se zpěvy další poličští „mladoši“, **divadelní skupina „náctiletých“** pod vedením Boženy Kaprasové a Veroniky Jílkové zaštitěná dramatikem **ZUŠ B. Martinů** uvedla *Prodanou nevěstu* s použitím libreta Karla Sabiny (a s dovětkem *Jak děti dělají referát*). Herecké mládí se neztratilo. Pro letošní ročník už tradiční návštěva stovky diváků odměnila mladé herce za předvedené výkony bouřlivým potleskem. V sobotu 18. října se představil pod novým názvem „**Malý Jar-**

da“ **JDO Jaroslav z Luže** se hrou *Jak to dělají andělé*, kde se v humorné rovině rozvíjí mýtus o stvoření světa a stvoření prvního člověka. I tato hra s mladistvými tvářemi herců zaujala přítomné diváky.

Uprostřed týdne, ve středu 22. 10., se představili i **poličští** s pohádkovou hrou Zdeňka Kozáka *O ševci Ondrovi a komtesce Julince*, a to ve dvou školních představeních pro ZŠ Luční a Masarykova. Představením předcházela premiéra a repríza před zaplněným hledištěm v divadelním klubu a k úspěchu napomohl i režisér Jan Matouš st. dobrým hereckým obsazením. 4. ročník přehlídky pak uzavřel **Divadelní soubor z Městečka Trnávky** hrou argentinského autora *Vrátila se jednou v noci*. I tato komedie dobře pobavila přítomné diváky.

Všichni, kteří jsme po dobu měsíce října absolvovali tato divadelní představení, se budeme těšit na další ročník přehlídky, navíc ve významném roce pro město Poličku, oslavíme totiž 750 let od založení města Přemyslem Otakarem II.

Jan Matouš st.

MEZIMĚSTSKÉ DIVADELNÍ HRY 2014

51. ročník přehlídky ochotnických divadelních souborů Meziměstské divadelní hry se uskutečnil ve dnech 2. – 29. listopadu 2014 v divadelním sále v nádražní budově v Meziměstí. Přehlídka patří k nejstarším v České republice. Zakladatelé – členové místního divadelního souboru J. K. Tyl – se nechali v padesátých letech minulého století inspirovat vůbec nejstarší přehlídkou toho druhu, a sice Jiráskovým Hronovem. Na programu letos byly inscenace **DS Jiráskova divadla v Hronově** - A. P. Čechov *Tři sestry*, **DS Jirá-**

sek - Temno Týniště - D. Drábek *Koule*, **DS Klicpera Chlumec nad Cidlinou** - Jaromír Břehový *Otylka*, **DS Na tahu Červený Kostelec** - J. Vrchlický *Noc na Karlštejně* a **DS Doveda Sloupnice** - M. Kratochvíl *Peklo s. r. o. aneb Někdo si myslí, že čert se má*. Přehlídku pořádají město Meziměstí a divadelní soubor J. K. Tyl Meziměstí za finanční podpory Královéhradeckého kraje a místních sponzorů.

<http://www.divadlo-mezimesti.cz/home>

ČTRNÁCT DNŮ PROTI TOTALITĚ 2014

Čtrnáct dnů v listopadu zasvětilo divadlo v Opatovicích nad Labem připomenutí pojmu svoboda. Prostřednictvím čtyř různých divadelních inscenací jsme divákům představili několik odlišných forem nesvobody a manipulace s lidmi. Naším cílem bylo především poskytnout podnět a nezbytný prostor pro vlastní úvahu.

Festival odstartoval přednáškou „1968, 1969 v barvách i šedi“ a vernisáží výstavy „Od tanků k Husákovi“, kterou připravil Studentský historický klub Univerzity Hradec Králové. Výstava vznikla v rámci „Projektu 45' 25““, kterým si studenti pedagogické fakulty připomínají 25 let od Sametové revoluce a 45 let od upálení Jana Palacha.

Pevné režijní uchopení, silná herecká výpověď o silné ženě a nemilosrdnému tlaku okolí – takové bylo první divadelní představení festivalu, *Maryša* Divadla Exil. V intimní atmosféře opatovické zkušebny se vzduchem nesla nálada 17. listopadu při představení *Husička* Štěpána Haka. Zas a znova nám srdce jímalo žal Juliin a bolest Romeova ve studentské studýnce *R+J* v podání DS Mladá Sada z Horní Břízy. A vrcholem pře-

D I V A D E L N Í

Michal Dvořák a J. J. Kopecký v představení *Dabing Street*

hlídky se stala premiéra domácího souboru DS SNOOP Opatovice nad Labem černé komedie Petra Zelenky *Dabing Street*.

Na závěr bych chtěl vyzdvihnout několik věcí, které osobně pokládám za velmi důležité. Na festival si našli cestu i mladí lidé, kteří totalitní režim nezažili, ale chtěli se o něm něco dozvědět. Počítám mezi ně i partu z Horní Břízy (Plzeňský kraj), o níž si troufám říci, že o nich na poli venkovského sousedského divadla ještě mnoho uslyšíme. A především na východě Čech (i mimo ně) jsou lidé, kteří chtějí svobodně vyjádřit svůj názor kultivovanými nenásilnými prostředky.

*Z Opatovic nad Labem
pro Divadelní hromadu
Václav Falta ml.*

PŘEHLÍDKA OCHOTNICKÝCH SOUBORŮ V NECHANICÍCH

Druhý ročník přehlídky ochotnických souborů v Nechanicích je v plném proudu. Mohli jsme již vidět

Světáky ve skvělém podání opatovického souboru. Ochotníci z Miletína nám předvedli *Vodní družstvo*. Tuto hru napsal doktor Štolba, významná osobnost svázaná s Nechanicemi a není divu, že se v jeho postavách mohlo poznat mnoho našich občanů i dnes. V neděli 16. listopadu jsme viděli hru *Tři v tom* od sousedů z Nového Bydžova a vánočně nás 7. prosince naladila hra *Hej člověče boží*, kterou nás potěšil spolek KIS z Hronova. Rok 2015 zahájí 15. ledna ochotníci z Meziměstí svým *Peklem v hotelu Westminster*.

Daniela Nováková a Eva Lukášová v inscenaci *Rozmarný duch*,
foto Martin Hlaváček

A pokračováním hry *Dlouhý* z minulého ročníku, je hra *Široký* od souboru Skleróza z Hořic. Závěr přehlídky bude tradičně na našem Nechanickém Ochotnickém Spolku. Dlouho jsme se nemohli rozhodnout, jakou hru si pro naše diváky připravíme a po demokratickém hlasování jsme vybrali anglickou černou komedii *Hrobka s vyhlídkou*. Na premiéru vás zveme 15. března 2015 od 17.00 hodin.

Ale nejen zkouškami nové hry žije NOS. Byli jsme rádi za pozvání od ochotníků z Lovčic, kde jsme měli možnost předvést reprízu hry *Rozmarný duch*, nastudovanou naším spolkem v minulé sezóně. Zpočátku jsme měli obavy, zda o nás jako o hostující soubor, budou mít místní diváci zájem, ale byli jsme mile překvapeni. Obecenstvo bylo vynikající. To samé musíme říct i o pořadatelích z LOOCHU. Starali se o nás s péčí nevidanou. Bylo to pro nás krásné nedělní odpoledne završené hřejivým potleskem na závěr. Ještě jednou proto LOOCHu a Lovčicím moc děkujeme.

*Za NOS
– Nechanický Ochotnický Spolek
Ilona a Zuzana*

PŘEHLÍDKA
LOUTKOVÝCH DIVADEL
**ŘEZNÍČKOVA
LIBÁŇ**

Loutkářskou přehlídku Řezníčkova Libáň 2014 zahájil domácí soubor Martínek pohádkou *Začarováný les*, kterou před sto lety začínali loutkářští ochotníci svoji činnost. Šestnáctá přehlídka loutkových divadel se konala od 25. října do 6. prosince s tímto programem: **Loutkové divadlo Martínek Libáň** – *Začarováný les*, **Loutkové divadlo Rolnička Nová Paka** – *Sůl nad zlato*, **Loutkové divadlo Zvonek Hořice** – *Očarováný mlýn*, **Loutkové divadlo Bubeníček Praha** – *Bonifácův příběh*, **Loutkářský spolek Před branou Rakovník** – *Kuře Cupíty*, *O kohoutkovi a slepičce*, **Loutkové divadlo Srdíčko Jičín** – malý sál *Neohrožený Mikeš*, **Loutkové divadlo Rolnička Benátky n/J** – *Perníková chaloupka*. Po dobu přehlídky byla otevřena výstava loutek a rekvizit u příležitosti 100. výročí založení divadla.

<http://divadlo-martinek.de.tl/>

**POSED 2014
S EDWARDEM
LEAREM**

Podzimní setkání divadel - POSED - ve svitavském divadle Trám je nejen přehlídka a tvůrčí dílna, ale i setkání divadelních nadšenců odkudkoliv. Probíhá odnepaměti a letos se vrací k původní myšlence: zadat osloveným divadelníkům téma (jako domácí úkol) a pak na Posedu předvést výsledek snažení: letošním tématem je život a dílo Edwarda Leara.

Edward Lear byl anglický ilustrátor a především básník, který proslul

svými nonsensovými básněmi – li-mericky, žil v letech 1812-1888 a byl to muž pozoruhodný, měl „velký nos, krátkozraké oči, málo vlasů, hodně vousů a nemotorné tělo širokého dlouhána“, jak o něm napsal jeho geniální překladatel do češtiny Antonín Přidal. A amatérským divadelníkům, muzikantům a výtvarníkům ze Svitav i odjinud stálo za to, věnovat mu jeden večer v divadle Trám!

Tvůrčí dílna Život a dílo Edwarda Leara – divadlo, hudba, obrazy proběhla v pátek 21. listopadu od šesté večerní, pak v klubu Tyjatr zahrála kyjovská kapela Helemese, svižný šraml-šanson-bigbít. Skvěle se to ke ctihodnému panu Learovi hodilo. A pro děti bylo na Posedu taky pěkně – následující sobotu přivezlo **Studio DAMÚZA z Prahy** pohádku *Z tajného deníku Smolíčka Pé* s loutkami a živou hudbou. Jak praví autoři hry: „Svět je jako gramofonová jehla a otázkou je, do jaké dráhy se jehla zarazí...“ Pěkně začal podzim s divadlem ve Svitavách.

Petr Mohr

LOUTKÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA
**O CENU
MATĚJE
KOPECKÉHO
V LIBČANECH**

V listopadu 2014 se uskutečnil již 41. ročník přehlídky loutkářských souborů hrajících pro děti. Po čtyři listopadové neděle se scházely děti z Libčan i okolí, aby zhlédly loutkové pohádky. V letošním roce navštívilo Libčany celkem pět souborů.

Loutkové divadlo Martínek z Libáň, Na židli z Turnova, Maminy a BOŇI z Jaroměř a Klub loutkářů z Úpice.

Všechny pohádky zaujaly dětské diváky natolik, že soutěž o putovní cenu Kašpárka byla napjatá až do

samého závěru. Dětská divácká porota složená z dětí libčanské školy nakonec vybrala na první místo pohádku *Černá a bílá Fróna*, kterou nastudoval Klub loutkářů z Úpice.

Všem souborům, které se zúčastnily přehlídky, patří velké poděkování a obdiv za práci, kterou věnují loutkovému divadlu.

Za Obec Libčany Jana Srpková

**190. VÝROČÍ
DIVADLA V ÚPICI
- A DRAMA
KONEC DĚTÍ**

Když se mě před rokem o úpické pouti zeptali Libor Truneček a Zdeněk Vylíčil jménem ochotníků, jestli bych nechtěl po třiceti létech zase udělat v Úpici „divadlo“, navíc k jeho 190. narozeninám, byla to nabídka, která se neodmítá! Hned jsem věděl, že nenabídnu žádnou komedii ani muzikál, měl jsem chuť na něco závažnějšího...

Před 45 léty napsal Jaromír Ptáček rozhlasovou hru *Konec dětí*, tragický příběh mladé matky, který diváci sledují v průběhu soudního procesu. Rozhodl jsem se k příběhu vrátit, podstatně ho upravit a rozšířit, aby odpovídal současnosti. Od té doby se mnohé změnilo, ale hra

je aktuální snad ještě víc, než tehdy! V době příprav jsem oslovil řadu lékařů, právníků, chemiků i filosofů. Bylo úžasné sedět v kanceláři prof. MUDr. P. Pafka, v ordinacích MUDr. J. Škopové, nebo MUDr. E. Rychlíkové, číst posudky MUDr. Z. Klinge-rové, Doc. MUDr. J. Zvěřiny, MUDr. P. Kasala, JUDr. N. Vaňurové, ing. Mirky Duškové, prof. MUDr. H. Haškovcové, MUDr. M. Vejběry, Mgr. Tomáše Karla a dalších. Dozvídal jsem se neuvěřitelné věci! Samostatnou kapitolou byly rozhovory s dědicem autorských práv - ing. Jan Ptáček vzpomínal nejen na svého otce a jeho tvorbu, ale podstatně mi pomohl i kritickým pohledem na mou práci. Mimořádně zajímavou epizodou je vznik původní hudby k celé inscenaci, Tomáš Hetflejš slyšel v severních Čechách o Úpici jen vzdáleně – od své matky. A otec Jan, úpický rodák, zemřel příliš brzy, v genech ale předal svému synovi hudební talent! Naše náhodné setkání po desítkách let proto vyústilo v dárek muzikanta - městu svého táty...

Úpickou divadelní Bohému jsem našel po třiceti letech samozřejmě proměněnou jak ve formě, tak obsahu. Už tam neseď Pepík Strnad, Jára Jörka, Zdeněk Vylíčil st., Věra Husáková, Milan Kýnl, táta a syn Trunečkové, Jarda Kadaník a mnozí další, ale pořád je tam genius loci a řada mladých talentů. Občas se tu zjeví i starý pan doktor Čapek – v jisté době náš předseda! A tak jsme si zavzpomínali i na Ládu Lhotu, Pavla Dostála – a dali se do práce...

Vladimír Hetflejš

NEBE NA ZEMI V ČERVENÉM KOSTELCI

Každý by jistě chtěl mít nebe na zemi, já ale ne, já už ho mám! Jsem už totiž rok a půl šťastně ženatý

s andělem, kterému se prý denně zvětšuje svatozář. - Ha, ha, ha, tak jsme se zasmáli. A teď vážně. Původně to všechno mělo být jinak. Chtěl jsem s herci sehrát svoji autorskou hru *Vzduchoplavky* o cestě kosteleckých sokolek vzducholodí k severnímu pólu. Così se mi však v textu a ději nezdálo, takže jsem se to rozhodl přepracovat. Jistě jsem mohl chvíli počkat a dát to později, protože na jaře tohoto roku měla úspěšnou premiéru Marcela Kollerová s oblíbenou hudební komedií *Noc na Karlštejně*, a tak jsme měli náš roční divadelní plán splněn, ale znáte to. Ten podzim! Nevím, jak vy, ale já nesnáším pozdní podzim. Tady v podhůří hraničních hor je truchlivý, neveselý, deštivý, tmavý a tuplovaně dušičkový. S ubýváním denního světla jako by se zkracoval i plamének mé životní svíce a jdou na mne deprese a neradostné myšlenky. Vysvobodí mne až prosincová dlouhá noc, kdy se v radostné jistotě, že se vše začne obracet k lepšímu štěstím opiji a na Štědrý den mám depresi trojnásobnou, umocněnou kocovinou.

Podzimní chmury se dají přežít jen zkoušením veselého divadla. Když se mi tedy dostala do ruky kniha scénářů Osvobozeného divadla, neváhal jsem ani chvíli, protože pánové Voskovec a Werich patřili odmala k mým idolům. Hlavně pak Jan Werich, jehož květnatou krasomluvu, nevšední slovosled a nenucené, až taneční pohyby na jevišti jsem upřímně obdivoval. Zaujalo mne také vysvětlení, proč a od čeho je jejich divadlo Osvobozené: „Osvobozené divadlo nikdy nechtělo, aby před jeho jevištěm divák zapomněl, že je v divadle. Naopak, toužilo a touží stále, aby jeho obecnost se cítilo co nejvíce v divadle... Hrajeme spolu, právě tak vy jako my, velkou společenskou hru, která se jmenuje divadlo“, konec citátu. To je i můj názor na divadlo, hořké pilulky všedního dne radši zahaluji do lahodné polevy humoru a nechávám na divákovi, jestli po ocumlání sladké vrstvy ten hořký vnitřek vyplivne nebo

spolkne. Ale jak říkám, je to jen můj názor.

Nebe na zemi stvořili pánové Voskovec a Werich a vepsali do něj jakousi politicko-nábožensko-mravní kritiku své doby. Je až s podivem, jak problémy staré 80 let jsou stále prudce aktuální. Potvrzuje to fakt, že doba se sice mění, ale člověk zůstává stále stejný. V podání Osvobozeného divadla bylo nebe na zemi výpravnou revuí plnou nářeků na konkrétní dobové problémy. Já se rozhodl hru mírně přepracovat, získal jsem k tomu dokonce osobní souhlas pánů V+W, kteří se mi jednoho večera zjevili po třetí láhvi vlažského ryzlinku. Na můj dotaz ohledně úprav jen tiše pokývali hlavou, odplivli si a zase zmizeli. Odstranil jsem adresnost dobové satiry a úmyslně se vyhnul problémům dnešní doby, ačkoli to bylo velice svůdné. Trochu jsem posílil milostnou zápletku, protože lásky není nikdy dost a humor se snažil zachovat, ale jak víte, V+W jsou nenahraditelní. Také hudbu J. Ježka, ačkoliv ji miluji, jsem nahradil svižnými melodiemi náchodského Swing sextetu a texty písní více nasměroval k citové stránce hry. Tyto všechny změny jsem samozřejmě nedělal ve slaboduché víře, že stvořím divadlo lepší, jen, veden duchem klasiků, ji zkusím dělat trochu jinak, nesnáším pouhé kopírování. Proto jsem také dvě hlavní role překlonoval na eunuchy a obsadil je oblíbenými kosteleckými herečkami Naďou Eflerovou a Milenou Langrovou.

Nakolik se nám toto, ve své podstatě stovky let staré divadlo, podařilo inovovat, to ať laskavě posoudí jeho veličenstvo divák. Zatím to vypadá, že v předpremiéře ho jako první uvidí diváci ve slovenském Filakově a když to přežijeme, pak jste všichni srdečně zváni na premiéru 13.12. v Č. Kostelci nebo na reprízu 28.12.2014. Přijďte se podívat a bude-li se vám naše vystoupení líbit, nezapomeňte nás přijít pochválit. Když se vám líbit nebude, buďte taktní a tvrdte, že vám hned na začátku představení cosi vlétlo do oka a do ucha vám chrápal souseď, tak-

že to nemůžete posoudit. Za nebeské herce, co jsou na zemi v divadelním souboru NA TAHU z Červeného Kostelce vám krásné žití přeje

Vlastík Klepáček, režisér

CO VŠECHNO VYŠLO NAJEVO, KDYŽ PO MANŽELOVI ZBYLA JEN URNA S POPELEM

Tak nějak by zněla popiska hry *Popel a pálenka*, kterou nastudovala **Náchodská divadelní scéna**, první představení se odehrálo tentokrát v Divadle J. K. Tyla v Červeném Kostelci 8. listopadu 2014 a další hned 10. a 11. listopadu 2014 v Městském divadle Dr. J. Čížka v Náchodě.

Většina her finsko-švédského dramatika Bengta Ahlforse jsou zručně napsané komedie, které poskytují příležitost k zasmání a nenásilným životním ponaučením. Černá komedie *Popel a pálenka* pojednává o vztahu rodičů a dospělých dětí, o manželství a pečlivě utajených plánech, které nakonec vyjdou najevo. Jak už to bývá, představy hrdinů komedie o tom, jak naložit s rodinným dědictvím a ostatky, se různí, na jedné straně svérázná a na svůj věk velice vitální vdova, na straně její dvě děti... Svou úlohu sehrává i prostořeká pomocnice v domácnosti. Protože však potomkům k dokonale utajené realizaci plánu chybí důvtip i důkladnost, skončí vše krachem a celá hra nečekaným happy-endem. Náchodská divadelní scéna Vás srdečně zve. A pokud nemůžete přijet k nám, rádi přijedeme za Vámi. Naše adresa: Náchodská divadelní scéna z.s. 547 01 Náchod, Pražská 1551, tel. 607987327
e-mail: lida.smidova@seznam.cz

Lída Šmídová

VICENA CHYSTÁ DALŠÍ PREMIÉRU

Orlickoústečtí ochotníci z divadelního souboru Vicena připravují pro závěr roku tradiční premiéru. Po Moliéroví, útočících Švédech na Brno a konkurzu do historie dvou velkých evropských panovnic sáhli po detektivce v komediálním hávu. Mezi osvědčenými režisérskými matadory se totiž objevila zcela nová tvář a ke všemu velice půvabná. Jedenadvacetiletá Tereza Blažková studentka Univerzity v Hradci Králové, bakalářský obor jazyková a literární kultura. Ve Viceně má na svém kontě několik krásných hereckých rolí, Popelkou počínaje a Marií Antoinettou konče. Teď se překvapivě rozhodla zkusit také režii a pro svůj režijní debut si vybrala detektivní komedii Jana Váchala *Madam Colombová zasahuje, aneb Kam zmizel ten diamant*. Nebývá častým zjevem, aby se režie ujala tak mladá divadelnice. Proto jsem za Terezkou zašel, aby nám ke svému rozhodnutí řekla něco více.

Tereza Blažková, herecká a režijní posila souboru Vicena

Co bylo příčinou toho, že jste se pustila do režie?

S myšlenkou vyzkoušet si divadelní režii jsem koketovala již dříve. Největší režijní nutkání mě totiž vždy přepadalo při čtení nějaké zajímavé divadelní hry. V hlavě jsem hned začala do jednotlivých rolí obsazovat své herecké kolegy z Viceny a nebo jsem přemýšlela o technickém provedení hry. Činila jsem to však s vědomím, že bych se mohla do skutečné režie pustit až tak za 15 - 20 let. Ve snu by mne nenapadlo, že se v režisérské roli postavím před soubor tak brzo. Ale život je někdy velice rychlý. Hlavním impulsem pro mé rozhodnutí se stala moje bakalářská práce, jejíž téma i podmínky splnění si žádají také praktickou část.

Proč jste ale zvolila právě detektivní komedii? To není vůbec lehký úkol?

Na současném repertoáru DS Vicena jsem již několik let nesmírně postrádala detektivní žánr. A když se k realizaci pěkné detektivky nikdo neměl, rozhodla jsem se toho chopit sama. V našem souboru máme rádi humor a naši diváci také, takže proto detektivní komedie.

Zajímalo by mně jak Vás jako mladou začínající režisérku berou Vaši kolegové ze souboru?

Pokud jste o mě slyšel takové zvěsti jako, že na herce křičím, nebo že je dokonce bijí, tak to je samozřejmě pravda (*smích*). Většinou se ale obejdu bez podobných donucovacích prostředků, poněvadž moji milí kolegové už pochopili, že jsem na ně přísná jen pro jejich vlastní dobro. Jinak si ale nemohu na nic stěžovat, protože se všichni snaží vycházet mi maximálně vstříc, nijak se mnou nepovyšují, berou vše vážně a za to jim patří můj dík.

A co Vaše plány do budoucna. Zvítězí režie nad herectvím?

To myslím, nehrozí. Režie je totiž, z hlediska vynaloženého času, psychických a fyzických sil, mnohem náročnější než herectví. Obzvláště,

když je režisér puntíkář jako já a dělá si sám ještě scénou, návrhy kostýmů, plakátu, programu a mnoho dalších věcí. Je to sice úžasná zkušenost, ale teď bych si chtěla od režie na nějaký čas odpočinout a zase se naplno věnovat herectví a především škole, kde mě budou za chvíli čekat státnice.

Rozloučil jsem se s přáním plného úspěchu po ochotnicku „zlom vaz“, a v sobotu 6. prosince letošního roku budu v ústeckém Roškotově divadle celý večer nervózní nejen za své kolegy, ale především za mladou nadějnou herečku a režisérku.

*Pavel Sedláček,
DS Vicena Ústí nad Orlicí*

*** TURNOVSKÉ DIVADELNÍ STUDIO

Připravujeme novou autorskou pohádku, pro niž byla inspirací Jiráskova *Lucerna*, prastaré téma o národní cti a hrdosti bude zábavnou formou přetaveno pro malé děti. Dva šašci postupně vykouzlí z čarovné lucerny postavy hry, vyčarují kněžnu, Haničku, vodníky a omylem taky Kláskovou... Inscenaci režíruje Lenka Dekány, která před časem dělala *Šaškovskou pohádku*, na níž figurami šašků navazuje. A taky obsazením je podobná, pouze jsme posílili mládí (Haničku hraje Kristina Hakenová) a zkušenost (prestižní roli starého vodníka dostal Ivan Kunetka). Premiéra by mohla být do jara, abychom ji mohli přivést na přehlídku do Havlíčkova Brodu. Scéna je řešena tak, že ji můžeme postavit prakticky všude, takže ji rádi zahrajeme všude, kam nás pozvou.

*Petr Haken, 606 504 008,
hakenovam@seznam.cz*

ORLICKÁ THÁLIE POŠESTÉ

Představením *Kytice* českotřebovského divadelního souboru Hýbl skončil 31. října 2014 v Ústí nad Orlicí šestý ročník přehlídky amatérských divadelních souborů „ORLICKÁ THÁLIE 2014“. Vítězem se stal právě divadelní soubor Hýbl z České Třebové, jehož provedení *Kytice* získalo u diváků největší sympatie. „Cenu Hynka Viceny“ převezme 9. prosince 2014 před posledním představením letošní divadelní sezóny v Ústí *Dvanáct rozhněvaných mužů* v podání Východočeského divadla Pardubice s Petrem Kostkou v hlavní roli. Přehlídky se ještě zúčastnily divadelní soubory Ve středu Lanškroun, Dostavník Přerov a DS E. Vojana Brněnec.

PRKNA BUDOU:

Vyhlášení VII. ročníku „ORLICKÉ THÁLIE“

Orlické Thálie se účastní čtyři vybrané ochotnické divadelní soubory. O jejich zařazení do přehlídky rozhoduje pořadatel Klubcentrum Ústí nad Orlicí a Divadelní soubor Vicena. Každé představení hodnotí sami diváci a tvoří vlastně jednu velkou porotu. Hodnocení probíhá známou metodou, vhozením kuličky do příslušného válce s označením „líbilo velmi“, „líbilo“ nebo „nelíbilo“. Bodové ohodnocení za takto odevzdané hlasy rozhodne o celkové známce. Nejlépe ohodnocený divadelní soubor získává „Cenu Hynka Viceny“, nestora divadelních ochotníků, současníka J. K. Tyla, jehož jméno nese orlickoústecký soubor.

Mezi držiteli této ceny je např. Divadelní soubor Bratří Mrštíků z Bolehrad, Divadelní soubor Eduarda Vo-

jana Brněnec, či Divadlo Dostavník Přerov.

Chtěli bychom nabídnout všem východočeským ochotnickým souborům, které mají nastudovanou divadelní inscenaci, účast v

VII. ročníku ORLICKÉ THÁLIE 2015

Nabídky pište na emailovou adresu: chladkova@klubcentrum.cz nebo stepansky@interierart.cz

Do nabídky uveďte stručnou informaci o inscenaci a nejbližší termíny, kde tuto inscenaci hrajete, aby ji mohli přijet zhlédnout zástupci pořadatelů.

Těšíme se na Vaše nabídky!

Za pořadatele Pavel Sedláček

Postupová divadelní přehlídka v Ústí nad Orlicí ORLICKÁ MASKA 2015!!

Spolek Malá scéna a DS Vicena vás zvou na 1. ročník krajské postupové přehlídky činoherního a hudebního divadla s názvem Orlická maska 2015. S pořádáním přehlídek máme dobré zkušenosti - Malá scéna pořádá celostátní přehlídku studentského divadla již 6 let. Ústí nabízí kvalitní divadelní prostory Roškotova divadla, Malé scény a další místa, proto si vyberou i nároční divadelníci. Přehlídka bude mít své zázemí na Malé scéně. Tam bude probíhat prezence, diskuse, hodnocení, ale i zábava. Divadelní bar Malé scény bude k dispozici po celou dobu přehlídky - tam najdete občerstvení a možnost relaxace.

Tak neváhejte a přijedte do Ústí! 12. - 15. 3. 2015. Ouštěáci se těší na setkání s vámi! Termín přihlášek je do 15. ledna 2015.

H R O M A D A

MAČTE
VSTOUPIT!

KLICPEROVO DIVADLO HRADEC KRÁLOVÉ

Vítejte v Bylinkářství z Klicperovy loučky!

Klicperovo divadlo připravilo v letošní sezoně pro své diváky přímo záchranu kulturou! Ano, jde o léčbu alternativní, ale po několik tisíciletí osvědčenou. Stačí si jen vybrat, přičichnout a louhovat těchto osm bylinných pokladů vybraných přímo pro vás.

Mužník nákupní (Masculinum Shoppistea)

Čeľad': Vtipnoidné.

Kristof Magnusson: BEZ BAB! aneb Kutloch

Současná komedie německého dramatika o nákupním centru a manželech na útěku v režii Jana Sklenáře. Seznamte se ve Studiu Beseda s pilotem Helmutem, programátorem Erollem, manažerem Larsem a hasičem Mariem. Spojuje je jediné. Víkendy v obchodáku. A taky pívko, fotbal, pohodička a společný úkryt.

Baladovník národní (Tradicionum Erbenomis)

Čeľad': Trvalky.

Karel Jaromír Erben: KYTICE

Jedno z nejznámějších děl české literatury vůbec v režii Karla Brožka. Pan režisér se ke Kytici vrátil po dvaceti letech, rozhodně však nejde o remake staré inscenace. Obklopil se novými spolupracovníky a vznikl tak neobyčejně silný a působivý jevištní tvar, který vám dokáže, že Kytice nepatří jen do poličky „povinná školní četba“!!!

Filmovka srdcová (Kultovium Evergreenis)

Čeľad': Oscaroidní.

Terry Johnson, Charles Webb: ABSOLVENT

Slavné dílo světové kinematografie na jevišti Studia Beseda režíruje Tereza Karpianus. Benjamin, čerstvý absolvent prestižní americké univerzity, se vrací po studiích do domu svých rodičů, kde potká pana a paní Robinsonovy. Svůdná paní Robinsonová si s Benem začne vášnivý poměr, který však skončí v momentě, když Benjamin pozná její dceru Elaine...

Kytice, foto Patrik Borecký

Drsnice sněhokvětá (Tarantinus Mafiana) Čeled':
Krutovtipné.

Mohamed Rouabhi: FLIGNY, KOKS A KUTILOVÉ

Pětice zkrachovalých mafiánů se rozhodne vloupat do neobydleného zámku, kde má být ukrytý lup z dávné loupeže. Do kutilů mají ale naši hrdinové hodně daleko! Ironie, černý humor a výrazivo bez servítků, to jsou hlavní zbraně této grotesky tarantinovského ražení, kterou v Klicperově divadle uvedeme v české premiéře v režii Jana Friče!

Pětistrunatka polní (Nedvědu Brontosauria).
Čeled': Kotlíkovité.

Simona Petru: MEDVĚDI

Fiktivní příběh dvou huňatých bratrů, nápadně připomínající osud jednoho nesmrtelného českého folkařského dua. Bratři Franta a Honza a jejich životní puťák z Luk pod Medníkem na Strahov a ještě dál! Revue o tom, že nebe modrý ještě smysl má uvedeme ve Studiu Beseda v režii Anny Petrželkové!

Tužebník srdcervoucí. (Romantinella platonicus).
Čeled': Srdcokvěté.

Alexandr Sergejevič Puškin: EVŽEN ONĚGIN

Příběh Oněgina, znuděného velkoměstského dandyho, který se odstěhuje na venkov a potká tam nejen básníka Lenského a jeho milou Olgu, ale hlavně Taťanu, neobyčejnou dívku, které osudově zamotá hlavu. Lásky a pomsta až na dřevě. Poetické představení v režii tandemu SKUTR uvedeme jako inscenaci pro všechny, kteří lásku dávali či odmítali v nepravou chvíli.

Lesopestřec český (Kabaretia Bohemicum)
Čeled': Drábkovcovité.

David Drábek: ČESKÝ LES

David Drábek se vrhá po delší odmlce znovu na svůj oblíbený žánr kabaretu a už teď vám můžeme odpřisáhnout, že se strhne pořádná mela! Klicperovo divadlo zavítá tentokrát do hlubokých hvozdů, aby potěšilo své věrné diváky epizodami ze života rozkošných zvířátek a podalo tak zprávu o stavu české kotliny v nekompromisním kabaretu!

Humorník francouzský (Clasicinus Žabožroutum).
Čeled': Moliérovité.

Molière: ŠKOLA PRO ŽENY

Klasická francouzská komedie o stárnoucím muži, který se ze své mladé schovanky marně snažil vychovat budoucí poslušnou manželku. Jak ochránit od mala dívku před vlivy a svody okolního světa? Přijďte se s námi zasmát nebo podívat v poslední premiéře této sezony v režii Mariana Amslera!

Vážení čtenáři, za vaši pozornost děkuje a do Klicperova divadla vás srdečně zve vaše dramaturgická bylinkářka *Jana Slouková*.

P.S. Smutná zpráva

Režisér Kytice pan Karel Brožek 21. října – 10 dnů po premiéře – náhle zemřel ve věku nedožitých 80 let. Pro Klicperovo divadlo vytvořil desítky inscenací.

KAREL BROŽEK se narodil v roce 1935 v Olomouci. Od roku 1959 působil v celé řadě činoherních a loutkových divadlech, např. Semafor, Černé divadlo, Laterna Magica a v loutkových divadlech v Brně, Kladně, Plzni, Košicích a Nitře. V letech 1975-1979 byl režisérem v dnešním Divadle Minor a v letech 1997-2005 hostujícím režisérem v Teater Sörmland, Nyköping (Švédsko). Režiroval v Belgii, Polsku a Kanadě. V letech 1990-2005 byl ředitelem Divadla Lampion v Kladně a od roku 2006 působil jako umělecký šéf v divadle Ateneum v Katovicích (Polsko). Hrál i v několika filmech, například jako partner Ivy Janžurové ve filmu *Co chytneš v žitě*. Jeho posledním režijním počinem byla inscenace *Kytice* v Klicperově divadle v Hradci Králové.

Z recenze Petra Marečka:

Ač má každá balada své hlavní aktéry, na jevišti díky nim skoro neustále zůstává znamenitě sehraný sedmihlas, chór pěvců i vypravěčů, jenž verši, gesty, tancem staví pevný svět erbenovské - a stále platné - etiky, aniž by uvízl v sentimentálně obrozeneckém barvotisku, tupé popisnosti či přebytečných schválnostech.

Nejsem sám, kdo si neuměl představit *Kytici* na jevišti, už cestou z divadla jsem přemýšlel, kde ji v knihovně mám. Karel Brožek se rozloučil s grácií a nechal Klicperovu divadlu moderní poetickou inscenaci, jež dá víc než deset hodin gymnaziální literatury. I dospělému.

MF DNES, 3. 11. 2014

<http://www.klicperovodivadlo.cz/>

DIVADLO DRAK

HRADEC KRÁLOVÉ

Ne další, ale nová sezóna v DRAKu!

Velevážené publikum, dámy a pánové, širé zasněžené pláň i rozbouřené nitro člověka, labyrint světa a ráj srdce, to budou kolbiště sezóny 2014/2015. Hrát se bude o člověka, zápasy to budou nerovné a vskutku atraktivní. V královéhradeckém Divadle DRAK se za vás postaví mladé umělecké duo i nejslavnější loutkáři střední generace.

Proměna směřování Divadla DRAK se završuje letošním zahájením nové sezóny – do divadla přichází nový umělecký šéf Jakub Vašíček a přivádí si s sebou jako kmenového dramaturga Tomáše Jarkovského. Dvojice známá z oceňovaných inscenací v plzeňské Alfě (*Hamleteen, Ostře sledované vlaky*), v libereckém Naivním (*Neklan.cz, Biblické příběhy*) i z festivalů jako skupina Športníci (*Back to Bullerbyn* aj.) se se souborem Divadla DRAK seznámila při tvorbě inscenace *Ikaros*.

„Po období profilace, kterým Divadlo DRAK v několika posledních letech procházelo, přicházejí tvůrci, kteří sdílejí náš pohled na tvorbu i úlohu divadla ve společnosti, v našem okolí,“ říká ředitelka divadla Eliška Finková.

Autorský přístup ke klasice, mýtu, archetypu a hledání základních lidských témat trochu poťouchlou, podvrtnou, otevřenou formou už během prvního zkoušení organicky srostl s tradicí i náladou souboru. Duo tak našlo první stále angažmá po absolutoriu na KALD DAMU. „Chceme, aby u nás mohli kontinuálně rozvíjet své představy o divadle a vytvářet generační výpověď,“ dodává umělecká ředitelka DRAKu Dominika Špalková.

V režii Jakuba Vašíčka letošní sezóna nabídne hned trojici titulů – *Amundsen kontra Scott*, dále jarmareční pohádku pro nejmenší a *Portrét umělce v jinošských letech*.

Amundsen kontra Scott představuje nevyhlášený závod dvou výprav na místo, kam lidská noha nikdy nevzkročila. Dvě výpravy, dvě rozdílné osobnosti, dva rozdílné přístupy. Ale stejné ambice, stejná posedlost ženoucí je za vysněným úspěchem. Závod o čas a kilometry končí vítězstvím Roalda Amundsena a tragédií Roberta Falcona Scotta. Mezní situace, dobrodružné existenciální drama pro čtvrťáky, ve kterém se po letech bok po boku na jevišti potkají Václav Poul a Jiří Vyšehrad. Premiéra 11. 10. 2014.

Nastupující kmenoví tvůrci v sezóně 2014/2015 připraví také komorní inscenaci pro nejmenší pod názvem

Amundsen kontra Scott

„**A do třetice všeho...**“ vycházející z tradičních pohádek a jarmarečního divadla. Návrat to bude dvojitý – do historie divadla, jak se dělalo v dávných dobách i do historie Divadla DRAK, které právě z lidové tradice vždy čerpalo. Premiéra 17.1. 2015.

Dramatizací Joyceova slavného románu **Portrét umělce v jinošských letech**, pak otevírá Divadlo DRAK připravovaný cyklus inscenací určených ...náctiletým a studentům středních škol. Tento cyklus si klade za cíl oslovovat tu nejnáročnější a zároveň nejvíce opomíjenou diváckou skupinu prostřednictvím námětů korespondujících s jejich životní situací. Kdo jsem vlastně já? Kam jdu a co chci? Od sebe, od světa... To jsou otázky, které nabídnou inscenátoři prostřednictvím slavného Joyceova Bildungsromanu. Premiéra v rámci Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů v červnu 2015.

Velkorysý provedením i tématem bude také příspěvek Mezinárodního institutu figurálního divadla do letošní sezóny a to divadelně interaktivním projektem **Labyrint světa a ráj srdce**, v režii a koncepci hostujících umělců. Protagonisty Komenského alegorické pouti světem a životem budou samy dospívající děti, kterým je tato inscenace určena. Epická vyprávění uvnitř smyslových divadelních světů, proměnlivé hranice mezi prostorem, umělcem a diváky, dětské vzrušení ze hry, objevování neznámého a radost z poznávání, to jsou hlavní témata nové inscenace. Premiéra 21. 3. 2015.

Ta zároveň pozve diváky do prostor, které jsou dnes domovem dlouhodobého projektu *Labyrint – Ráj divadla a vzdělávání*. DRAK zde nabízí různé typy výukových

programů a dílen převážně pro školní skupiny. „Dílny pracují s přímou zkušeností a zážitkem, aby dětem umožnily poznat divadelní umění ze všech stran. Vedou je k pozitivnímu vztahu k divadlu, aktivnímu diváctví i vlastní tvorbě. Chceme, aby přispěly k jejich osobnostnímu rozvoji i vědomí kulturní a sociální sounáležitosti,“ říká Dominika Špalková.

Součástí Labyrintu je také celoroční divadelní činnost dětských a mladých divadelních souborů pod názvem LAB. A pravidelně se tu konají divadelní představení, koncerty, workshopy a mezinárodní umělecké rezidence.

Navíc od října zahajuje Divadlo DRAK nový pořad nazvaný **Fenomén Drak**, ve kterém se budou tvůrci a přátelé divadla scházet, promítat záznamy ze slavných

inscenací DRAKu a zvát zajímavé hosty spjaté s historií divadla.

Kromě domácího působení pak soubor DRAKu čeká také řada zájezdů, od tuzemských (v září festival Divadlo v Plzni, ostravské Divadlo bez bariér), přes sousedy (Polsko), dále na Balkán (Lublaň, Sofie, Montana) a do světa (Španělsko, Finsko, ad.). A zájezdy čekají také dílny – chystáme se na rezidenční pobyty uměleckých řemeslníků v rámci projektu EU Culture EPKE.

Snažíme se rozvíjet pro Vás a spolu s Vámi.

Těšíme se na Vás.

Dominika Špalková
<http://www.draktheatre.cz/>

VÝCHODOČESKÉ DIVADLO PARDUBICE

SEZÓNA 2014/2015

Pardubické Východočeské divadlo úspěšně vstoupilo do jubilejní 105. divadelní sezóny, pro kterou opět připravilo velmi pestrý dramaturgický plán, v němž nechybí komedie, romantika, velké dramatické příběhy, psychologické drama, pohádka pro děti i zábavný muzikál pro celou rodinu na Kunětické hoře.

V říjnu divadlo uvedlo už dvě premiéry. V Městském divadle pobavila lehce morbidní současná komedie Anthony Neilsona **Lháři**, v níž jedna dobře myšlená lež přeroste do těch nejabsurdnějších rozměrů. Na Štědrý večer jsou ve službě dva strážníci, kteří mají za úkol sdělit postarším manželům tragickou zprávu. Jejich ohleduplný lidský přístup se však zvrtné. Namísto toho, aby řekli pravdu, se vymlouvají a jedna malá lež plodí další. Strážníci se do nich zaplétají čím dál více, což nakonec rozvíří sváteční den celého městečka. Režie se ujal v Pardubicích dobře známý Zdeněk Dušek, který zde naposledy režíroval oceňovaného *Richarda III.*

Malá scéna ve dvoře představila text Lenky Lagronové **Po pláči smích, který nastudoval člen hereckého souboru** divadla Radek Žák. Intimní hra plná nečekaného humoru, očekávaného pláče a obnažených duší v sobě ukrývá čtyři ženy, čtyři osudy, čtvero chápání světa a čtyři neobyčejné herecké příležitosti.

Prosinec nabídne divákům další dva tituly. Nejprve to v Městském divadle bude romantická komedie o soužití dvou světů **Mezi nebem a zemí** současné britské autorky Pam Valentine, kterou nazkouší režisérka Kateřina Dušková. Mladí manželé Simon a Flick se nastěhují do

venkovského domu po slavném spisovateli Jacku Cameronovi a jeho ženě Susie. A neboť peněz nemají nazbyt, je pro ně důležitější velmi nízká cena domu než pověsti o tom, že v něm straší. Duchové Jacka a Susie skutečně všechny dosavadní nájemníky vystrašili natolik, až je ze svého domu vyštvali, ale tentokrát tomu bude jinak...

Těsně před Vánocemi se v Městském divadle uskuteční premiéra Brechtova **Kavkazského křídového kruhu**. Legendu o odvaze, lásce a spravedlnosti uprostřed dějinných proměn bude režírovat domácí režisér Petr Novotný. Cizí kníže s vojáky vstoupí do města a dá zabít

Lháři, Josef Vrána, Zdeněk Rumpík,
Josef Pejchal a Petr Borovec, foto Michal Klíma

Lháři, Jan Musil, Ludmila Mecerodová a Petr Borovec,
foto Michal Klíma

guvernéra Abasvilliho. Jeho žena Natela utíká a ve válečné vřavě ztratí svého malého syna Micheila. Toho se ujme služka Gruša, utíká s ním a stane se jeho opravdovou matkou. Ale může se navždy skrývat? A jak obstojí v nejtěžších zkouškách, které ji teprve čekají?

V únoru 2015 bude následovat premiéra dramatizace světoznámého románu I. B. Singera **Kejklíř z Lublinu** v režii Mariána Pecka. Jaša Mazur je kejklíř povoláním i povahou. Hravě chodí po provaze, ale chtěl by létat. Má mnoho žen, ale chtěl by všechny. V každém z jeho domovů je mu těsno, ale žádný z nich nechce opustit. Nevěří v Boha, který je pro něho moc přísný a příliš abstraktní, ale poznatelná jsoucnost Boží mu citelně schází. Když na ni ještě citelněji narazí – nebo to alespoň tak vnímá – rozhodne se žít opačně extrémním způsobem.

Slovenský režisér Marián Pecko během svého hostování v Pardubicích současně nastuduje i úsměvný, ale také poučný biblický příběh o třech tučňácích, kteří přežijí potopu světa – **Tučňáci na arše**. Tři tučňáci jsou kamarádi, ale trochu se perou a začínají se už v jednotvárné krajině věčného ledu nudit. Když se tu objeví holubice se spěšným vzkazem od Noa, ať rychle spěchají na archu, protože se blíží potopa a s ní konec světa. Jenže na archu smí od každého druhu zvířat pouze pár a tučňáci jsou tři...

Na jaře Východočeské divadlo představí Albeeho dráždivou sondu do manželských vztahů **Kdo se bojí Virginie Woolfové**, kterou na Malé scéně ve dvoře nazkouší režisér Petr Novotný. Je pozdní večer kdesi v malém univerzitním městečku v Americe. Dva manželské páry se vrací z rektorského večírku. Martha a George pozvou mladší kolegy Nicka a Honey domů na další skleničku. Počáteční rozpaky vystřídají zvláštní partnerské hry, ponižování, urážky, ironie, ale i niterné zpovědi a zapomenuté vzpomínky. I ta nejskrýtější tajemství jsou vyřčená. Svítá a zdá se, že všechno je rozbité, ale možná opak je pravdou.

Předposlední premiérou sezóny bude Schnitzlerovo

tragikomické drama o partnerských vztazích **Duše – krajina širá** v režii Radovana Lipuse, který bude s pardubickým souborem spolupracovat poprvé. Hlavní hrdina hry Bedřich Hofreiter je na první pohled úspěšný podnikatel, který žije v hojnosti a spořádaném manželství plném tolerance. Co se ovšem skrývá pod povrchem? Má on či jeho žena nějaké skryté a nesplněné touhy? A není ona zmíněná stabilita a spořádanost spíše stereotypem, který „je třeba“ narušit náhlými vzruchy?

Poslední premiéra se již tradičně uskuteční na vyhlídce hradu Kunětická hora, kde divadlo tentokrát uvede českou hudební parodii westernů **Limonádový Joe** v režii Milana Schejbala. Limonádový Joe má přesnou mušku, zářivý úsměv a krásný hlas tenora. Popíjí jen Kolačku, alkoholu se nedotkne. Bojuje proti padouchům a hájí nový spravedlivý svět, kde čestnost a pravda vyhrává. Joe jde cílevědomě za svými předsevzetími a svou láskou, krásnou Winnifred. Do cesty mu však vstupují postavy jako temná Tornádo Lou, Doug Badman, Horác – Hogofogo a řada dalších.

Východočeské divadlo bude i ve stávající sezóně pokračovat v cyklu **INprojekty** (Malé inscenační projekty světových novinek), jenž představuje současné dramatické texty, které se přímo dotýkají aktuálních problémů světa, v němž žijeme. Nabízené inscenace se blíží plnohodnotnému inscenačnímu tvaru s jediným rozdílem, že herci hrají situace v prostoru s textem v ruce. Na počátku sezóny divadlo již uvedlo dva tituly – Jelinekové experimentální text *Poutník* a novinku z West Endu Maude, *Lionel a prst Jacksona Pollocka*.

Od 26. ledna do 2. února 2015 bude Východočeské divadlo hostit jubilejní již XV. ročník **GRAND Festivalu smíchu** – soutěžní přehlídky komedií, které vznikly v předešlém roce v českých a moravských profesionálních divadlech.

Radek Smetana, PR manažer VČD
<http://www.vcd.cz/>

Po pláči smích,
Petra Janečková a Dagmar Novotná, foto Jan Faulkner

VÝCHODOČEŠÍ NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

DĚTSKÁ SCÉNA SVITAVY 2014

43. celostátní přehlídka dětského divadla se konala ve dnech 13.-19. června a Fabrika, divadlo Trám i další prostory jsou pro ni výborným zázemím, stejně jako všichni lidé, kteří se na její organizaci podílejí. Z našich dvou krajských přehlídek (Loutkářská a dětská divadelní přehlídka v Hradci Králové a Svitavský dýchánek) byly do hlavního programu zařazeny dvě inscenace.

Z Hradce postoupil **Dramatický soubor ZŠ Železnická, Jičín** s inscenací předlohy Františka Nepila *O sedmi dnech* a vedl si i ve Svitavách úspěšně. Hovořilo se o tom, že se jim podařilo poměrně banální a obecnou předlohu povýšit a konkretizovat. Cituji ze svého článku v Deníku Dětské scény („shrabovala“ jsem interní i veřejnou diskusi lektorů): ... „Inscenace má přesný řád a je perfektně zorganizovaná, reakce jsou nacvičené, přitom ale zůstává prostor pro rozvoj a podporu individuálních schopností dětí, pro zobrazení jednotlivých charakterů. Z toho patrně režiséři inscenace (Richard Koníř a Pavel Horák) vyšli a vedou děti k detailnímu pozorování, reakcím a jednání. A je nesporné, že jsou děti ve věci a že je to baví. A byly ve věci, už když se v úvodu rozhrnula opona. Lépe se jim vydařilo dopolední představení, v odpoledním už se trochu projevila únava. Diskutovali jsme o tom, jak děti mohou chápat politické téma. Ale tady se jednalo o přirozenou dětskou reflexi dospělého světa a podobně to může fungovat i mezi dětmi ve škole či jiné skupině, takže

DS ZŠ Železnická Jičín

tomu „Kocourkovu“ rozumějí. Poněkud mimo ně nám ale přišly některé aktualizace, týkající se například Evropské unie, které přece jen míří výhradně do světa dospělých (...).“

A ještě obecnou poznámku k zmíněné rozdílné úrovni dopoledního a odpoledního představení: je velmi dobře, že na téhle přehlídce navštěvují lektorů obě představení jedné inscenace, protože pak mohou objektivněji posoudit její hodnoty i problémy.

Ze Svitavského dýchánku byl nominován soubor **Naopak, Dramatická školička Svitavy** (vedoucí Jana

Mandlová), který se v inscenaci *PFÚ* nechal inspirovat Milneho *Medvídkem Pú* - a opět cituji: „...a hrají jeho příběhy za využití plyšových a látkových hraček. Hrají trochu ledabyle, ale to je zřejmě záměrem, a součástí je také komunikace dětí mezi sebou, když si vzájemně zadávají úkoly, kdo koho bude hrát, a občas se o postavy přetahují. A zvolenou poetiku, jistou naivitu a nadhled, mají evidentně rády a je jim blízká. Takže se prolínají dvě roviny: příběhy z knížky a vzájemné vztahy herců. Občas se tak ztrácíme v tom, zda v určitém okamžiku hraje herec za sebe nebo za postavu nebo kdo koho právě hraje. Tato poetika je poměrně křehká, a proto mohou nastat v jednotlivých představeních větší rozdíly, než bývá obvyklé. (...) Chvilími jsme si kladli otázku, o čem nám chtějí hrát především, a závěrečná písnička nám potvrdila, že chtějí hrát o tom, že i když jsou jednotlivci odlišní a třeba i divní, mají se mít rádi“.

Soubor **Málo, Dramatická školička Svitavy** pak vystoupil v doplňkovém programu s dopracovanou inscenací *Haló, Jácíčku*, s níž byl v loňském roce zařazen v programu hlavním. V doplňkovém programu se objevily také další východočeské stopy: například **Divadlo Drak** s *Posledním trikem* Georgese Méliése, koncert **Ošklivých sester** (Karel Šefrna a Jindra Pevný), *Pohyblivé obrázky* Hanky Voříškové a manželů Vedralových...

Prostě ve Svitavách bylo příjemně jako vždycky.

Alena Exnarová

Dramatická školička Svitavy

63. LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM

Probíhala od 30. června (pro seminariisty od 29. června) do 5. července 2014 a její program byl nabitý, takže kdo chtěl stihnout všechno, nemuselo se mu to vždycky podařit. Ale podle mého názoru je lepší varianta, když je z čeho vybírat, než kdyby bylo zbytečně mnoho volného času. Pocek v hospůdkách stejně všichni stíhali, pokud chtěli. A většínou chtěli, protože to prostě k přehlídkám patří.

A teď k Východočechům. Hned první den se představilo **Mikrle ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** s oběma částmi *Kráska ve dřevě spící*. Hovořilo se o některých věcech podobně jako na krajské přehlídce (například o pouhém dovyprávění první části pro děti), ale byla mimo jiné oceňována odvaha pouštět se do ambiciózních projektů. Využívám k citaci závěry obou (pochopitelně podrobných) recenzí z přehlídkového zpravodaje (kdo by si je chtěl přečíst celé, není problém najít je na webu LCH):

„Zatímco prvá část má přesnou temporytmickou kompozici a je ukázkou loutkohereckého umu, který může souboru závidět většina našich kamenných loutkových divadel, druhá část, nahrazující nezdůvodněně loutkové postavy rozehráváním šuflátke a dvířek přiborníku či tělesností představitelky lidojedky, působí značně neurovnaně, nevystavěně, těžkopádně.“

Přes všechny možné námitky (nejmň k druhé části) nezbyvá, než zvolat: konečně zas někdo, kdo nepovažuje pohádku za blábol, s nímž si lze dělat, co koho napadne, jen aby byla legrace! Jde o úctyhodný a v lecčems velmi zdařilý pokus.“

Luděk Richter

„Závěrem musím říci, že jde o silný divácký zážitek určený dospělému divákovi, lépe se pobaví člověk poučený. Jako dětský divák

Bažantova loutkářská družina
DS J. J. Kolára při TJ Sokol Poniklá,
foto Ivo Mičkal

bych asi byl neuspokojen nedokončenou první částí. Je otázkou, zda pro děti nedoplnit jednoduchou verzi Šípkovky a druhou část zahájit slovy: Ale mohlo to být i jinak... Jenže to už bych režíroval a to se nemá.“

František Kaska

Soubor **Děvčátko a slečny, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** pak předvedl úspěšně své *Kázání děvčátkům a slečnám* v kryptě Muzea barokních soch, a tady si dovolím ocitovat kousek z recenze Zuzky Vojtíškové: „Je nutné přiznat Děvčátku a slečnám, že výborně pracují s volbou prostoru, kde svá představení hrají, a tyto prostory (zde krypta Muzea barokních soch) se jim pak náležitě odměňují. I díky nim se daří budovat výraznou atmosféru, umocněnou hrou na gambu, v níž se pak dobře vyjímá

čistota zvolených inscenačních prostředků.“ Porota letošní přehlídky (Luděk Richter, Zuzka Vojtíšková, Martina Hartmannová, Tomáš Jarokovský, Kamil Bělohávek) cenami příliš nehýřila – udělila jich pouze sedm, a o to víc je jistě potěšitelné, že jedna putovala právě do Jaroměře souborům **Mikrle** a **Děvčátko a slečny** za odvahu k experimentování, projevenou v inscenacích *Kráska ve dřevě spící* a *Kázání děvčátkům a slečnám*.

Dalším souborem, který postoupil z královéhradecké přehlídky, byl **Q10 Studia Divadla Drak** s inscenací *O velikém draku*. Tady se hovořilo o některých problémech v základní stavbě inscenace a o tom, že nám nenabídnou zřetelný inscenační klíč a věnují se podružným motivům.

Z chrudimské krajské přehlídky byl letos nominován soubor **Stemil, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové**, který byl loni s inscenací *Ubu. Ubu? Ubu!* doporučen z hradecké přehlídky, ale nebyl zařazen. Bohužel příliš neuspěl a hovořilo se o tom, že všechno zůstalo víceméně ve slovní rovině, bylo to nevýrazné a tolik potřebná groteska a bizarnost chyběla. Vystoupení **Aničky Polehňové** s etudou *Kobra* pak bylo hodnoceno jako milá anekdotka, která pobaví. Z této přehlídky pak na LCH postoupil i soubor **Alojsky, ZUŠ**

Céčko Svitavy s absurdní anekdotou *Vědci*, foto Ivo Mičkal

P. Ebena Žamberk se starým čínským příběhem o jedné cestě otce, syna, dcerky Lin a jejich oslíka uvedeným pod názvem *Náš drahý oslík*. Bylo oceňováno zvládnutí cesty, a také animace malých loutček, i když se někdy ztrácely za horizontem. A tento soubor obdržel cenu za umění pozastavit čas, projevené v této inscenaci.

Z Turnovského drahokamu se letos na LCH dostali sami severočeši. Ale nemohu nepodotknout, že **Bažantova loutkářská družina DS J.J.Kolára** při TJ Sokol Poniklá opět uspěla s meotarovou inscenací *Morfium*, obdržela za ni cenu a také nominaci na JH. A ještě se sluší dodat, že dalšími nominovanými byl **Ramus Plzeň** s inscenací *Škoda času* a **Tyan Plzeň** s inscenací *O Dolfičkovi a Vlastě*.

A pokud jde o východočeské stopy (nejsem si jistá, jestli si pamatuji všechny), tak v inspirativním programu vystoupilo **Céčko Svitavy** s absurdní anekdotou *Vědci*, **Divadlo Drak** s *Posledním trikem* *Georgese Méliése*, Hanka Voříšková vedla seminář H – výtvarné divadlo – hlína a také instalovala své *Světlušky*.

A pokud jde o celkovou úroveň letošní LCH, tak ji pozitivně hodnotil a pochválil i přísný Luděk Richter. Ludkovo podrobné hodnocení si zájemci mohou přečíst v časopise *Loutkář* 6/2014 na stranách 34 až 45 a festivalové zpravodaje jsou k dispozici na www.chbeseda.cz/zpravodaj.

Alena Exnarová

CENU FESTIVALU JIRÁSKŮV HRONOV ZÍSKÁVÁ CÉČKO SVITAVY

V sobotu 2. srpna roku 2014 v 15:00 hodin ve městě Hronov na schodech Jiráskova divadla byl slavnostně zahájen největší festival

Předávání ceny FV JH souboru Céčko Svitavy, foto Ivo Mičkal

amatérského divadla na světě, festival zvaný Jiráskův Hronov. Stalo se tak již po osmdesáté čtvrté! Ale přece jenom něco bylo na tomto slovutném a úctyhodném festivalu všech amatérských divadelníků letos úplně poprvé. Úplně poprvé byla udělena Cena Jiráskova Hronova za přínos českému amatérskému divadlu. Je to cena, která se uděluje pro vybraný divadelní soubor jako výraz ocenění dlouholeté kontinuální umělecké i organizační činnosti, která je přínosem pro rozvoj oboru. Oslovené kulturní, divadelní instituce a spolky rozhodly, že jako úplně první divadelní soubor v historii, který si tuto cenu zaslouží, je Céčko Svitavy! Mezi všemi úžasnými ochotnickými soubory v baště českého amatérského činoherního divadla je slaven loutkářský soubor Céčko ze Svitav!

Pan profesor Jan Císař (autorita amatérského divadla z největších) napsal: „Skutečnost, že tuto cenu letos poprvé dostal svitavský soubor „C“, je pro mě výrazem čehosi, co bych nazval dějinnou spravedlností. Pro mě osobně je Céčko nesmírně důležité... Neměl jsem důvěru v kvalitu amatérského divadla, ale setkání s Céčkem bylo pro mě v tomto směru přesvědčivým důkazem... Dějiny českého amatérského divadla se bez Céčka napsat nedaly.“

A tak onu srpnovou sobotu stojíme na slavných schodech Jiráskova

divadla ve městě Jiráskův Hronov na festivalu Jiráskův Hronov. A jsme slaveni obcí českých divadelních ochotníků. A ta největší sláva ze všech patří Karlu Šefrnovi. Budiž těsáno do kamene, že on se zasloužil o Céčko Svitavy! O soubor, který je na světě již čtyřicet čtyři let. Céčko, kterým prošla za ta léta možná stovka lidí. Divadlo, které projelo svět – od Ruska po Maroko. Loutkářský soubor, který na Loutkářské Chrudimi hrál sedmadvacetkrát a posbíral zde třicet šest cen. Céčko, které jako úplně první získalo v roce 1997 cenu Erik (tu dostává nejlepší loutková inscenace, lhostejno je-li amatér, či profesionál) za *Bystroušku lišku*. Karel Šefrna byl úplně první, kdo v roce 2001 obdržel z rukou tehdejšího ministra kultury Pavla Dostála Cenu Ministerstva kultury České republiky za divadelní a slovesné aktivity!

A tak stojíme na schodech a pere do nás slunce a dostáváme cenu, která taky patří našemu městu Svitavy.

Petr Mohr

P.S.

Loutkář a velký divadelní odborník Luděk Richter napsal: „Céčko je pro mě především vyjádřením určitého životního postoje, vztahu k životu. Je pro mě divadelním výrazem lidství.“

FEMAD PODĚBRADY

Letošní festival s podtitulem „salón odmítnutých“ se konal 11.-14. září 2014 a byla zde tradičně příjemná atmosféra. Setkávají se zde obvykle soubory, které zůstaly před branami Jiráskova Hronova, ale letos prý byl problém program naplnit, protože v uvedeném termínu některé soubory z různých důvodů nemohly a tak došlo i na některé, které zůstaly už před branami Volyň. Nemohl mimo jiné východočeský soubor **Triarius Česká Třebová** s *Kočárem do Vídně*, protože Karel Pešek (jeden z herců) byl v rámci programu Erasmus v zahraničí. Zaskočil **pardubický Exil** s *Maryšou*, která se rozhodně neztratila a diskuse o ní byla nesporně zajímavá. Ale v konečném hlasování o nejlepší inscenaci a herecké výkony zůstala po dohodě mimo, protože **Exil** se zúčastnil také se *Zdravotní vycházkou*. Připomenu, že cenu za nejlepší inscenaci a herecké výkony udělují hlasováním delegáti z účinkujících souborů. Dále je udělována cena novinářské poroty, cena divácké poroty a cena diskusních klubů.

Zdravotní vycházku jsem viděla podruhé a v Poděbradech se tak úplně nepovedla. Poněkud se vlekla

(prý ji hráli o deset minut déle než obvykle) a některé významy nebyly sděleny zcela zřetelně. Uvažovalo se mimo jiné o tom, nakolik za některé nejasnosti a stereotypy může samotná předloha. Přesto bylo v diskusi oceňováno interpretované téma psychicky nemocné ženy a také herecké výkony, a to posléze u Kateřiny Prouzové vyústilo v cenu za nejlepší ženský herecký výkon festivalu.

Tolik o Východočesích. Ještě se sluší napsat, že o cenu za nejlepší inscenaci musel nastat v druhém kole takzvaný „rozstřel“ a získal ji **Slovanský Tyátr Olomouc** za inscenaci *O*EO a U*IE* a hned za ním skončil **DK Jirásek Česká Lípa** s inscenací *Jak se Vám líbí Jak se Vám líbí*, která byla podařeným remakem slavné inscenace z 80. let minulého století. Cenu za nejlepší mužský herecký výkon si odnesl Jiří Gottlieber z tohoto souboru. Soubor z České lípy zvítězil také u divácké poroty. Novinářská porota ocenila inscenaci Slovanského Tyátru Olomouc a také diskusní kluby tomuto souboru udělily cenu za inspirativní koncepci inscenace.

Program byl nabitý a doplněný o zajímavé doplňkové akce, například o Noc technických inspirací, v níž jsme si mohli prohlédnout zajímavé vychytávky pro divadelní techniku, divadelní líčení a taky si zasoutěžit.

I přesto, že se tato technická noc protáhla hodně přes půlnoc (a jiné koneckonců taky, pro někoho až do ranních hodin), zvládlo se i zpívání. A musím prasknout, že ani Východočeši se neztratili, protože intenzivně o to pečovali divadelníci z třebechovického souboru.

Festivalové zpravodaje jsou k dispozici na www.femad.cz a na www.amaterskascena.cz.

Alena Exnarová

FEMAD, FESTIVAL, KTERÝ MÁ SMYSL

V momentě, kdy se část souboru Divadla Exil přihlásila na režiséřský seminář Petra Kracika, netušila, že se Exil objeví na i na programu Festivalu mladého amatérského divadla a to hned dvakrát (*Zdravotní vycházka*, *Maryša*). Poděbradský pobyt byl o to náročnější. Pořadatelé totiž neuznávají odpočinek účastníků. Program se rozjíždí s prvním dopoledním představením a končí po půlnoci. A proč pak jít spát, když si všichni máme tolik toho říct. Co je tedy nejsilnější stránkou FEMADU? Jednoznačně atmosféra. Organizátoři svou přehlídku neberou smrtelně vážně. Mají nadhled a smysl pro humor, který je jasně zapsán i v podtitulu akce: „Salón odmítnutých“. Letošní dramaturgie navíc nabídla skutečně rozmanitost. Co inscenace, to jiný žánr.

Režisér Petr Kracik své semináristy nutí přemýšlet a pojmenovávat věci pravým jménem. Své názory jim nepodsouvá a respektuje jejich. A hlavně v každé inscenaci hledá hlavně to, co se povedlo. Nehledá jenom odpověď na to, co se nepovedlo, ale hlavně proč a jestli by to nešlo udělat jinak. Je to způsob diskuse pro režiséry přínosný.

Poněkud rozčarovaní jsme letos byli besedami v kruhu. Ještě loni se dbalo na jasnou strukturu celé hodiny, kdy je část času rovnoměrně vyměřená všem složkám inscenace: dramaturgii, režii, hereckým výko-

Maryša, foto Ivo Mičkal

nům, scéně, kostýmům atd. Letos se tomu nechal spíše volný průběh. Tím pádem se na některých tématech uvízlo a k některým se naopak vůbec nedostalo. V každém případě FEMAD patří mezi živé festivaly, kde se nevyplatí jenom přijet, odehrát a odjet. Pokud tak učiníte, netušíte, o co všechno jste přišli. A že to letos stálo za to! Děkujeme a zdravíme do Poděbrad.

Kateřina Prouzová

KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM VYSOKÉ NAD JIZEROU 11. – 18. 10. 2014

Z MEZIMĚSTÍ DO VYSOKÉHO

Tak jsme se zase po čase dostali do Vysokého. Od nominace na jaře v Miletíně jsme se těšili, hlavně na tu atmosféru - už když jsem byl malý a moji rodiče se v noci vraceli z různých divadel, tak jejich návrat z Vysokého byl nějaký jiný, takový lepší. Já tehdy pochopitelně hlavně viděl dárky a ceny, které soubor vždy přivezl a táta, šéf souboru, je měl vždy na chvíli doma na stole. V paměti mi nejvíce utkvěl krásný asi třiceticentimetrový Krakonoš, který dodnes stojí na čestném místě v naší divadelní šatně. Když jsem povyrostl, začal jsem souboru šéfovat sám a dostal jsem ve Vysokém obdobného Krakonoše také. A tak se mi ty dětské vzpomínky vrátily, duch Vysokého byl zpět a já pochopil, proč tam naši tak rádi jezdili. Nešlo jim, stejně jako nám dnes, o nějaké stupně vítězů, ale o účast v perfektním prostředí, jaké tamější národní přehlídka má.

Naše *Peklo v hotelu Westminster* jsme hráli v sobotu, většina z nás tam ale byla už od pátku, abychom nasákli místní čerstvý divadelní vzduch

(a také vzduch místního bowlingu). Bohužel byla mužská část souboru zklamána hned na počátku, protože jsme nedostali krásnou hostesku jako minule (zdravíme Moniku), ale hostesa (zdravíme Karla). Dodnes jsme nepochopili naše ženské, proč z toho mají radost! My chlapi uznáváme, že se nás Karel ujal se vši parádou a byl nám kdykoliv k ruce, jakož i ostatní pořadatelé a technika divadla. Vysoké organizátory bych dal za příklad všem, kdo se okolo amatérských divadel kdekoli v republice motají.

Ajak jsme dopadli? Já myslím, že dobře: v divadle i na bowlingu. Plný sál se evidentně bavil, snad i více, než jsme čekali. Mnohá přerušení představení bouřlivým smíchem a potleskem byla pro nás největší odměnou a hnacím motorem. Porota sice trochu pokritizovala seřazení temporytmu, ale s celkovým hodnocením můžeme být spokojeni. Jedinou černou kaňkou na celém našem pobytu bylo vyjádření tzv. „půdičkářů“, kteří nekritizovali herecký výkon, ale vzhled herců. Jako soubor jsme se shodli, že to bylo vyjádření až urážlivé, které se dotklo nejen kritizované osoby, ale celého souboru. Už jsme to ale hodili za hlavu, byť si o „půdičkářích“ myslíme své. A co na

konec? - Kostel u divadla: jsme tu už po deváté a tak víme, že tradice je tradice. Samozřejmě jsme ho třikrát oběhli, přece nebudeme riskovat, že bychom se už do Vysokého nepodívali...

Jan Kašpar,
principál DS J. K. Tyl Meziměstí
www.divadlo-mezimesti.cz

Recenze: Ray Cooney *Peklo v hotelu Westminster,* DS J. K. Tyl Meziměstí

Říká se, že čím víc se člověk umí smát, tím víc si prodlužuje život, proto dobrých komedií není nikdy dost. Ray Cooney patří ke generaci rozhněvaných mužů, jako byl Osborne, Wesker, Pinter apod., kteří přinášeli intelektuální a sociální témata a tíhli k absurditě. Cooney ovšem pracoval jiným způsobem a s jiným záměrem. Proto také svým usilováním patřil k autorům, jako byl Freeman či Churchill, kteří ovládli dokonale zákonitosti komediálního žánru. A možná i proto je tak dobrý, že byl herec a tak psal svým kolegům dokonalé role.

Půdorys hry připomíná zákonitosti frašky nebo situační komedie, kde se hraje o život tím, že člověk

Peklo v hotelu Westminster, DS J. K. Tyl Meziměstí, foto Ivo Mičkal

vybočí z ustáleného rituálu života ne, samozřejmě, ve smyslu velkých tragédií. Mezní situace jsou vršeny překvapivě nad sebe, postavy jsou zaskakovány stále novou situací a když ji vyřeší, přichází nečekaně nová. Na jeviště přicházejí postavy, které tam neměly být, dochází k setkání těch, kteří se setkat neměli. A to všechno v prudkém temporytmu a konverzačním tónu v bystré komediální nadsázce. Zkušená režisérka buduje představení přehledně, s citem pro žánr. Je evidentní, že se jí se souborem podařilo vytvořit divácky velmi úspěšnou inscenaci.

Dominantním výkonem je postava tajemníka Pigdena v podání Aleše Kučery, který nejpřesněji řeší situace s komediální nadsázkou, ale zároveň dohrává drobné situace, pocituje jisté uspokojení, že se situace vyřešila, ale v okamžiku nastává situace ještě komplikovanější, již musí s velkým komediálním úsilím znovu řešit. Tam, kde soubor pracuje těmito prostředky, také dosahuje největšího komediálního účinku. Možná, že by některým členům souboru slušela menší vnější charakteristika postav, která z výkonů trochu trčí a neumožňuje tolik svobodné, přirozené a aktivní jednání. Nicméně jsme byli svědky dobře řešené a zábavné inscenace, která patří rozhodně k tomu dobrému, co lze v tomto žánru na amatérském jevišti vidět.

Prof. František Laurin

Větrník: Rozhovor s režisérkou DS J. K. Tyl Meziměstí, Irenou Kozákovou

Letošní přehlídka je ve znamení pekelném, žádná nebeská znamení... Proč zrovna peklo? Kde jste ho našli?

Jako obvykle, na internetu. Je to strašně jednoduché, co se dnes nenajde na internetu...

Jak dlouho jste inscenaci připravovali?

Zkoušeli jsme necelý rok. Jako obvykle vždy od ledna do listopadu,

protože v listopadu je u nás přehlídka a k té směřujeme premiéru.

S kolikátou reprízou jste přijeli do Vysokého?

Těhle otázky jsem se trochu bála, protože já to prostě nevím (smích). Ale máme statističku, která hlídá počty představení, tak se jí musím nejprve zeptat, no asi je to devatenáctá repríza.

A víte alespoň, kolikrát už jste byli ve Vysokém?

I na to je složitější odpověď, protože sem jezdili už moji rodiče se starou partou a já si nepamatuju, kolik těch korálků mají navléknutých - já byla ještě malá holka. S tímto novým souborem jsme tady potřetí.

Já jsem se připravil a řeknu vám, že celkem s dneškem je to devátá návštěva Vysokého. Ale stejně bude možná lépe to zkontrolovat....

PeHe

Scénograf hodnotil i barvu rtěnky

Peklo v hotelu Westminster nám v sobotu zahrál divadelní soubor J. K. Tyl z Meziměstí hned dvakrát. Odborná porota se věnovala večernímu představení, které bylo divácky velmi úspěšné, což se projevilo i na rozborovém semináři. Máša Caltová pochválila obrovské herecké nasazení s poznámkou, že začátek mohl být ve větší pohodě a pak by se tempo mělo zrychlovat. Kolem temporytmu se točilo téměř vše, co na malém sále zaznělo. Martin Vokoun tempo večerního představení označil za zdařilé, ale bylo by třeba doladit ještě rytmus, který se občas ztrácel. Upozornil také na to, že herci nereagovali na smích diváků a hráli dál, takže některé věty zcela zanikaly. Podle Lenky Lázňovské měly být více zřetelné typy postav, aby bylo jasnější, proč ten a ten člověk jedná tak, jak jedná, scénograf Petr Kolínský navrhl, že se mohlo více pracovat s barevným rozdělením prostoru, aby se jednotlivé pokoje od sebe liši-

ly, jinak prý byla „šestidveřová“ scéna vyřešena dobře. A protože chybělo mnoho, všiml si i takového detailu, jako je barva rtěnky – u jedné postavy by měla být výraznější, i negligé mělo být červenější...

Režisérka inscenace Irena Kozáková s úsměvem reagovala na všechny připomínky. Nevýraznou barvu negligé vysvětlila tím, že se ho už dvakrát pokoušeli obarvit načerveno, při praní se však obarvilo vše ostatní a negligé zůstalo v původní růžové. Na připomínku Rudolfa Felzmanna, že hlavní představitelé mají velká břicha a diváci se smějí jen tomu, zareagovala režisérka tím, že dohromady mají v souboru i s techniky asi sedmáct lidí, a proto je těžké vybrat dva štíhlé třicátníky...

(podle Větrníku upravil –ag–)

KEVIN S DEBILEM TO DOKÁZALI...

Tak jsme se po pěti letech zase podívali do Vysokého. Moc jsme se těšili a nebyli vůbec zklamaní. Všechno při starém, skvělá atmosféra, výborné publikum, ochotní a všehoschopní pořadatelé (a technici), spousta lidí nakažených divadlem. A zajímavý doprovodný program... **DOVEDA** už o sobě kdesi prozradil, že je trochu líný. Moc nereprizujeme a dát celostátní přehlídku jen tak spatra se nám nechtělo. S termíny nám trochu zamíchaly dovolené a z velkého organizačního mumraje vyšlo nakonec představení v neděli odpoledne a ve chvíli, kdy už nás měl vítat Krakonoš. Trochu hektické, ve Vysokém jsme způsobili nerovnováhu v harmonogramu, ale představení prima (díky Martine, díky novopačtí). Rychlý přesun do hor, stíháme večerní představení, domluvu s technikou a dokonce i postavit scénu. Ráno hrajeme už v 9 hod a pak večer v 19,30. Vše připraveno, soubor ubytován, na ráno jsme domluveni, tak rychle doprovodný program: kdo znáte dění ve Vysokém, jistě víte o společen-

D I V A D E L N Í

DS Doveda, *Peklo s.r.o.*, foto Ivo Mičkal

ských večerech v hasičovně, soubory tam po vystoupení mívají jakousi „afterpárty“. DOVEDA, když někam vyrazí, většinou mívá i „beforepárty“. Logicky potom býváme ráno jaksi „vycmrndlí“ a režisérka z toho bývá nešťastná. Zkoušela nám to několikrát rozmluvit, dokonce nechávala jednotlivé herce hlídat, vše marné. Letos na to konečně přišla: ráno nám zkusila mozek od odumřelých buněk očistit pomocí speciálních her, jejichž cílem bylo probudit nervovou soustavu, zbystřit pozornost a nabudit před výkonem. Jedna hra se jmenuje „Kevin“, druhá „Na debila“, dobré jsou i „Pružinky“. Jsou doprovázeny velice specifickými zvukovými projevy. Celé rozespálé divadlo se přišlo podívat, když jsme je po ránu na jevišti provozovali. Porota nás druhý den chválila, že z nás byla cítit energie a chuť hrát. Tak takhle se na nás musí, Markéto!! Kevin se debilem to dokázali!!!

A Máša Caltová, členka poroty, o nás ve Větrníku č. 5 (14. 10. 2014) napsala: „Soubor Doveda ze Sloupnice uvádí svoji inscenaci *Peklo s.r.o.* jako text uznávaného autora Miloše Kratochvíla. Ten se specializuje především na literaturu a hry pro děti. Synonymem pro jeho tvorbu je fantazie, hravost a absurd-

ní humor. *Taneček přes dvě pekla* vznikl pro televizi v roce 1982 a text uvedly i amatérské soubory. Přesto, že je Kratochvíl autor ověřený mnoha cenami (jedna i zahraniční), soubor Doveda (jako kolektivní spolutvůrce) nepřistupoval k tomuto textu s posvátnou úctou. Přesněji řečeno, nenechal v pohádce, kterou přejmenoval na *Peklo s.r.o.*, kámen na kameni. Ve všech směrech ale proměnil text k jeho prospěchu.

Hlavní hrdina Jan se nedostává do Pekla proto, že dívky odmítá, ale proto, že jim nemilosrdně láme srdce. Také vývoj jeho vztahu k čertici Evchoozy je logičtější. Posílen je slovní i situační humor. Taneční a hudební čísla logicky vyplývají z děje. Je ale nutné konstatovat, že i v této textové verzi plastičtěji vychází prostředí Pekla II. kategorie, protože postavy čertů jsou typově propracovanější než postavy čertic. Humor Pekla I. kategorie je postaven spíše na implantaci moderní techniky do dějové linie.

Scénář *Pekla s.r.o.* umělecky umocňuje jevištní ztvárnění v režii Markéty Světlíkové. Vytvořila dynamickou inscenaci, ve které se organicky prolínají zpěvní a taneční party se scénami dramatickými. Vše ztvárněno herci s temperamentem, chutí a hravostí.

Představitelé čertů plně využijí plastické kresby k plnokrevným hereckým výkonům; představitelky čertic zživotňují lineárnější kresbu s temperamentem a espretem. Ústřední dvojici tvoří charismatický pár manželů Bednářových, kteří ztvárňují i na scéně milenecký pár Evchoozy a Jendy. Vývoj jejich vztahu je logičtější v první polovině. V té druhé by bylo asi ku prospěchu věci, kdyby se Jan spíše než o sebe bál o Evchoozu, nebyl vláčen dějem, ale - probuzen - stal se jeho spolutvůrcem. Ale to už je i otázka do tvoření textu. Soubor Doveda na to má. Ve všech směrech prokázal, že je tvůrčím kolektivem.“

Ve Větrníku vyšel i tento rozhovor s Markétou Světlíkovou, naší režisérkou:

Jak vás napadlo udělat eseróčko z Pekla?

Když jsme si tu pohádku přečetli, tak jsme zjistili, že je krutě zastaralá, a hledali jsme způsob, jak ji zmodernizovat a aktualizovat. No a to s.r.o. z toho prostě vyšlo.

Kdo do změn v textu nejvíce mluvil?

Skutečně jsme text upravovali společně, a to tak, že nejprve byl opravdu nápad, jeden z nás seděl u počítače, dopsal větu, druhý, třetí škrtal, čtvrtý napsal jinou, ale opravdu to bylo společné dílo.

A písničky jsou také vaše?

Ty jsou z původní pohádky. V podstatě i s tou pietou byly dodrženy. Po této stránce je vše přesně tak, jak to bylo. Trochu text je někde změněný.

Jak se vám to pak hrálo? Herci proti změněnému textu neprotestovali?

Oni nebyli vlastně vůbec omezováni ve svých připomínkách. Každý z nich si mohl říci své. Pokud jim něco vadilo, tak improvizovali, v jistých mantinelech tedy, ale mohli si říci, co chtějí.

PŘELET NAD LOUTKÁŘSKÝM HNÍZDEM

Přehlídka, která představuje zajímavé inscenace uplynulé sezóny profesionálních divadel, nezávislých skupin i amatérských souborů proběhla v Praze ve dnech 31. 10. – 2. 11. 2014 už po čtyřicetáté. Pořádá ji Sdružení pro vydávání časopisu Loutkář ve spolupráci s Českým střediskem UNIMA a také letos se neobešla bez východočeských stop. Představil se zde soubor **Děvčátka a slečny, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** se svým *Kázáním děvčátkům a slečnám* a soudě podle potlesku diváků, bylo jeho vystoupení úspěšné. (Poznámka k obecnstvu: tvoří je jak loutkáři, tak běžné pražské publikum.)

Přehlídku zahájilo v pátek večer **Divadlo Drak** s již proslavenou inscenací *Poslední trik Georgese Méliése*, která byla pochopitelně odměněna velkým potleskem. Ještě předtím ale proběhlo druhé pokračování semináře na téma „České loutkové divadlo – tradice, legenda a skutečnost“, kde kromě příspěvků zahraničních hostů představili své současné projekty také doktorandi KALD DAMU, mimo jiné i Johanka

Vaňousová. A jak při uvedení jejího vystoupení řekla Nina Malíková, šlo o nejvytíženějšího účastníka přehlídky. Protože pak Johanka hrála nejen v Méliésovi, ale také v představení inscenace **Studia DAMÚZA** *Z tajného deníku Smolíčka Pé*, kterou mohli vidět i účastníci LCH.

V závěru přehlídky bývá vždy předána putovní cena Erik, která je udělena na základě ankety, v níž hlasují oslovení odborníci a loutkáři. Není cenou Přeletu, ale oceněním za uplynulou divadelní sezónu. Letos ji získalo **Divadlo Drak** za inscenaci *Poslední trik Georgese Méliése*. (Na druhém místě se umístilo **Naivní divadlo Liberec** s inscenací *O beránkovi, který spadl z nebe* – i ta byla k vidění v inspirativním programu LCH). A ještě perlička: přehlídky se zúčastnila také **Bažantova loutkářská družina z Poniklé**, tedy Tomáš Hájek, se svou třetí meotarovou inscenací *Morfium*. Když pak vyzval diváky, jestli se chtějí podívat na využití scénické prostředky, bylo kolem něj okamžitě narváno.

Zájemce o podrobnější hodnocení přehlídky odkazují na reflexi Michala Zahálky v časopise Loutkář č.6/2014. A leccos o loutkovém divadle se dozvíte i na www.loutkar.eu.

Alena Exnarová

P.S. Pokud jde o *Méliése*, tak bych jen chtěla připomenout, že inscenaci neminuly ani Ceny Divadelních novin: v nově zavedené kategorii Loutkové a výtvarné divadlo obdržel cenu režisér Jirka Havelka spolu s autorem výpravy Markem Zákosťteckým a cenu za herecký výkon sezóny bez ohledu na žánry získal představitel titulní postavy Dušan Hřebíček.

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA JEDNOAKTOVEK HOLICE 2014

V každém sudém roce se od roku 1998 koná v Holicích Národní přehlídka jednoaktových her (Memoriál Ladislava Lhoty). Vyhlašovatelem je Svaz českých divadelních ochotníků, organizaci pak zajišťuje Kulturní dům města Holíc. Ta letošní se uskutečnila 7. – 9. listopadu 2014. Po dvanácti letech se muselo začínat již v pátek, protože na program bylo 11 představení. Na účastníky a porotu (ta pracovala ve složení Rudolf Felzmann, Máša Caltová a Ladislav Vrchovský, tajemnicí byla Hana Šiková) čekala tedy pěkná porce inscenací. A dodejme, že řada z nich trvala i padesát minut.

Ve čtyřech programových blocích se postupně představily soubory z Velké Bystřice, Děčína, Havířova, Postoloprta, Holíc, Hodonína, Rumburku, Ostravy, Karlových Varů, Prahy a Teplic. Do Holíc přivezly více než pestrou nabídku divadelních textů. Od frašky přes lyrickou poezii až po absurdní divadlo. Směle můžeme prohlásit, že letošní přehlídka byla jednou z nej kvalitnějších v historii, protože každé představení bylo osobité a nezaměnitelné a žádná vyložená slabota tentokrát na prkna nevkouzla.

Z východních Čech se přehlídky zúčastnil jen domácí **Divadelní soubor Kulturního domu města Holíc**.

Soubor Děvčátka a slečny, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř,
Kázání děvčátkům a slečnám, foto Jan Slaviček

Autor, režisér a hlavní organizátor přehlídky Pavel Hladík

Uvedl vlastní text *Když zazpívá labuť* a hanbu východočeským ochotníkům rozhodně neudělal. Líbil se nejen samotný text, ale oceňována byla i vzácná herecká vyrovnanost a hlasová úroveň všech protagonistů. A už dost, protože jsem v tomto představení měl hned tři prsty a byl bych nerad, abyste si museli tuto stránku Hromady pro zápach vytrhnout.

Zdárně proběhl v neděli dopoledne rozborový seminář i závěrečné vyhodnocení a předání cen a čestných uznání. Přehled laureátů jistě doplní Naďa Gregarová, neboť tak jsme se dohodli, abychom se o autorství příspěvku podělili a zvýšili si tak oba počet citací. Ještě bych chtěl jakožto ředitel přehlídky prohlásit (jak píšeme u atletických závodů): přehlídka proběhla za dobré organizace bez zranění a protestů. No, a co víc si přát. Přece jenom něco: aby za dva roky bylo těch souborů z východních Čech opět trochu víc.

Pavel Hladík

Ze zprávy předsedy poroty Rudolfa Felcmanna:

„Hostitelský DS Kulturního domu Města Holic měl výhodu ve svém autorovi Pavlu Hladíkovi, který hercům doslova na tělo ušil humornou hříčku *Když zpívá labuť*. Autor a režisér v jedné osobě pak s vkusem a nadhledem i s vtipnou pointou připravil hercům příležitost ke ztvárnění stárnoucích divadelních hvězd. Herecké výkony především obou žen (Lída

Voříšková a Iva Skálová) měly přesnou charakteristiku i humor.“

Porota udělila cenu Pavlu Hladíkovi za text a režii aktovky *Když labuť zazpívá* a Lidě Voříškové za roli Herečky v této aktovce.

Na **Jiráskův Hronov 2015** porota doporučila **Divadlo Aureko II Ostrava** s aktovkou Jena-Michela Ribese *Neděle*

-red-

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA SENIORSKÉHO DIVADLA MILETÍN

11. ročník přehlídky, která se koná jednou za dva roky, proběhl ve dnech 21. 11. – 23. 11. 2014. Viděli jsme celkem osm představení, z toho jedno nesoutěžní (což znamená, že nebylo ve hře o doporučení na Jiráskův Hronov). Této přehlídky jsem se zúčastnila poprvé a fascinovala mne především zaujetím a energií seniorů provozujících amatérské divadlo. Kdy například věkový průměr souboru **Proměna REMEDIUM Praha** (10 hereček a

1 herec) byl 77 let a jejich energie se na nás doslova valila. A nemohu se nezmínit o nesoutěžním představení **Tanečního studia Light Praha** (režie Lenka a Štěpán Tretiagovi), kde v představení *Hlasy země* tančily babičky se svými vnučkami a vnuky i maminky nebo tatínkové se svými dětmi a bylo to nesmírně působivé.

Pokud jde o účast Východočechů, tak tu byly dva soubory. **Senioři DS Kolár Police nad Metují** se představili s inscenací hry Aldo Nicolaje v úpravě Saši Gregara a režii Ivany Richterové *Až se zima zeptá, nebudu se bát aneb Tři na lavičce*. Lektorský sbor (František Laurin, Milan Strotzer a za omluveného Jana Císaře zaskočil Rudolf Felzman) pozitivně hodnotil především herecké výkony souboru, což se projevilo v závěrečných oceněních – Pavel Zuzek obdržel ocenění za postavu Silvestra a František Pivoňka za postavu Luigiho.

Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí sáhl po *Hříčkách o královnách* Oldřicha Daňka a předvedl útržek francouzský a ruský v režii Jarmily Petrové. Vysoce byla hodnocena především scénická a kostýmní výprava (a soubor za to obdržel ocenění), protože taková se u amatérských souborů většinou dnes už nevidí a všechno se řeší náznakem a jednoduše. Velmi pozitiv-

DS Vicena Ústí n/Orlicí, *Hříčka o královnách*

Senioři DS Kolár Police nad Metují,
Až se zima zeptá...

DS Vojan Libice n/Cidlinou,
Půldruhé hodiny zpoždění

ně se při besedě hovořilo také o velmi dobrém výkonu Terezy Blažkové, představitelky mladičké princezny Marie Antoinetty.

Také naši spříznění Severočeši, manželé Vondruškovi z **DS Vojan Libice nad Cidlinou** předvedli v představení *Půldruhé hodiny zpoždění* (autoři Jean Dell a Gérald Sibleyras, režie inscenace Milan Schejbal j.h.) solidní herecké výkony, a to i přesto, že Jarda má zdravotní problémy a čeká ho operace zad. A Helena obdržela ocenění za herecký výkon.

Ještě k besedám o jednotlivých představeních: začíná vždy předem vyzvaný jiný soubor se svým názorem, pak lidé z pléna a pak teprve lektori a posléze se vše začne prolínat a atmosféra diskusí je velmi příjemná.

Lektorský sbor udělil celkem 9 ocenění a k postupu na Jiráskův Hronov doporučil programové radě dvě inscenace: *Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho* **DS Vojan Hrádek nad Nisou** a *Moje maminka* **DS Nakop Tyjatr Jihlava**. Bližší informace o přehlídce najdete na www.amaterskascena.cz nebo na www.mistnikultura.cz.

A ještě: na závěr přehlídky sdělil Radek Flégl, že v Miletíně byla vzhledem k řadě dalších divadelních aktivit tato přehlídka naposledy a štafetu předávají dál. Komu, to v této chvíli ještě není známo.

Alena Exnarová,
foto Milan Strotzer

SOUBOR MIKRLE ZE ZUŠ F. A. ŠPORKA, JAROMĚŘ S LOUTKAMI V ALBÁNII

Mirě dítě, Albania!
= Dobrý den, Albánie!

Na začátku byl podle vyprávění paní velvyslankyně ČR v Albánii Mgr. Bronislavy Tomášové dárek v podobě české knihy o loutkách, kterou věnovala albánské ministryni kultury Mirele Kumbaro. Paní ministryni česká loutkářská tradice oslovila natolik, že pozvala české loutkáře do Albánie. A nám tuto návštěvu nabídnul na krajské loutkářské přehlídce v Hradci Králové odborný pracovník pro loutky NIPOS ARTAMA Praha Michal Drtina. A pak se žádalo o grant na dopravu, přezkoušeli jsme inscenace (*Kráska v dřevě spící a Hotel*), domluvili termín, vymysleli workshopy pro děti i dospělé. A 13. září 2014 se vydali na cestu.

Během čtyř dnů jsme sehráli sedm představení pro menší i větší děti (v Elbasanu, v Tiraně a ve Shkodře), uskutečnili plánované dílny, vyjeli si k moři a lanovkou nad Tiranu, navštívili etnografické muzeum v Elbasanu a manufakturu na výrobu masek ve Shkodře, viděli místní trh, ochutnali národní kuchyni, byli hosty na české ambasádě, viděli představení tirsanského loutkového divadla... bylo toho vrchovatě! Ale hlavně, poznali jsme balkánskou zemi, trochu její mentalitu a kulturu s jejími paradoxy a hromadami všudypřítomných odpadků, s „tureckými“ záchodky a svérázným elektrickým vedením i nedostavěnými domy. Máme plno fotografií, osobních zážitků, hodně informací o pro nás exotické zemi, která kandiduje na přijetí do Evropské unie.

Tungjatjeta! = Ahoj! anebo:
Přeji ti dlouhý život!

Jarka Holasová, učitelka LDO
http://www.mzv.cz/tirana/cz/vzajemne_vztahy/kultura/prezentace_ceskeho_loutkoherectvi_v.html

OSOBNOSTI

František Laurin

*12. 11. 1934

Když jsme před pěti léty v podzimním čísle Divadelní hromady přáli panu prof. Laurinovi k pětasedmdesátinám, jako vinš mu napsal další náš milý pan profesor, Císař, že František je člověkem řádu – „divadelního řádu, který se trvale snaží realizovat svou divadelní posedlostí“. A že ten divadelní řád v životě uplatňoval nejen ve své profesi na nejrozumnějších postech od režiséra Realistického divadla Zdeňka Nejedlého přes Národní divadlo a šéfování Divadlu na Vinohradech či Výchoďočeského divadla v Pardubicích, ale také mezi amatéry, s nimiž spojil svůj život nejen jako mladý divadelník ještě před studiem na DAMU, ale také později jako už zkušený umělec, pedagog a lektor.

Před pěti lety mu přála řada jeho studentů z divadelních kurzů a také já připsal pár řádek: připomenul jsem jeho skvělé pražské inscenace z dob, kdy se to ještě moc nenosilo a on už dláždil cestu modernímu činohernímu divadlu. Také jeho práci skvělého pedagoga herectví a také to, že mě vždy okouzloval precizností, s jakou volí slovo, svým gentlemanstvím a šarmem, a jak mě také zahanboval svou úžasnou pamětí. Jeho vyprávění jsem vždycky nadšeně poslouchal při posezení po jednáních porot, ve chvílích volna.

František se často a rád rozpovídal o zážitcích, které provázely jeho profesionální život.

Když mu byla na Jiráskově Hronovu 2012 předávána Cena ministra kultury, měl jsem čest představit jeho práci zaplněnému sálu Jiráskova divadla. Jen vešel, publikum povstalo a uspořádalo mu ovace ve stoje. A při té slavnosti jsem si postesknul, že ho už léta vybízím, aby napsal knížku vzpomínek na svá divadelní dobrodružství, na osobnosti, s nimiž se setkal – většinu z nich známe už

jen z filmů pro pamětníky. František se naštěstí nechal přesvědčit a na stránkách Divadelní hromady jsme v minulých letech pár vzpomínek vydali na pokračování. A nakonec z toho vznikla knížka s názvem *Divadlo mého života*, kterou jsme pokřtili na Cenění 2014 v Divadle Drak. František Laurin si tak sám – a nám – nachystal dárek ke svým osmdesátinám. Rádi bychom mu popřáli, aby i za hranicí osmdesátky na něj čekaly jen dobré věci, netrápilo ho zdraví a aby měl pořád dostatek sil rozdávat radost a krásu. A stále kultivovat i ten řád, který si sám nastavil svou posedlostí divadlem. Neopustila ho ani v tomto věku. A my mu za mnohé vděčíme.

Všechno nejlepší, Františku, ti přeji Naďa a Saša Gregaroví a s nimi určitě i celé VSVD.

* * *

VZPOMÍNKOVÁ KNÍŽKA
FRANTIŠKA LAURINA
**DIVADLO MÉHO ŽIVOTA
ANEB SKLÍČKA
Z KRASOHLÉDU**

vychází v nákladu 500 ks. Nakonec se rozrostla na více než 150 stránek, najdete v ní i padesátku fotografií a

pokud o ní projevíte zájem, ozvěte se Nadě Gregarové. Byl jsem u jejího zrodu od počátku, scházeli jsme se s Františkem na nejroztodivnějších místech, na přehlídkách v Miletíně a Červeném Kostelci, v kavárně pražského Rudolfinu i naproti v baru Uměleckoprůmyslového muzea, v hospodě pod Kunětickou horou, u kávy v Lázních Bělohrad, u nás doma... Trpělivě mi do magnetofónku své vzpomínky namlouval, já je pak upravoval a kladl písmenko po písmenku do počítače, spolu jsme je potom soustružili – dokud nebyl František spokojený.

V Divadelní hromadě jsme od léta 2012 do podzimu 2013 otiskli několik kapitol, především o jeho divadelních začátcích. Knička *Divadlo mého života* však mapuje celou jeho životní pouť až do současnosti, byť se samozřejmě do formátu nevešlo všechno. Najdete v ní i kapitolu o amatérském divadle, z níž jsme několik pasáží vybrali:

„Spolupráce s amatérským divadlem mě provázela po celý život a stala se jeho nedílnou součástí. Vzpomínám, že někdy v sedmdesátých letech dnes už minulého století, jsem několikrát dělal jakýsi kurs pro amatérské režiséry. Bylo to v Karlíně, moc jsem se trápil, jak to udělat, aby to mé činění mělo nějaký smysl. Větší takovou akcí byl potom asi čtyřdílný herecký kurs v Národním domě na Vinohradech, pořádal ho Václav Vaniš z Pražského kulturního střediska. K mému překvapení tam bylo asi čtyřicet lidí z pražských souborů a všichni to vydrželi a nakonec dostali diplom! Před nedávnem jsem na jedné besedě potkal dámu, která ten diplom vytáhla z kabelky a ukázala mi ho. Téměř mě to dojalo...

...V létě roku 1989 už byly i v Hronově cítit nadcházející politické změny. Krajský tajemník KSČ dokonce demonstrativně opustil představení Majakovského Přilíš horké lázně, že jde o protistátní provokaci. Jako předsedovi poroty mě volali z Brna, co se to prý děje - hrál to totiž soubor z jejich kraje, z Blanska. Vysvětlil jsem jim, že nic. Dokonce jakási

František Laurin vede kurz režisérů na jevišti jaroměřského divadla, 2008

poslankyně přišla s tím, že na dveře hronovské radnice někdo pověsil obrazy Masaryka, že se to musí okamžitě řešit, že je to provokace.

A přišel listopad 1989, který i následující Hronovy poněkud poznamenal. Zdálo se, že amatérské divadlo čeká těžké období, mnoho divadelníků přeneslo své aktivity do politiky, do správy obcí nebo do podnikání. Lidé si našli nové podněty pro seberealizaci jinde. V případě hronovské přehlídky byly cítit i jisté rozpaky - bude Hronov dál? A v jaké podobě? - Hronovským starostou se stal ing. Houštěk, znamenitý divadelník. A situace se zklidnila. Změna společenských poměrů však zasáhla mnohé vztahy mezi lidmi. Někteří přestali na Hronov jezdit, neměli čas, někteří přestali dělat divadlo, některá přátelství, často z osobních důvodů, se zpretrhala. Ale Jiráskův Hronov neumřel. Dr. Milan Strotzer měl spolu s Lenkou Láznovskou skvělý nápad - pořádat spolu s hronovskou přehlídkou kluby mladých divadelníků, s různými tématy, a najednou Hronov ožil spoustou mladých lidí. Bylo jich i několik set, někteří se zájmem o divadlo, jiní s touhou prožít pár krásných dnů nebo získat nějaké společenské sebevědomí.

Mnoho let jsem pak v těchto klubech lektoroval o základech divadelní práce. Většina frekventantů měla vždy o práci zájem a těšila se na další setkávání. Ale pak se Hronov stal i jakousi mezidruhovou žatvou, nesoutěžní přehlídkou, nesmírně zajímavou, protože repertoár zahrnoval výběr z různých přehlídek. Přesto mě je líto, že už Jiráskův Hronov není vrcholnou přehlídkou činoherního divadla. Zasloužil by si to. Třeba i v kombinaci s jinými žánry. A také proto, že soutěž, a koneckonců jakékoliv ocenění, bývá kořením každé přehlídky...

Zcela zvláštní kapitolou mého soužití s amatérskými divadelníky je Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou. Nádherná přehlídka s padesátiletou tradicí. Musím připomenout, že z okolí toho podkrkonošského městečka pochází i část mého rodu, po otci. V porotě vysoké přehlídky jsem se ocitl už někdy v polovině sedmdesátých let. A první, kde mě tam uvítal, byla paní Marie Hejralová a její rozsáhlá rodina. Mařenka, jak se jí říkalo, právě pořádala oběd pro své přátele, v malém sálku, kde se hrává i loutkové divadlo a kde se v průběhu přehlídky schází porota se soubory. Bylo tam

D I V A D E L N Í

Při psaní knížky *Divadlo mého života*, léto 2013;
scházeli jsme se s Františkem na nejroztodivnějších místech

snad na čtyřicet lidí. Paní Hejralová mi hrdě ukazovala desítky let staré oblečky pro loutky, všechny dokonale srovnané, upravené a vyžehlené...

Rodina Hejralova se rozrostla, snad každý její člen má s přehlídkou něco do činění. Samozřejmě i s dalšími vysočáky, ať v zákulisí nebo v kuchyni. Vzpomínám na dvě milé dámy, které tráví čas prodejem suvenýrů, divadelních zpravodajů a pamlsků v chodbě divadla. Jedna z nich si pamatovala moji pratetu z Návarova a návarovský taneční sál, dávno už zbouraný, kam chodívala tančit. Vlastně všichni ti milí vysočtí lidé jsou pokračovatelé dob, kdy se v místních chalupách zakládalo české lidové divadlo – tady přece vznikly *Vodsedálkovy hry*, třeba *Komedie o umučení* či *komedie o „židoj Šilokoj“*... Jsou- li někde vnímány začátky českého divadla jako základ kulturní existence našeho národa, pak je to právě tady, v tomto městě, na vysocku. Při jedné besedě se studenty z Jilemnice mě bylo trochu líto, že o tomto fenoménu, dokonce tak blízském jejich městu, nevědí téměř nic....

V porotách divadelních přehlídek

mě vždycky těšilo být ve společnosti lidí, kteří nacházeli společný postoj k inscenaci. Byť se jejich názor různil a měl jiný odstín. Souboru se vždycky „nastavovalo zrcadlo“ – jakási odrazová deska. Vždy se vycházelo z toho, co jsme viděli, popsali to a především se snažili naznačit nebo doporučit další možnosti inscenace. Nerad jsem se ocital v situaci, kdy

někdo z poroty měl dojem, že se musí výrazně odlišit, že musí za každou cenu vystoupit s jiným názorem, jako bychom před tím připomínky neprodiskutovali. Ale vždycky mě zaujal odlišný názor prof. Jana Císaře, mého spolupracovníka na DAMU i v Národním divadle. Vždycky mě udivovala jeho schopnost přesné analýzy a dokonalých formulací, kterými dokázal inscenaci rozebrat na kousky a pak ji zase obdivuhodně složit dohromady...

Často je mi líto, že většina profesionálních umělců nemá o tomto celonárodním divadelním podhoubí ani potuchy. A pokud o amatérském divadle hovoří, chápou ho buď jako osobní exhibici nebo práci hodnou obrozenců devatenáctého století. Ke své škodě přicházejí o zajímavé inspirace a postupy, které si profesionální divadlo často dovolit nemůže. Z toho vycházel i můj vztah k amatérskému divadlu, úcta k obrovské lidské tvořivosti. Umožnilo mi to poznat mnoho zajímavých osobností rozdílných profesí a sdílet s nimi radost z divadla.“

Na Jiráskově Hronově, 2013, foto Ivo Mičkal

H R O M A D A

VE SLUŽBÁCH THALIE

2x z Havlíčkova Brodu:

Slávka
MOTALOVÁ
* 29. 10. 1944

S entuziasmem sobě vlastním přeskočila Slávka sedmou desítku svého života s momentálním mezipřistáním na nemocničním lůžku. O důvod víc, abychom jí všichni popřáli dobré zdraví, lehký a pevný krok a hodně tvůrčích sil a nápadů do dalších let. Těšíme se na další setkávání s Tebou na divadelních prknech a někteří z nás aktuálně i s Tvoji obětavou náповědou. Ať zase brzy skáčeš přes kaluže.

Tvoji z Adivadla

Naposledy Plajznerka v *Dalskabátech*, předtím Lilian v *Nejstarším řemesle*, Pavla v *Kočí hře*, ale i Agáta v *Gogolově Ženitbě* či *Vlaštovka ze Šťastného prince* Oscara Wildea, a celá dlouhá řada dalších, jí zahranych nádherných figur, včetně těch pohádkových – jinak naše Slávka Motalová.

Lída
HONZOVÁ
* 26. 11. 1939

Nelze jinak - autorům těchto řádků zdá se nutným tuto událost zaznamenat. Ludmile Honzové, známější pod přezdívkou Lída, je 26. listopadu tak nějak okolo 75 roků. Je zcela zbytečné trtit čas vypisováním toho, co a jak a kdy Lída v amatérském divadle dělala, a to nejen v tom brodském. Pátráním v archivních Hromadách zjistili jsme, že to bylo již zevrubně vypsáno v podzimním čísle roku 2009, u příležitosti jejích předchozích kulatin, a kromě toho není mezi zapálenými divadelníky

D I V A D E L N Í

Markéta
SVĚTLÍKOVÁ
* 16. 1. 1955

snad nikoho, kdo by se s její prací za celá léta alespoň letmo nepotkal.

I přes nelehké období v soukromém životě se s plnou vervou nadále stále věnuje hraní i režii. Nezlenivěla nám, nevzdala se a stále nás tak nějak prohání. Takže je nám těšením, že nás prudí i nadále a my máme tu naději, že to s ní ještě nějakých pětadvacet roků budeme muset vydržet. Budeme tvořit, hádat se, hrát, pít, diskutovat a vůbec žít... Liduško – všechno nej!

Tvoji z Adivadla

P.S.: Osobně už se těším na *Osamělé večery Dory N.*

Franta

O Lídě a její nepřehlédnutelné stopě v havlíčkovrodsckém divadelním souboru bylo napsáno hodně. Co však pomáhalo formovat její zařatost při dobývání nelehkých cílů kulturního města na Vysočině? Co ji nabíjelo v jejím dosavadním úsilí? Do Lídiny „13. komnaty“ jsem možná nahlédla po přečtení jejího útulného autorského nepřehlédnutelně upřímného literárního dílka nazvaného Housle. Jedná se o palčivou vzpomínku na pocity malé holčičky po ztrátě neohroženého otce na konci 2. světové války v České Bělé. O vzpomínku, která zároveň připomíná harmonické chvíle v rodině, v níž lásku k blízkým korunovala láska k umění a tvořivý duch vzdělaného, hudebně a výtvarně nadaného otce. O vzpomínku na úděl matky, která po ztrátě manžela pečovala sama v poválečných dnech a letech o tři malé děti. O vzpomínku velice sugestivní.

Tak to je také Lída. Zaskočená i zocelená osudem, obdařená auroou poselství svého otce. Naplněná vizí završeného díla. Jak o svou vizí pečuje a kolik energie ji to stojí, víme všichni.

A tak Ti milá Lído, přejeme hodně sil, zdraví a dobrých přátel na Tvé cestě k naplněným snům.

za kamarády z VSVD Karla Dörrová

Při nedávném setkání DOVEDY kdosi nadhodil, že Markéta bude mít v lednu kulatiny. A že by se hodilo něco napsat do Hromady. A ať prý to napíšu já. Začal jsem si dávat dohromady, co o té Světlíkové vlastně víme. Tedy jako my Sloupeňáci. Tak tady je, na co jsem si vzpomněl.

Někdy v roce 2003 nás oslovil Jindra Šmégr, tehdy ještě prostý malíř kulis a naprostý herecký začátečník, jestli bychom to nechtěli zkusit s novou režisérkou. Že prý má chalupu v sousední vesnici a že ji určitě známe, protože hrála v televizi toho „Metrá...!“ Jo pardon, o tom my vlastně nesmíme mluvit. No, a že už nás viděla hrát a že jsme se jí docela líbili. To nám pozvedlo sebevědomí a souhlasili jsme. Začali jsme se scházet a postupně jsme se dozvěděli, že Markéta má kromě konzervatoře (obor hudebně dramatický) vystudovanou také výchovnou dramaturgii a že od roku 2001 učí na ZUŠ Ústí nad Orlicí. A taky že na jeden den jezdí do Prahy na Gymnázium Jana Keplera, kde působí od roku 1993 a kromě učení tam vede divadelní soubor. Trochu nás překvapilo, že v letech 1999-2000 pobývala v rumunském Banátu (Gernik) u české menšiny, kde rovněž kromě učení vedla divadelní soubor. Trochu víc nás překvapilo, když nám v roce 2010 oznámila, že jí její chaloupka padá na hlavu a že odjíždí vydělat nějaké penízky opět do Banátu, tentokrát srbského (Bela Crkva). Zdržela se tam až do roku 2012 a i zde v rámci výuky češtiny vyvíjela s dětmi divadelní činnost. Po návratu již neobnovovala své působení v Praze a plně se věnuje Pardubicku (ZUŠ Dolní Újezd, SPgŠ Litomyšl) a také DOVEDOVI, se kterým připravila již pět inscenací.

Ještě taky vím, že Markéta se narodila v Kolíně a že její tatínek je známý spisovatel a překladatel. Na prknech kolínského divadla absolvovala své první herecké krůčky (členka Malého divadla Kolín). A taky, že kromě nás měla ještě soubor PrakOTA Řetová, který pod jejím vedením uvedl několik úspěšných inscenací.

A víc už nevím. No vlastně ještě něco - vím,

že Markéta pro nás ochotníky moc udělala a ještě stále dělá. Chtěl bych jí za to poděkovat a popřát hodně zdravíčka k narozeninám. Tak díky!

Jaroslav Novák za DOVEDU ze Sloupnice

Když se řekne Markéta Světlíková, jako první se mně vybaví buhta s mákem. Žádný Metráček, ale kynuté těsto. A vůbec tu nejde o postavu...

Na druhém stupni základní školy, v době, kdy se průměrný teenager učí kouřit, chodit za školu a dělat všechny ty věci, se kterými rodiče nesouhlasí, mě maminka navedla, abych začala hrát divadlo v souboru studentů, kterému velela Markéta Světlíková. Nebyla jsem průměrným teenagerem, rebelovat mně nikdy nešlo, a tak jsem poslechla maminku a k Markétě se přihlásila.

Cestou na první hodinu jsem si v hlavě sestavovala co možná nejzajímavější odpovědi na otázku, proč jsem se rozhodla hrát divadlo. Co jiného by se po mně mohlo na první seznamovací hodině chtít? Když jsem nesměle usadala na židli ve třídě, kde jsem byla jedna z nejmladších a nejméně zkušených, bylo mi jasné, že nic chytrého už ze mě nevypadne. Očekávané otázky ale nezazněly. První Markétina věta hned po pozdravu byla: „Tak, Terezo, jsi nová, něco nám ukaž. Běž na jeviště a zahraj buhtu s mákem. No, na co čekáš?“ Buhtu s mákem?!!! Vyděšeně jsem stála na jevišti, tváře mně rudly pod zvědavými pohledy, a marně přemýšlela, jak se asi může cítit taková buhta. Po chvíli čekání jsem pochopila, že tam budu stát tak dlouho, dokud něco neudělám. Napadlo mě nic lepšího, než se schoulit do klubíčka. Markéta mě obcházela a prohlížela si mě. „Jsem buhta s mákem, jsem buhta s mákem...“ opakovala jsem si v duchu pořád dokola. „Tak co

myslíte?“ obrátila se k ostatním. „Já teda vidím buhtu s tvarohem, ne s mákem.“

Už si opravdu nevzpomínám, jak jsem tenkrát zahrála, že jsem plná máku (traumatické zážitky prý člověk rychle vytěsňuje). To ale není důležité. Důležité je, že jsem se díky buhtě s mákem seznámila s Markétou. A nebyl to zdaleka poslední výjimečný zážitek. Už jsem u recitace Préverta jedla jablko, hrála jsem v rámci cvičení lechtivou hru s dvěma obřími kameny, měla jsem vážný text přednést tak, že ze mě Sára nespustí oči (což bylo nemožné vzhledem k tomu, že Sára je hyperaktivní pes a bůček v ruce jsem u toho mít nemohla), no, co vám budu povídat, je toho mnoho.

Markéta svým přístupem neustále ukazuje, že nic není nemožné. Nikdy vám neřekne, co máte dělat a jak to máte udělat, ale nechá vás, abyste na to přišli sami, nenápadně vás navádí na tu správnou cestu. Trvá to sice podstatně delší dobu, ale stojí to za to. Dá vám to mnohem víc. A proto si Markétu vážím nejen jako vynikající režisérku a učitelku.

A jen tak mimochodem: dodneška neumím ani kouřit, ani zahrát buhtu s mákem.

Tereza Štochlová

...A TAKÉ LOUTKÁŘI NÁM LETOS DOZRÁVAJÍ

V minulé Hromadě jsme popřáli Ludku Richterovi, Petru Zárubovi, Hance Voříškové a Jarce Holasové a zapomněli jsme na Libora Štumpfa, takže se omlouváme a napravujeme.

Libor
ŠTUMPF
* 24. 6. 1964

Libore, vítej v klubu!

Tááák a máš to taky! Je to tady, půlstoletí života, ostatně jsme na tom stejně. A je to jenom číslo! Ale uteklo to... a s loutkami život utíká hodně rychle. A na druhou stranu s dětským publikem člověk zas tak rychle nestárne nebo si to aspoň myslí. A člověk je starý, jak se cítí, takže pořád dobrý. Až na to, že na

D I V A D E L N Í

Libor Štumpf a Jiří Vencl z České Třebové,
foto Ivo Mičkal

čtení jsou už potřeba brýle a občas někde loupne daleko víc než před několika málo lety... Ale konec nářků, lepší už to nejspíš nebude, tedy:

Přeji Ti hodně zdraví pevnějšího než kdy jindy, hodně elánu tvořivého, hodně nápadů loutkářských i loutkových, hodně diváků i diváček spokojených a povznesených, hodně spolupracovníků stejně naladěných!

Zkrátka do druhé poloviny stovky vstup s optimistickou myslí a radostně a s úsměvem na tváři!

Libore, a ještě jednou moc díky za pomoc v hodině dvanácté, v části druhé Krásky v dřevě spící na Loutkářské Chrudimi šedesáté třetí!

Jarka Holasová

P.S. ...a ještě pár faktů:

Libor se loutkovému divadlu věnuje od roku 1981 a do roku 1988 byl osvětlovačem chrudimského Kaca-fírku. Tehdy založil LS AHOJ a zde hraje loutkové divadlo stále. Před několika lety založil soubor Amigos na Gymnáziu Josefa Ressela, kde pracuje s mládeží. Od roku 1982 se stále podílí na technickém zajištění festivalu Loutkářská Chrudim a v letech 2005 – 2014 pořádal v Chrudimi postupovou regionální přehlídku souborů Pardubického kraje.

A kromě toho ještě například: V roce 1996 se přihlásil na inzerát Jiřího Procházky, který hledal marionetáře pro Schwarztheater Zürich a hrál zde do roku 2000 a v letech 1998 - 2010 pak v inscenacích, které nastudoval režisér Jiří Středa pro agenturu Landgraf Freiburg a které hráli v různých německých loutkových divadlech. Od roku 2005 spolupracuje také s řadou divadel v Polsku. Založil Muzeum černého divadla, které se posléze přesunulo z Chrudimi na zámek do Choltic. A tak dále a tak dále...

red

Karel
ŠEFRNA
* 6. 9. 1939

Setkání a setkávání

Setkání první. S Karlem jsem se poprvé potkala na Loutkářské Chrudimi v roce 1983. Byla jsem tam poprvé a s otevřenou pusou seděla v první řadě Divadla KP a zírala a žasla nad prvním představením, které jsem tam viděla, nad *Zlatovláskou*... A potom Na sklepích a U Korečků s Céčkem a jejich písničkami a kytarami. A tím to pro mě vlastně všechno začalo. Děkuju, Karle!

Setkání druhé se stalo pravidelným setkáváním, bylo to v letech 1986-1988:

Byla jsem žákyní Loutkářské třídy Lidové konzervatoře VČ KKS v divadle Drak a Karel s Honzou Dvořákem byli učitelé-kamarádi. To oni nás zasvěcovali do hraní s loutkou a my do Hradce jezdili jako na ostrov svobody uprostřed totality. Děkuju, Karle! (Honzo- vi poděkování samozřejmě posílám taky!)

Setkávání třetí se jmenovalo K-jako konzervatoř, to když jsme v letech 2006-2008 navazovali na tradici Lidových konzervatoří, tentokrát u nás v ZUŠce v Jaroměři s Karlem a Jirkou Polehňou a s Naďou Gregarovou, já měla od toho všeho klíče a moc ráda se učila Tvému laskavému umění motivovat, vést a tolerovat. Děkuju, Karle!

A od té doby se setkáváme dál a častěji a na pořád. V Chocni, ve Svitavách, v Praze, v Hradci, v Chrudimi... Děkuju Karle! Za všechno. Za to, že jsi, jaký jsi a že jsi mě a nejen mě, nacytal tak krásně na loutky. Moc přeju pevné zdraví a hodně síly do další pětadvacítky.

Jarka

H R O M A D A

*„Krásná skotská zemi, matko synů mnoha,
znamená na tobě srdce víc než noha.
Svému srdci naslouchej, svému srdci naslouchej...“*

(finální písnička z inscenace *Srdce víc než noha*,
K-konzervatoř, 2008)

Karlovi Šefrnovi, lékaři zubů a lidských duší...

Loni jsem sám slavil kulaté narozeniny, které mě zavedly do světa kmetů - co dělat, les stále roste, byť věk stromů už po lišejníku nepoznáš. Kyselé deště či globální oteplování způsobují své, občas bolí noha nebo hlava, ale když záuty alespoň trochu slouží a netrápí nás zlá pomyslená, dá se to všechno skousnout a přežít. Ostatně, můžeme být rádi, že k životu si udržujeme nejen láskyplný vztah, ale i odstup a víme co se patří (ze zámku v Lánech by nás ani nenapadlo dělat tramskou osadu) a jsme, doufám, stále takoví, jako jsme vždy byli. O Karlovi Šefrnovi to platí dvojnásob, nepřestal být nikdy člověkem družným, laskavým, moudrým, vzdělaným, muzickým. Za všech okolností.

Karel s Jindrou Pevným mi k narozeninám složili písničku, já se ten vinš pokusím zopakovat. Takže, milý Karle:

Co to je – let sedmdesát pět?
Jsi přece stále kluk, jak cumel!

Bah, co je do let! Dívek pár a loutek chumel
ti do života stále brouká
a jasné je i pomyslená,
že z modrého oka jim láska stále kouká.

A věř, není to žádný klam,
to i v našem věku žije,
když v každé vidíš laň,
života mocná fantazie.

Ta jediná nám zaplat'pánbůh zbývá,
byť život tvrdý je či veselý a směšný,
zvlášť při pohledu na překrásné slečny.
Navíc je chutný, že? Jak čerstvá chleba skýva.

Tak s ním i nakládej, jak ostatně sám umíš.
S lehkostí i váhou chod' na ryby i na jeviště.
Ať lidé stále čumí, jakou to rybu
či komedii skvělou, nám Karel znova nachystal
a ať je stále příště....

*To ti přeji Nad'a a Saša Gregaroví,
a určitě spousta dalších kamarádů divadelníků*

Romana
HLUBUČKOVÁ
* 3. 11. 1964

(Zhruba) padesát věcí, které musíte vědět o Romance Hlubučkové

Když jsem začala sepisovat článek o své mamince, musela jsem si přiznat, na takový úkol sama nestačím. Nedokážu sama popsat, jaký byl její život v uplynulých padesáti letech. Kdybych se o to pokusila, byl by to krok nelogický, neúměrně sebejistý a zkrátka pro všech stránkách chybný. Napsala jsem proto rodině, několika jejím kolegům, přátelům, žákům současným i bývalým a čekala... Vrátila se mi celá řádka vyznání a vzpomínek, které zde zkrátka musí být. Proto jsem se nakonec rozhodla článek koncipovat právě takto – z nejrůznějších úhlů pohledu. Snad se vám z něj poskládá právě takový obraz, jaký jsem zamýšlela.

Vše samozřejmě musí začít u mé babičky – maminčiny maminky: „Romča byla již jako dítě pečlivá, dobře se učila, ráda četla, recitovala, zpívala, hrála na klavír a dělala nám radost. Můj manžel byl mimo jiné divadelní ochotník – Romča a její sestra Martina s ním chodily do souboru Klipera a navštěvovaly LŠU. Ve druhé třídě měla přání – chtěla malého bílého pejska za vysvědčení. Úkolu se ujal manžel a skutečně přinesl malé

D I V A D E L N Í

bílé klubičko. Cézar, který za pouhý rok vážil o třicet kilogramů víc, než mé dvě dcery, byl skutečný hlídač. Jednou můj muž odcházel z domu s příkazem – Nikoho nikam nepouštěj! – a tak ani Romča nemohla odejít na kroužek, protože Cézar se od ní nehnul. Seděli společně na schodech, Cézar pyšný na svoji práci a Romča nešťastná, že ji nepustil.“ Moc bych vám přála poznat moji babičku a poslouchat její vyprávění. Právě ona mi pomohla vyzpovídat další členy naší rodiny, například tetu Martinu: „Romča byla mým vzorem. Obdivuji na ní lásku k dětem, divadlu, její vytrvalost, toleranci a hlavně její nervy.“ Byť se zájmy mamky a tety změnily, stále jsou si blízké. Její neteř Káťa napsala: „Tetu Romču pokládám za jednu z nejlepších a nejzajímavějších příbuzných, které vůbec v rodině mám. Právě proto, že je v mých očích skvělou mámou („kvočnou“ jak sama říká), ale také ženou se spoustou zálib, koníčků a historiek k vyprávění a zároveň je i hrdinkou, protože si dodělala vysokou školu, což jak sama vím, nebylo vůbec jednoduché.“ Její synovci Martin a Vojta to shrnuli po svém: „Dělá vynikající svíčkovou.“

O divadelních začátcích mé mamky ví své Jiří Polehňa: „Je důležité vědět, že Romča již v šestnácti letech velmi elegantně ovládala plácačku na mouchy, měla přesnou ruku a s jakou noblesou rozplácnuté mouchy jedla... Tím si mě získala na celý život.“ Její divadelní svět tvoří především přátelé, kolegové, žáci i rodina. Všechny kolem sebe dokáže svým nadšením získat takřka pro cokoli. Chceme u toho být s ní! Budiž toho důkazem vzpomínka, kterou sepsala Eva Žatečková z Rychnova nad Kněžnou: „Při prvním setkání na kurzu DV v Jaroměři byl takový „úkol“ - říct, co by nám kdo připomínal - třeba za zvíře, květ apod. Použiji také jakási přirovnání: Romča pro mě byla, je a vždycky bude sametový duhový klubko, kterým si přeradostně pohrává kočka, která chodila sama... Ale vždycky jste ji potkali tehdy, když Vám bylo ouveje nebo nudno, aby Vás světlem a veselejma barva svý svobodný duše naprosto rozradostnila... Mám Romču ráda a nezapomenu, jak se mi kruh, ve kterém jsme na první schůzce seděli (a Romča si sedla vedle mě) rozjasnil a rozradoval.“

Petr Záruba z LS Na židli, Turnov vzpomíná: „Mamku Romanku znám snad sto let. No a když sečteme tu její padesátku s tou mou padesátkou, tak to bude i pravda. Mamka není žádná princezna, je to pěkná dračice, protože podle čínského horoskopu je drak a já jsem taky drak. Draci jsou pohádkové bytosti, tak se přitahují a ta pohádka je v nás. Romča vydrží mé vtipkování a narážky, nikdy se neurazí. Jsme naladěni na stejné vlně. Každé setkání s ní je pro mne sluníčkový den, i když venku leje jako z konve, a proto ji mám rád.“

Členové libereckého LS Spojáček zase asociují a shrnují: „Sluníčko, široký úsměv, příjemný uvítání v Chlumci, vinobraní = loutkobraní, obdivuhodná a obětavá (spaní na zemi v tělocvičně), práce s dětmi, šaty se sovičkami, brejličky a přátelská, aneb není blondýna jako blondýna a poznat tuhle blondýnu stojí za to.“ Zdenka Jerešová z LS V boudě Plzeň zase říká: „Romana Hlubučková - dlouholetá kolegyně a bezva kamarádka ze spřáteleného loutkářského souboru v Chlumci, bezedná studnice nápadů a dobré nálady.“

Samozřejmě, mamčina aktivní povaha dala vzniknout mnoha – takřka konspiračním – teoriím: „Romča je pro nás prostě ŽÁBA... A hlavně usměvavý človíček s lidským přístupem. Vždycky jsme ji podezíraly, že její den nemůže mít jen 24 hodin. Jak jinak by kromě všech aktivit mohla ještě stihnout pro kamarády a žáky šit a vyrábět úžasné dárečky?“ ptají se Jarmila, Magda a Anička Polehňovy. Mojmír Drábek, otec dětí, které moje mamka učila, jí vidí takto: „Romana Hlubučková je pro mě člověk, kterému bez váhání svěřím své děti, ona je hodně naučí, ať už to je herectví nebo empatie, a ještě se za ně bude rvát jako lvice proti nepřející vrchnosti.“

Kolegyně z MŠ Převýšov Marťa, Míša, Pěťa a Helča si společně sedly a sepsaly o své paní ředitelce toto: „Tak ta tvoje mamka je pěkný masožrout. Jak vidí na jídelním lístku bezmasé jídlo, tak má po náladě. Ale na druhou stranu, šéfová je dobrá. V případě nutnosti hlídá děti i v noci a obětavě spí v ředitelně na zemi. Je pro každou legraci. Ted' jenom máme strach, aby ji titul BcA. nestoupl do hlavy a nemusely jsme ji vykat.“

Jana Knížková z naší ZUŠ říká: „Velmi inspirativní kolegyně, která umí jít za svým, ukazuje cesty, hýří nápady a má krásný vztah k jazyku, což jako češtinářka oceňuji o to víc. Romča je nejen skvělá učitelka, ale i skvělá mamka – fakt mě dojala, že pro ni chystáš jako dcera pro mamku takový pěkný dárek (chci mít taky takovou dceru. To jsem sobec.)“ Další kolegyně ze ZUŠ Míša Vlastníková napsala: „Romana je perpetuum mobile, pořád jede a mě je záhadou na co. Je nevyčerpatelná.“ Bezesporu se shodneme, že moje maminka je výborná učitelka. Její žák Lukáš Pavel říká: „Romča mi prodloužila dětský život, protože mě zavedla do života loutek, maňásků, celkově do světa divadla, divadelních scén, osvětlení a hudby, za což jí moc děkuji.“ Verča Novotná, která náš LDO navštěvovala před několika lety, zase napsala: „Romča je ta nejhodnější paní učitelka, která mě naučila nebát se před publikem a ukázala mi krásu divadelního světa, ve kterém jsem zažila mnoho hezkých okamžiků a švandy.“

Štěpán Vávra, člen souboru Pufry, se také za-

myslel takto: „Rodiče se divili, že jsem se z dramaťáku vracel roz dováděnej, běhal sem a tam, zkrátka jak utržený ze řetězu. Časem mi to došlo – všechnu tuhle energii jsem bral ze skvělýh, usměvavýh a neustále optimistickýh člověka – Romči. Na její energii jsem se stal závislej!“ Kristýna Drábková, další věrná a úspěšná žačka to bere z jiného úhlu: „Průměrný učitel vypráví. Dobrý učitel vysvětluje. Výborný učitel ukazuje. Nejlepší učitel inspiruje. A pak je tu Romča, která je všechny strčí do kapsy.“

Mamka měla skrze své soubory vliv i na široké okolí. Tomáš Jereš z plzeňského LS V Boudě: „Rád bych jí poděkoval za bouřlivé dospívání, které jsem díky ní a jejím souborům mohl prožít... A stále nemám dost...“ Co přesně se pod tímto výrokem skrývá, ponechme fantazii každého z nás, ale je zřejmé, že aniž by to možná plánovala, změnila život mnoha lidem. Někteří ji dokonce berou jako člena rodiny, jako například její další žačka Bára Petrovická: „Kdybych měla tuhle ženu popsat ve zkratce, nazvala bych ji svou náhradní mámou, člověkem, na kterého se nedá zapomenout. Děkujeme za to, jaká jsi!“

„Kde jen začít?“ ptá se mamčina kamarádka Klára, „od společných dovolených, přes grilování, až po sezení či válení v čajovnách? Především mi ale pomohla v těch nejtěžších chvílích. A pomáhá dodnes. Toho si nesmírně vážím. Tohle je přítel do pohody a nepohody. Prostě „přítelkyně“ – jak byla titulována u mého rozvodového soudu.“ Její druhá nejlepší kamarádka Vladka odpovídá takto: „Romana je pro mě bytost, která má ve svém softwaru naprogramováno dobro, pomoc a péči – nejen o děti... A miluje romantické cyklotrasy.“ Další kamarádka Tamča, která zná mou mamku z Loutkářské Chrudimi ji vidí takto: „Romča je pro mě usměvavý, věčně dobře naložený človíček, který nezkazí žádnou legraci a vždy pomůže, poradí, potěší, pobaví, popřípadě polituje, ale hlavně rozesměje!“ Moniku Olmerovou, další mamčinu kamarádku a bývalou žačku, přiměla moje výzva zavzpomínat trochu z jiného hlediska: „Věz, že tvoje mamka je prostě bezva. Musím říct, že čas trávený v „loutkáři“ mi hrozně chybí a ráda na ty časy vzpomínám. A že to bylo pěkných pár let! A že bych tam chodila, abych pilovala techniku vodění loutek, to ani né... Ani jsem netoužila vyhrávat přehlídky – snad jen kvůli paní učitele, aby měla radost! Ten tvůrčí proces byl nabitý legrací, pohodou, bláznivými nápady, které všichni bez obav sdíleli. Tolik inspirace a zážitků z divadelních přehlídek, dílen chrudimské přehlídky... Ach jó, krááásný časy! Ale to pořád sobecky píšu o sobě... Co vlastně napsat o Romče? Ufff... Je to prostě sluníčko, neustále plná pozitivní ener-

gie, kterou dokáže přenášet na lidi kolem sebe a já jsem tuze ráda, že jsem se též dlouhá léta „grilovala“ a občas se ještě mohu přijet na chvíli alespoň „ohřát“ a nakazit tím nezdolným optimismem.“ Mončo, chápu, proč jsi zareagovala právě takto – sobecky – i na mě mamina ten tvůrčí náboj přenesla a ráda se griluji tak často, jak jen můžu.

Jak skončit takovýto „článek“? Jak jej vhodně uzavřít? Nebudu hledat žádná složitá slovní spojení, nechám to na Janě Dvořáčkové, která na mou „výzvu“ zareagovala takto: „Romanka se nevejde do jedné věty. Vejde se do úsměvu - do přátelského, upřímného a vlídného, který vykouzlí na tváři při každém setkání. Vejde se do objetí - do spontánního, srdečného a pevného, které vám s láskyplností sobě vlastní poskytne, kdekoliv se potkáte. Vejde se do srdcí lidí. A já si neobyčejně vážím toho, že i v tom svém můžu Romanku mít.“ Já taky. Mám Tě ráda mami. Všechno nejlepší!

Petra Hlubučková
(dcera, která by nemohla být
na svou maminku pyšnější)

Jaroslav
IPSER
* 2. 12. 1949

„Motýli se běžně dělí na denní a noční, toto dělení je ale účelové a neodpovídá vědeckému systému“... Kromě tohoto výroku jsem se dočetla

D I V A D E L N Í

o motýlech dost na to, abych mohla s jistotou tvrdit, že MOTY se skutečně naprosto vymyká ale úplně jakémukoliv systému s úspěchem a mnoho let.

Moc dobře se pamatuju na ty časy strávené s Čmukaři nad přípravou a pak hraní *Frejiře*, neb od té doby zůstala jsem jaksi „nasáklá“ všemi zážitky, jež mi skýtalo nejen přibližování se k práci loutkoherecké, ale i čmuky-človíčkům, kvůli kterým se do Turnova stále ráda vracím...

Už tenkrát jsem pochopila, že Moty vždy přežije bez úhony celý ten „babinec“ díky své klidné povaze. Podezřívám ho ze záměrného a velmi cíleného zlehčování, které používá vždy nečeka-

ně a přesně v situacích, kdy nastane ten správný okamžik těsně před emočním výbuchem... A když už se něco poněkud „vymkne“ během hovorů a diskuzí, ať už na téma divadelní či v mezilidských vztazích, pozvedne Moty své studánkové oči na chvíli k nebesům a lakonicky ufoukne: „Jééééé...“ Což znamená něco jako „pojdme od toho“ nebo „hodme tam jiné téma“ apod. a pro jistotu se dlouze napije z půllitru piva či sklenice vína, aby tomu dodal patřičnou tečku.

Jaroušku, přeju Ti třesutou inspiraci k dalším představením a hodně dobrého moku ku zdraví!

Alena Vrabcová - Crhová - Rodrová

smutné zprávy...

Jiří Musílek

(1942 – 19. září 2014)

Zpráva o jeho odchodu do „ochotnického“ nebe mě zastihla nepřipraveného... Přestože nebyl členem VSVD, rozloučení v Divadelní Hromadě si zaslouží, protože se do historie východočeského amatérského divadla zapsal velkým písmem - určitě jako jeden z nepřehlédnutelných členů divadelního souboru Hýbl v České Třebové. Ale i dalším „renesančním rozkročením“ své osobnosti, zvláště ve spojení se svým rodným městem. V České Třebové se bez něj neobešla žádná jabkancová pouť, což je lidová taškařice na sv. Kateřinu, kdy se kolem „Kostelíčka“, památné románské rotundy nad městem, pečou (nasucho na plátech kamen) v mnoha domácnostech „jabkance“, taštičky z bramborového těsta plněné sladkým tvarohem a maštěné rozpuštěným máslem, slast. Řadu let byl dokonce té slavnosti principálem, pokračovatelem dávné tradice předních českotřebovských ochotníků. Ale co jen Jabkancová pouť! V roce 1990 se stal poslancem Federálního shromáždění za Občanské fórum, což dokládá jeho skvělý vztah ke společnosti, především k té občanské, spolkové, kamarádské. Po návratu z parlamentních lavic pilně poslancoval na trebovské radnici, psal městskou kroniku, byl redaktorem Českotřebovských novin, moderoval nejruž-

Jiří Musílek jako poutník v inscenaci *Dva muži v šachu*, DS Hýbl Česká Třebová, 1976

nější pořady a koncerty a rád zpíval, především v pěveckém sboru Bendl. A celou svou téměř čtyřicetiletou učitelskou kariéru „odsloužil“ na jediné českotřebovské základní škole.

V divadelním souboru Hýbl si zahrál spoustu rolí, nejraději prý vzpomínal na postavu dr. Galéna v Čapkově *Bílé nemoci*. Já ho však stále vidím v roli Poutníka v Horníčkově *Dvou mužích v ša-*

chu, které jsme spolu a ještě s Jirkou Jirešem nastudovali pod dohledem tehdy půvabných dívek Aleny Hyblové a Milady Broulíkové. Jiří v této inscenaci hrál forbíny, komentoval děj a při tom se napájel vínem, přikusoval sýr a syrovou cibuli. Byl dojemně důstojný a důstojně vtipný – jako byl vždycky v civilním i hereckém životě. Proto si ho našla místní televizní obrazovka, na regionálním kanálu měl svůj pravidelný publicistický pořad, dovedl kultivovaně klást otázky a věrohodně komentovat situace. Měl sugestivní projev a příjemný hlas. Hodilo se mu to i v parlamentu, kde se přátelil např. s Rudolfem Hrušínským či Pavlem Dostálem, kteří stejně jako Jiří byli najednou kumštýři a politiky.

Spolu s Jiřím jsem chodil nejen na základní a střední školu (ne-li ještě do mateřské) a pak studoval na pardubickém Pedagogickém institutu, z něhož později udělali Pedagogickou fakultu a přešoupli ji do Hradce Králové. Především jsme ale spolu stávali na prknech, které znamenají svět. Jako kolegové herci, a také já jako režisér a on moje oběť, např. v *Rumcajsovi* mi zahrál půvabně Pinskera, lokaje Knížepána, a také v Čapkově *Matce* jednoho ze synů, spolu jsme se sešli v *Dobývání princezny Turandot*, v *Ostrově milování*, či Pristlově *Pokladu*...

Jirka byl typ vzdělaného, přemýšlivého divadelníka se smyslem pro humor a věcným postojem k roli. Měl talent od pána boha, nikdy nebyl histrión, který bourá kulisy, nikdy se nepředváděl. Byl zárukou inteligentního hereckého projevu – ruku v ruce s přátelským vztahem ke svému okolí. Neměl rád zbytečné rozmíšky, vždycky byl galantní a moudrý člověk. Myslím, že bude českořebovskému divadelnictví, ale nejen jemu moc chybět...

Saša Gregar

Vladimír Šauer

(31. 1. 1943 - 7. 9. 2014)

V jedné pardubické hospodě v Hronovické ulici, nevím zda ještě existuje, nebyl jsem tam už dlouho, je taneční sál. Vždycky byl spojován s divadlem, s amatérským i profesionálním. Dnes patří městskému kulturnímu centru, ale bývával místem setkávání různých spolků i jedním z domů Východočeského divadla. Dnes se tu hrávají představení Festivalu smíchu. V šedesátých letech minulého století jsem tu viděl slavnou inscenaci pánu Hornička Kopeckého *Tvrďák*.

Ale také jsem tu poznal Vladimíra Šauera a jeho studentský kabaret Kostka, který založil za

svých studií na Pedagogickém institutu. Také jsem do něho jako jeho studentský soupeř vložil nohu. Jenže si z toho moc nepamatuji, jen matně nějaké zkoušení, právě s Vládou a s Viktorem Vrabcem, z něhož se stal poměrně známý herec, protože z peďáku emigroval do šumperského divadla a pak na celý život do divadla plzeňského. Vladimír v době studií byl dokonce osvětlovačem v pardubickém divadle a také tam statoval - spolu jsme vystupovali v Dürrenmattových *Fyzicích*. A chvíli hrál „za peníze“ ve slavném Stop divadle, v kabaretu, který vedl komik Jiří Císler, Vláda vystupoval s Martou Kubišovou...

Vladimír byl posedlý divadlem. Už na litomyšlské jedenáctiletce, inspirován Voskovcem a Werichem předváděl scénky podle jejich forbín. Pak, když se stal učitelem, založil dětský divadelní soubor Vitamín S (což je kryptogram pro výraz Vitamín Smích), soubor dovedl i na Šrámkův Písek, na Šrámkovu Sobotku i na Kaplické divadelní jaro, slavnou národní přehlídku dětského divadla.

Byl považován za úspěšného autora a propagátora zábavného dětského divadla, občas mu ale vyčítali komerční „popový styl“, v tom Vladimír

předběhl dobu. Podezírali ho, že „kazí děti“, ale životní osudy mnohých to nepotvrdily, řada jeho svěřenců působí na profesionálních scénách, třeba v Klicperově divadle nebo v Divadle Drak v Hradci Králové (Tomáš Lněnička, Redy Vávra). Během třiceti let nastudoval Vladimír na čtyřicet inscenací, scénáře a písničky napsal k 36 hrám. Také založil a vedl studentské divadlo Pumprdlích na litomyšlském pedagogickém gymnáziu a nějakou dobu spolupracoval se Zámeckým diva-

delním souborem Mnislav, s dr. Žákem obnovil litomyšlské Miniaturní divadlo uvádějící hry Suchého, Šlitra a samozřejmě Voskovce a Wericha. Působil také jako autor, herec a konferenciér, podílel se na založení litomyšlského zpravodaje *Lilie* a obnovení slavného litomyšlského *Majálesu*, známého už z Filozofské historie Aloise Jiráska. A také rád vystupoval v kuriózním Srandovním divadle Jožina Janouška, divadelní společnosti kolem litomyšlských fotbalistů, který pravidelně kolem Vánoc baví své příznivce hrami Jára Cimrmana. Na jednu takovou jsme se s Nadou před lety vypravili a byl uhranuti nefalšovanou atmosférou venkovské zábavy: narvaný sál, na jevišti „inzitní“ divadlo, diváci s púllitry v rukách, řehtali se jako malé děti a zpívali si s herci...

Celý život Vláša neopustil kantorské povolání, učil matematiku a fyziku. Ale také „dramaták“ na místní Základní umělecké škole, kde založil další divadlo s názvem Šmrnc, zakladatelství měl prostě v krvi. A těsně před důchodem ještě školní partu Prťáci, s níž nacvičil „vlastní verzi“ *Prodané nevěsty*.

S Vladimírem jsem se důvěrně poznal už před mnoha lety na Východočeské krajské konzervatoři, kde jsme pod křídly profesorů Císaře a Štěpánka podnikali první kroky v divadelní režii. Vídali jsme se po tři roky vždy jeden víkend v měsíci a užívali si vědění o divadle...

Víc než čtvrt století byl Vladimír také výraznou součástí festivalu Smetanova Litomyšl, který mu učaroval již v útlém dětství. Ve zralém věku se stal jeho „hlasem“ a podmanivě uváděl jeho koncerty a operní představení, vítal zasvěceně mezinárodní publikum. Také byl členem našeho sdružení, myslím, že už od jeho založení. Byl spíše, jak se říká, přispívajícím členem, ale věrným, valné hromady nevynechával. V roce 2006 byl za práci z dětmi a mládeží oceněn ministryní školství, tehdy Petrou Buzkovou, a o rok později za divadelní činnost Zlatým odznakem J. K. Tyla.

Zpráva, že už není mezi námi, mě zaskočila. Odešel člověk, který byl součástí mého mládí. Až do konce věrný svému městu Litomyšli. Měl jsem ho moc rád a myslím, že i mnozí další divadelníci, a nejen litomyšlští. Bude nám i tomu městu chybět, takové osobnosti se dnes už možná nerodí...

Saša Gregar

První a poslední setkání s Vladimírem Šauerem

Letošní podzim bude patřit k těm smutným, 7. září 2014 odešel do divadelního nebe všestranně nadaný učitel, který už od studijních let na jednatiletce v Litomyšli se školním divadlem uváděl různé scénky a písničky z repertoáru Osvobozeného divadla a vlastní texty. Krátce bych chtěl připomenout jeho působení na poli ochotnického divadla v jeho rodné Litomyšli: založil dětský divadelní soubor Vitamín S, s nímž se účastnil přehlídek a soutěží v rámci republiky, s dětmi odehrál 562 představení a odchoval i několik pozdějších profesionálních herců a zpěváků. Každoročně jako člen Srandovního divadla uváděl Mikulášskou nadílku humoru, legrace a srandy. Spolužákladal také Zámecký divadelní soubor Milislav a obnovil soubor s názvem Miniaturní divadlo. Jako pedagog vyučoval v literárně dramatickém oddělení ZUŠ v Litomyšli.

Poprvé jsem se s ním setkal až 7. června 2014 ve Vlčkově, kde podle PhDr. Kapusty děti na jaře čistily studánky, inspirovány skladbou Miloslava Bureše a Bohuslava Martinů *Otvírání studánek*. Několikrát jsem se připravoval na setkání s ním, s člověkem propadlým lásce k ochotnickému divadlu, ale za posledních deset let se to nepodařilo. Až zájezd Společnosti B. Martinů, jejíž jsem členem, mě ve Vlčkově přivedl k Vladimíru Šauerovi. Stalo se tak po uvedení *Otvírání studánek* v provedení dětského pěveckého souboru, kdy recitace byla svěřena právě Vladimírovi. Nebyla to náhoda, ale životní osud, že se naše cesty spojily při krátké diskusi o budoucnosti amatérského divadla v Litomyšli a Poličce. – Posteskl si, že v Litomyšli jde o nějakou generační pauzu, ale nadchlo ho mé sdělení, že náš soubor DST Polička má své pokračovatele v „dramatáku“ ZUŠ B. Martinů. A to hned dvě skupiny „mladochů“, kterým jsem při úspěšných inscenacích *Limonádový Joe* a *Sluha dvou pánů* v šatně pogrataloval. Řekl jsem jim zároveň, že naše generace ještě nechce umírat, ale že má radost z nastupujících mladých lidí, které divadlo baví. Při rozhovoru s Vladimírem Šauerem mě ani nenapadlo, že „zubatá“ si už nabrousila kosu, aby ho nemilosrdně za pár měsíců odvedla tam, odkud už není návratu. Čest jeho památce!

Jan Matouš, senior, Polička

Alexandr Gregar

Hrál jsem v Národ'áku aneb tak trochu (z)paměti

Už řadu let na tomto místě, v závěru každého vydání Divadelní hromady, uveřejňujeme vzpomínky nebo podobné texty našich přátel. Takto jsme představili část později vydané *Jarmárky prof. Jana Císaře*, vzpomínání Rudolfa Faltejska *Konec starých časů* a nejnověji pár kapitol z knížky prof. Františka Laurina *Divadlo mého života*. Ta vlastně vznikla díky „dramaturgické koncepci“ naší redakce – a svůj křest si právě odbyla na prosincovém Cenění 2014 v Divadle Drak.

Současně, ale už dlouho, dlouho před tím, vznikal i následující text. Obsahuje jakési ohlédnutí za mou vlastní amatérskou divadelní „kariérou“. Psal jsem ho dlouho, skoro deset let a neustále odkládal jeho zveřejnění. Ani dnes si nemyslím, že by měl spatřit světlo světa jako řádně vydaná kniha, ostatně na „řádnost“ jsem si nikdy nehrál: text je navíc natolik intimní, že bych při pohledu na prodejní pultíky, kde by se mohl eventuálně ocitnout, se zřejmě poněkud červenal. Je určen pro přátele a rodinu, ale některé pasáže by vás snad mohly zajímat. Proto jej v následujících třech číslech Divadelní Hromady nabídneme i vašim laskavým očím, obec mých divadelních přátel je ostatně dost veliká.

Začnu vzpomínkami nejstaršími. Mnozí, kteří více pamatujeme, máme zřejmě podobné, jen kolorit a souvislosti jsou možná jiné, ale kdo je z „divadelnické rodiny“, ten určitě pochopí...

-sg-

První část

Člověk nikdy nemůže vědět, co má chtít, protože žije jen jeden život a nemůže ho nijak porovnávat se svými předchozími životy, ani ho opravit v následujících životech. (Milan Kundera. *Nesnesitelná lehkost bytí*, Atlantis Brno 2006, str. 16.)

Dodnes, zvláště když mám neklidný spánek, se mi vybavuje obludné seřaďovací nádraží s nízkou zídkou, kte-

rou sousedilo s velmi ošklivým barákem. Jako nafouklé břicho líné velryby ho vyplňoval taneční sál s jevištěm. Dům pamatoval národně socialistické merendy, hasičské i školní bály, také bály divadelní i divadelní Silvestry. Z chodby osvětované mrtvými zářivkami se šlo do hospody nebo ke smrdutým záchodkům, jejichž puch nikdy nezaplašily žádné rekonstrukce ani nátěry, lyzolové postřiky a dlaždičkové obklady.

Odér plesnivého dřeva a nevětrané hlíny se linul jevištními prkny, vycházel propadlem z podjevištního „sklepa“, který o bálech přeonačovali na rozjuchané peklo. V tu dobu onen smrad přebily vůně slivovic a zelené. Především však „boule“, jak se říkalo směsi šumivého vína, rumu a ovoce, po níž bývala zábava povolnější. Pod prkny, která i tady znamenala svět, tekli totiž potůček spodní vody, a pokud nebyli nablízku lidé, měly tu myši a krysy pré. Nevinný vodní tok vše okolní infikoval houbou, proto se praktikáby a jevištní dekorace musely před použitím omývat a větrat, před domem se sušily opřené o zděný plot, který ten kuriózní svět měšťanských a později stranických zábav dělil od pavučiny kolejí – drážního tělesa, odborně řečeno.

Za ním už nebylo nic než nádraží a město ajznboňáků, jak se říkalo lidem pracujícím „u dráhy“. Nikdy ne úplně dvacetitisícová Česká Třebová byla jejich noclehárnou. Žili tu s rodinami, nosili modré uniformy, v nichž prý uléhali do postelí se svými ženami. Ve městě měli trvalou adresu, ale za vším a pro všechno jezdili do Prahy nebo do Pardubic, za nákupy i za zábavou. Taky do divadla. Dráhu měli zadarmo, cestovali na režijní průkaz neboli „réžii“. Což je pojem, který se s mými divadelními vzpomínkami nechtěně, ale dobře pojí.

Já ten dům miloval. I teď, po letech, se mi při vzpomínce na ty časy nejdříve vybavují vůně. Podobně jako ve hře s příznačným názvem *Třináct vůní*, kterou jsem

D I V A D E L N Í

kdysi režíroval a statečně s ní padl na Hronově. Ale na to ještě přijde řeč.

Neřekli jsme tomu domu jinak než „Národák“, takto familiérně, s láskou a bez pohrdání. Nedovedu si své dětství a mládí představit bez jeho oprýskaných či později „po bruselsku“ vymalovaných chodeb, bez hygienických kuliček v pisoárech, zaprášených kulis naskládaných v zákoutích jeviště a prachem nasáklých horizontů a sufit. Dodnes to jsou vůně tajemné a vzrušující, jsou součástí mé paměti.

Národák postavili národní socialisté. Nepleťme si je ovšem se sociálními demokraty, ti měli v České Třebové sídlo na Nádražní ulici, dříve Wilsonově a potom Stalínově třídě. Tam stál jejich Dělnický dům, zvaný „Dělnák“, dnes je hlavním kulturním stánkem města. Ostatně každá českotřebovská partaj měla svůj honosný politický azyl, ale komunisti jen jakýsi větší obývací v normálním činžáku, za bolševika jsem ho považoval za tajemnou sluj, z níž pocházejí různé pikle. Ten pocit nebyl jistě jen podvědomý.

Národní dům byl pojmem i v dobách, kdy se slovo „národní“ moc nenosilo, nejvýš ve slovním spojení národní výbor, národní obrození či Slovenské národní povstání. Převažoval přívlastek „internacionální“, přece se povinně říkalo: internacionální vlastenectví či internacionální pomoc, to hlavně po osmašedesátém. Na milost byla vzata jen národní píseň, Národní muzeum a Národní shromáždění. V duchu internacionalismu jsme se na základní škole učili i národní písně mongolské, ruské a řecké, abychom podpořili svatý boj lidu za vítězství komunismu (čti komunistů). Masarykovu oblíbenou písničku Ach synku, synku zpíval můj tatínek jen doma a potichu.

Přes značnou opelichanost byl ten dům hrdým Národním domem. I potom, co mnohé národní socialisty slupnul Vítězný únor do žaludku komunistické strany, o sociálních demokratech nemluvě, ti byli hlavním chodem té zubaté. Národně socialistický Národní dům se po roce 1948 nazýval Závodním klubem železničářů ROH, plným titulem Revolučního odborového hnutí, vedeného jako vše ostatní jedinou a slavnou KSČ.

Poprvé, a bez ohledu na jakoukoliv ideologii, jsem stál na jeho jevišti s křížkem v ruce. Byl na něm přibitý malý nahatý Ježíšek, jen s bederní rouškou, měl asi kilo a půl. Byl jsem „obsazen“ do role ministranta, co vede procesí v Jiráskově *Otci*. Poprvé v životě jsem stál na prknech, která znamenají svět! Můj otec Alexandr, s pýchou sobě vlastní, pro niž si ho vždycky dobírali, mě vzal mezi vážené českotřebovské divadelníky. Bylo mi asi šest let...

Od té doby Národák ovlivňoval mé útlé vnímání. A když jsem u těch vůní: zcela zvláště voněla malá šatnička pro pány, v níž líčili muže i ženy, lepily se tu řasy a vousy, nasazovaly se paruky. Z té šatny vedlo okno rovnou na desátou kolej, když se začalo hrát, nastalo tam ticho přímo nábožné. Pokud ovšem nejel nákladák. Když jel – s prázdnými vagony na západ a s jáchymovským uranem na východ – dům se začal chvět a okna drněla

v šatničce i v sále. Tam se dokonce třásla sedadla. Při monologu Radúze temně duněly rány kol do kolejiště, hučela pára, ozýval se pískot píšťaly a k namalovaným horským štítům se vzpínalo rytmické „na cukr, na kafe“.

Dodnes mi nezmizela ani tajemná vůně mastixu, různobarevných líčidel, i stříbrných a zlatých. Zůstávala dlouho v chřípí s dalšími vůněmi dětství, s pachem plíček „na smetaně“ a rozvařených kolínek ve školní jídelně, s hořkou vůní zahnívajících věnců a čerstvé hlíny hrobů na místním hřbitově o Dušičkách, kam jsem, sic nerad, ale pravidelně musel s rodiči. Mísila se s výpary vařeného a uzeného masa z tatínkovy dílničky v přízemí našeho domu. A s moučným prachem půdy, kde byly desítky dobrodružných koutů. Krabice s nesmírnými poklady a stolek s lupinkovou pilkou na vyřezávání letadýlek. A co teprve vůně čerstvého dřeva ve mlýně a pile u Kapounů, s nimiž moji rodiče kamarádili. Tam byl náš klukovský ráj, dobrodružné území, s kamarády jsme tam okupovali nejrůznější skryše a tajemná podpalubí pirátských lodí, partyzánské bunkry a chatrče trosečníků.

Dodnes pamatuji chuť borůvek. Vždycky jsem jich spořádal konev, což dokládá i moje nejstarší fotografie: je těsně po válce, byly mi snad tři čtyři roky a zrovna jsem se zotavoval ze své tehdejší podvyživenosti, což byl vzhledem k povolání otce, řezníka, poměrně kuriózní zdravotní stav. Pražský strýc Hodan byl hoteliérem a spoušť fotoaparátu stiskl na mezi u svého krkonošského hotýlku Zátíší ve Sv. Petru poblíž Špindlerova mlýna.

Strýc měl za ženu tatínkovu sestru Věru, čupr babu, chemickou blondýnu dokonalého vývinu, domestikovanou pražskou paničku, společensky vypulírovanou a velmi považovanou, i mými rodiči. V místě mého dětství na březích špinavé říčky Třebovky totiž hoteliérství něco znamenalo. Ale bratr Milan jí měl plné zuby. Po únorovém bolševickém puči skončil strejda Hodan jako vrchní ve Zlaté huse na pražském Václavském náměstí, pak už byl jen číšníkem a nakonec pomocným dělníkem, vše

Nad hrmkem borůvek před hotelem Zátíší ve Sv. Petru, vpravo je napůl vidět bratranec Petr Hodan, asi v roce 1946

v rámci třídního boje. Jeho synové, moji bratrance Petr a Ota, nikdy nepřestali být příslušníky pražské zlaté mládeže, nosili kabáty z velbloudí kůže, pilotky s černými skly a v šedesátých letech mě učili poslouchat rádio Luxemburg. A stříhat vlasy na havla.

Vraťme se však do Národáku: naproti pánské šatně byla další, dámská. Tam páni nesměli ani se neodvažovali, kromě vyhlášených proutníků – i ti pouze po řádném zaklepání! Teprve potom nějaká krasavice v negliži zavolala – dále! Občas jsem i já, tenkrát už možná deseti či jedenáctiletý, opatrně pod nějakou záminkou zaklepal a vešel, aniž by se dáma začervenala. Na rozdíl ode mě. Harašení se ještě neznalo, ale oboustranně bylo vítáno jakési erotické dusno. Ochotnické dámy si dokonce do hlubokého dekoltu černou šminkou kreslily čárku, aby „žlábek“ mezi řadry byl vidět i ze zadních řad, párkrát mi ho daly namalovat...

Uprostřed jevištní forbíny, asi na půl cesty mezi portály, bývala nápořední budka. Teprve po spoustě let ji při opravě podlahy zrušili v rámci revoluční modernizace. Díky té boudě jsem objevil, že je v divadle všechno napak: napravo je nalevo a nalevo napravo. Když pan režisér řekne „běž doleva“, musíš doprava. Přišlo mi divné, že herci na pokyny režiséra reagují obráceně, původně jsem myslel, že z trucu. A proto šikovnější režiséři to raději hned říkali obráceně, aby se nemuseli dohadovat. Ale občas se ty dva světy kvůli tomu pohádaly pěkně.

Vysoko v pravém portále, z pohledu diváka tedy vlevo, byla osvětlovací kabina a z ní většinou vykukovala podobená tvář osvětlovače Zdeňka Orliha. Rád a schválně při představení hlasitě volal na nějakého méně šikovného herce, který netrefil cestu k partnerovi a zakopl: „Hubu si rozbi, neřáde!“ Slyšet to bylo do půlky sálu, což Zdeněk věděl. Takhle se publiku prezentoval. Osvětlovači, odvrácení od diváků i herců, se vždycky dobře bavili. Samozřejmě kouřili a nad scénou se valil dým jako z komínů třebovské textilky Perla, dříve Hermann Polack synové.

Vedle sálu byla hospoda a v patře nad ní divadelní klubovna, tenkrát v mých očích nepředstavitelně veliká. Samý stůl a židle, po stěnách diplomy, ve skříních poháry a třpytivé cetky, suvenýry z „hostování“. Klubovna se lomila k rekvizitárně a ústila k „separé“ s gaučem, zřejmě dosti užívaným. Pak dveře do rekvizitárny a kostymérny. Těch krámů co tam bylo, a prachu na prst! Jednou se Pepa Zeman, skvělý komik, spolu s miloučkou starou paní Mařenkou Markovou zdravě naštváli, krámy srovnali, vytřídili a zavedli kartotéku. A bylo utrum: kostýmy, pistole, šavle, klobouky, kapesníčky, fiží, knoflíčky, hůlčičky, okuláry, vějíře a tisíce dalších drobností dostaly číslo a ven mohly jen na podpis. Pepa byl často terčem posměchu – taková byrokracie! Ale také ho chválili za dobrý skutek.

V klubovně se konaly pouze zkoušky čtené, zřídka-kdy aranžované, když se vymýšlel „pohyb“ herců. To se odsunuly stoly a židle nastavěly kolem stěn, přitáhl se gauč. Tak se tu pořádaly schůze, život spolku se bez schůzování neobešel, občas byly bouřlivé. Výroční schůze se ale přesouvaly blíž k hospodě, do malého sálu v přízemí.

Ochotnický spolek jménem „Hýbl“ se hlásil k česko-třebovskému rodákovi a národnímu buditeli Janu Hýblovi (1786–1834), spisovateli, novináři a překladateli, kterému přezdívali „třebovský Enšpígl“. Spolek Hýbl byl velmi slavný, založili ho už v roce 1880. Ale v České Třebové se ochotnicky hrávalo už o sedmdesát let dříve. Při výročních schůzích se často vzpomínalo na někdejší jeho významné představitele, Karla Balaše, Františka Kšíra, Bohumíra Jankovského či Josefa Mašíčka. Ostatně v České Třebové se také narodili slavní herci, např. Zdeňka Baldová, Jarmila Balašová a Eduard Pražský, toho si místní ochotníci moc považovali.

Po Vítězném únoru 1948 se spolek stal „dramatickým odborem“, spolčování bylo zrušeno. Musel se zaštitit nějakým zřizovatelem – Hýbl se stal zájmovým kroužkem „Eróhá“, jak se vyslovovala zkratka Revoluční odborové hnutí, nejprve při textilním podniku Vitka. A pak Hýbl na dlouhá léta vplynul do objetí Závodního klubu železničářů. Bez ohledu na dobovou „kolektivizaci“, podobnou té zemědělské, si však podržel své stanovy a svůj výbor.

Spolkové schůze se většinou měnily v bujarý tah. Po „usnesení“ se zakotvilo v hospodě, stačilo přejít chodbu. Nejvytrvalejší zůstávali i po „závěrečné“ v hospodské kuchyni, často do kuropění. Končilo se většinou u někoho doma. Společnost rozehrávali baviči, herci typu Ference Futuristy či Vlasty Buriana. V česko-třebovském podání to byl především malíř a dlouholetý ředitel onoho ZK ROH Karel Tomeš a vyhlášený srandista Olda Bittl, cukrář, bratr známého pardubického režiséra a charismatického filmového herce Zdeňka. Posvátné srandě kraloval i Čenda Hampl, dlouholetý „purkmistr“ od sv. Kateřiny, kde se konaly proslavené Jabkancové poutě – pořádají se dodnes. Připravují se při nich „jabkance“, což není dobrota z jablek, jak by se podle názvu zdálo, ale z vařených šťouchaných brambor s trochou mouky. Pečou se na holém plátu kuchyňských kamínek naplněné sladkým tvarohem a pak pomaštěné máslem – slast! Bývá to vždycky na Kateřinu, kdy mám narozeniny, tedy 25. listopadu. Nad městem blízko kostelíka sv. Kateřiny se sejdou stovky lidí a mastí si tou manou pusy. Na malém pódiu vyzdobeném břízkami vystupují dětičky, ale hlavně krojovaní divadelníci, kteří publikum baví scénkami, většinou vtipně ušitými na místní nešvary, prostě lidový kabaret.

Můj tatínek měl malé řeznictví a uzenářství. Od nejútlejšího věku jsem si ho více než s uzenkami a vepřovými

D I V A D E L N Í

hlavami spojoval s jeho „ochotnickými“ zálibami. Samozřejmě řemeslo vyžadovalo spoustu času, řezničilo se od rána do večera, i o sobotách. Proto jsem mnohé dny a noci trávil u tety Mařenky na Křibu, aby se rodiče mohli věnovat obchodu. Křib, to byla spíše venkovská čtvrť na východním cípu města, a za ní už jen zahrady a mean-drující říčka Třebovka, staré koupaliště v Bezděkově a pár svahů na sáňkování.

Často jsem byl také „odkládán“ do mateřské školky. Ale ani ta nebyla divadla prostá. Na jediné fotce z té doby jsem zcela vpravo v kostýmku jednoho z deseti malých černoušků, které s námi secvičili. Ve školce jsem nebyval pravidelně, a proto si z ní mnoho nepamatuji. Jen zvláštní atmosféru – figuruje v ní i obraz pana prezidenta Masaryka na stěně, rybí tuk metodicky podávaný lžící dlouhé frontě dětí, a taky chuť dukátových buchtíček se šodó...

U tety Mařenky na Křibu jsem spával ve „votrokách“, jak jsem si překltil dřevěnou nádobu, v níž se pralo prád-

Jako jeden z deseti malých černoušků v mateřské škole v Podbranské ulici, hlavička zcela vpravo patří mě, asi 1948

lo nebo pařilo prase při zabíjačce. Také se jí říkalo troka nebo vantroky, necky neboli koryto. Když se „votroky“ otočily, byla z nich ponorka nebo pódium pro dirigenta. Televize tenkrát nebyla, poslouchal se rozhlas. A já, přece, imaginárně s gustem dirigoval pochody a symfonické skladby, které se v rádiu vysílaly, dokonce i operní díla, hulákal jsem nadšeně *My cizinou jsme bloudili, Směj se, paňáco a Proč bychom se netěšili*. Byl jsem operou okouzlen. V Národáku tehdy často hostovala opavská opera s dirigentem Františkem Preislerem st., českořebovským rodákem. Rodiče mě brali na představení, já oči navrch hlavy. V sedmi letech jsem absolvoval *Prodanou nevěstu, Čarostřelce, Madame Butterfly* a spoustu operet. Opavští herci přespávali po rodinách, taky u nás. Na nocleh si je občané „rozebírali“ domů, kdepak hotel, tam spaly jen „celebrity“, šetřilo se.

Stoje na votrokách jsem si také jako farář cvičil žehnutí křížem a mlel „latinsky“ sékulum sekulorum, syna

z katolické rodiny kostým faráře samozřejmě přitahoval. Při nedělních návštěvách bohoslužeb mě fascinovala farářova gesta, dikce a jakási scénovaná obřadnost, která se nejvíc líbí dětem. Jako ministrant jsem to také zkusil.

V kostele krásně zpívali, zvlášť tatínek svým vysokým tenorkem. Chodíval jsem za ním na kůr. Regenschori, starý pan Preisler, otec onoho opavského dirigenta, hrál na varhany. Párkrát jsem mu šlapal měchy. Hrál se i Rybova Mše vánoční, dojemně a svátečně, kůr plný muzikantů. Tatínek na ni trénoval i v dílně: sekal vepřové kosti a pěl při tom „hej mistře, vstaň bystře“. Vždycky pak pil bílé kafe a zakousl se do tlačenky bez chleba...

Kostel sv. Jakuba byl o Vánocích nádherný a tajemný. Postavili betlém, figury půlmetrové z polychromovaného dřeva, svátečně vonělo chvojí a pryskyřice z desítek smrčků. Tatínek taky koupil betlém, krásný, vyřezávaný, německý, desítky figurek a jesličky metrové. V jakési finanční tísní ho pak prodal, někam do Svitav. Dodnes je mi to líto, dlouho jsem mu to s pláčem vyčítal. Betlémy se mi nikdy nepřestaly líbit, už jako ženáč jsem jich spoustu podlepoval a vystříhával pro své dcerky. Zvlášť ty od malířky Kvěchové či ústeckých malířů. Dokonce jsem koncem osmdesátých let při svém ústeckém pracovním angažmá propadl betlemářství a desítky jich vyrobil pro vánoční trhy, na které jsme z „družebních“ důvodů jezdili do berlínského Neuköllnu.

Křib byl osadou mého dětství plnou zábavy. V mnoha příbytcích se tam pěstovala sousedská posezení, dralo se peří, zpívalo, vykládaly vtipy, i košilaté, slavil se masopust. Teta Mařenka se vždycky pěkně vymaškařila. Nebyla nouze o různé komedie i záluďné taškařice. Při křtech nebo svatbách nechyběl nikdy obrovský poschodový dort ozdobený ovocem a sladkým barevným krémem. Jenže: nebylo snadné do něho zakrojit, byl dřevěný! Všichni to věděli, ale nikdy se to neobešlo bez hurónského smíchu, když nůž narazil na pařez.

Strýc Bohumil byl pro mě záhadnou osobou, moc se nekamarádil, většinu času promlčel. Měl jedinou vášeň, miloval včeličky. A nikdy nesundal modráky, takové ty kalhoty s láclem. Ani při druhé svatbě své dcery, také Marie, říkalo se jí Máňa. Její první manžel, strojvedoucí, zahynul před koncem války při náletu „kotlářů“, jak se říkalo anglickým stíhačkám bombardujícím parní lokomotivy, které měly velké kotle na vodu. Když měl strýc Bohumil, tradičně oblečený do modráků, požehnat své dceři a novému zeti, rozčilená teta ho hnala, aby se převlékl do svátečního. Bohumil znechucen odkráčel do ložnice a převlékl se – opět do modráků, jenže čistých a vyžehlených, s puky.

Ze Křibu jsem přes celé město s futrálem v ruce chodíval do houslí. Učil mě mladý a pohledný houslista Eduard Vaníček, člen mnoha kvartetu a komorních orchestrů, o víkendech býval i barovým hráčem v pardu-

bickém Grandu. Zoufal si, vibráto mi nešlo ani náhodou, na vyšší polohy jsem nedosáhl. Šest let docházky do hudební školy jsem odporně proskřípal a celou dobu toužil hrát na nějaký jiný nástroj, u něhož by tolik nebolela ruka! Moc jsem chtěl na trubku, nejlépe jazzovou, na ní se přece hraje jen třemi prsty! Jenže tatínek nedal. Byť sám na nic nehrál, housle podle něj byly základem muzicírování. Říkal mi: „Ano, trubku ti opatřím, ale až se naučíš hrát na housle, pak si dělej, co chceš!“ Možná by snesl i piano, ale to považoval za nástroj pro bohaté, navíc by se k nám domů nevešlo. Můj učitel houslí, po mnoha letech jsme si tykali, mi jednou v rozmaru povídá: „Víš, tys na ty housle nikdy neměl ruce, máš krátký prsty, to tě muselo hrozně bolet, tys měl spíš hrát na trubku!“

Můj otec byl malý řezník, ale jak jsem zmínil, velký ochotník. Byl malý vzrůstem, něco přes sto šedesát, ale o to byla jeho vášeň pro divadlo větší. Ani já tatínka o mnoho nepřerostl, byť jako sedmák jsem patřil mezi tři nejvyšší kluky ve třídě, na což rád nostalgicky vzpomínám. Některé holky už tenkrát byly samozřejmě vyšší, ale to mě nedeprimovalo, spíš naopak. Stejně jako tatínek jsem se rád ohlížel za dlouhonožnými slečnami. Byli jsme na výletě v Brně: tatínek se na ulici jménem Koblišná a pak Gagarinova ohlédl vlahým okem po nějaké dvoumetrové krasavici a povzdechl si – bože, to je, synku, kus! Pokud si vzpomínám, bylo to z jeho strany první a jediné mé zasvěcení do světa lidské sexuality. Maminka také nebyla největší, zato ale korpulentní. A vždycky usměvává, byť ji odmlada trápily všelijaké neduhy.

Rodičům jsem se narodil dost pozdě, mamince bylo pětatřicet, otci čtyřicet. Dnes by to byli zralí, avšak stále mladí rodiče, tenkrát to bylo jinak. Když tatínek slavil padesátku, přátelé i zákazníci ho vnímali jako ctihodného kmeta, ostatně jak se to traduje o básníku Vrchlickém. I já ho tak vnímali...

Tatínek „u ochotníků“ hrával vesměs malé roličky, figurky, čurdy. Proto byl oblíbený, dovedl je hrát s noblesou. Poprvé jsem ho viděl jako Brahu v *Lucerně*. Pleš měl už ve čtyřiceti a zbytek vlasů si honil dokola hlavy, proto mu jako Brahovi dali paruku. Já na něm mohl oči nechat. Když jsem jako čtyř – či pětiletý začal divadlo skutečně vnímat, bylo v České Třebové několik souborů. Sokolský, orelský a pak ctihodný Hýbl. Ve všech hráli všichni, především místní hvězdy. A oblíbení parťáci jako tatínek či můj bratr Milan.

V sokolském divadle působil slavný ochotnický režisér Čeněk Kessler, místní veterinář, dnes by se řeklo „poučený divadelník“. Režíroval *Sen noci svatojánské* a místní půvabná herečka Blanka Muchková hrála Puka. Kessler ji zavěsil na lano a Puk poletoval nad jevištěm, léta se o tom povídalo. Tatínek hrál v Kesslerově režii jednu ze svých největších rolí, slavnou postavu Hodináře v „pokrokové“ sovětské hře *Kremelský orloj*. Dodnes

vidím, jak stál pokorně s čepicí v ruce před samotným Leninem. Toho hrála tehdejší veleslavná hvězda místních ochotníků Bohuslav Routek, sál sokolovny ani nedýchal. Zvuk orloje vyvíjel můj bratr Milan, bušil kladívky na různě dlouhé kovové trubky, cvičil to doma v kuchyni: pověsil si trubky mezi židle a muzicíroval.

V sokolovně Na skále, kde se odbyvaly ochotnické zkoušky a představení, se přes týden tělocvičilo. Pot z cvičících sokolů byl cítit i z klik u dveří. V tom prostředí jsem se s divadlem setkal poprvé. Jen co jsem začal chodit, brávali mě otec či bratr do zákulisí. V sokolovně bylo také kino a sálu vévodila velká litinová kamna na uhlí. Jako špunt jsem sedával s nohama na uhláku a viděl tam spoustu němých grotesek, *Pepka námořníka*, *Kačera Donalda*, *Sněhurku a sedm trpaslíků*, všechny černobílé a s pauzami, když se přetáčel a vyměňoval film.

Tatínek ale nebyl jen pouhým členem dramatického odboru Sokola. Jako živnostník byl i jeho sponzorem; v předsíni před tělocvičnou, která sloužila jako foyer kina i divadla, stál zrcadlový sloup a do jednoho ze zrcadel byla vyleptána reklama: „Kdo se o své zdraví stará, nakupuje u Gregara!“

Jak lze z předchozího vytušit, divadlo bylo u nás doma naprosto přirozenou součástí života, přes den práce, večer na zkoušky. V sobotu tatínek chodil na pivo a v neděli ráno před kostelem na skleničku becherovky, jiného koníčka krom divadla neměl. Pravda, kromě zpívání v pěveckém sdružení Bendl! Měl znělý sytý tenor a zakládal si na předlouhém vibrátu. Přestože neznal noty, zpíval nadšeně, už jsem připomněl, že Rybovku uměl celou zpaměti. Ale tatínek byl v mládí i členem různých spolků, třeba okrašlovacího, řeznického – v kroji a s pérem na čepici nosil „cechovní“ prapor. Českotřebovští řezníci měli nejen ten krásný prapor, ale i symboly, velké řeznické sekery z plechu. Tajně jsem je vytahoval z půdy, abychom si s kluky mohli hrát na rytíře.

Ale tatínek jako praktikující katolík nebyl jen členem tělocvičného Orla, ale také Sokola – jak říkával Jan Weirich v *Baladě z hadrů*: „On to vlastně nebyl sokol, ale orel, jenže se to nesmělo nahlas...“ V kostele určitě nacházel nějakou duchovní úlevu, zvlášť když se toho na něj valilo moc. Hned po Vítězném únoru jako živnostník musel s řemeslem skončit. Ale bez ohledu na to pomáhal založit národní podnik Masna, dělal tam ekonoma, úředníka. A z toho punktu ho zcela kuriózně dostihla tzv. akce „úředníci do výroby“, musel se přeučit na soustružníka v Armaturce. Dlouhá léta tam soustružil, frézoval, vrtal a trápil se.

Tatínka pamatuji i ze slavné éry divadla v přírodě. Bylo v Unzeitigově zátiší, v lese pod Kozlovským kopcem. Z města tam vždycky mířily průvody. Jeviště na takové terénní vlně, vyvýšené plošině, vzadu za smrčky zákulisí, vpředu stovky lavic k sezení. Hrály se operety,

D I V A D E L N Í

Divadlo Hýbl v přírodě: tatínek se znamenitým ochotníkem Mirkem Schejbalem, u stolu vpravo s někým sedí dokonce můj bratr Milan; Maloměstské klepny, 1954

třeba *Perly panny Serafinky* a jiné komedie, třeba *Senohrabské grácie*, *Maloměstské klepny*. V představeních také vystupovali živí koně. Dnes je to místo zarostlé a k nepoznání, nikdo by neřekl, že se tam scházelo tisíc lidí, od Třebové i od Litomyšle.

Tatínek Ksandr uměl vzít za práci a ruku měl pádnou. Za mlada si prý mrsknul půlku hovězího na rameno jako nic, jen na zátylku trochu zčervenal. Vypravovalo se, že za války chodil kupovat dobytek po okolních vesnicích. Krávu pak vedl přes les dolů do města a tam ji na jatkách porazili. Na dvoukoláku hovězí odvezl do obrovské mraznice, kterou si řeznické a uzenářské družstvo postavilo, plnila se ledem vysekaným z rybníčků nad městem.

A odtud maso podle potřeby odvážel do krámu v domě, který si rodiče postavili těsně před válkou. Měli velké plány na budoucí „velkoprodejnu“. Už to architekt pěkně namaloval, tatínek ještě v šedesátých letech ty výkresy vytahoval ze skříně, když mu bylo smutno.

Až do osmačtyřicátého naši bydleli za krámem, v místnůstce vedle obrovské lednice. S dvěma dětmi, bratrem Milanem a sestřičkou Blankou, která ale umřela, než jsem se narodil. První patro domu obývali nájemníci, aby bylo na zaplacení hypotéky. V jednom pokoji bydlela babička Gregarová, pamatuji si jen brejličky na její kulaté tváři a pak jak ji v černé truhle snášeli po schodišti a nemohli se vytočit... Ještě spoustu let jsme každé Vánoce dávali na stůl talíř a příbor, jako by se měla s námi posadit.

Tatínek prý za války prodával maso partyzánům, v náznacích vykládal, že dokonce jakémusi Sašovi. Říkalo se, že jsem byl po něm pokřtěn, ale není to pravda, mám jméno po otci. Na tatínka vždycky volali Ksandrě. Na mě nikdy, i když jsme oba Alexandři. Vždycky jsem byl Saša. Jediný Pavel Dostál, pozdější ministr kultury, s nímž jsem se coby divadelník znal už od osmdesátých let, mi zásadně říkal Ksandrě, i při večeři, na níž jsme s ním byli jen pár dnů před tím, než se stal (podruhé) ministrem. A taky naposled, za dva měsíce už nebyl, nemoc ho zastavila. Oslovení Ksandrě jsem nikdy neměl rád, Ksandr – to zní, jako když sypeš drobný uhlí do kamen.

(pokračování příště)

IMPULS H R A D E C
K R A Love